กอบกุล พณีน้อย

10 ปีที่ได้พบเห็น

ส่วนหนึ่งจากคอลัมน์

"รอบสภา"

โดย "ประเภทสาม"

ในหนังสือพิมพ์ "ชาวไทย"

พ.ศ. 2500 - พ.ศ. 2510



พิมพ์เป็นที่ระลึก

ในงานฌาปนกิจศพ

กอบกุล มณีน้อย

ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม

วันพุธที่ 7 สิงหาคม 2511

เวลา 17.00 น.



กอบกุล มณีน้อย

เกิดวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2464

ถึงแก่กรรมวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2511

ฌาปนกิจศพวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2511

กอบกุล มณีน้อย เป็นบุตรคนเดียวของนายกิต นางฟู เบ็ญจากุล เกิดที่จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ **19** กันยายน พ.ศ. **2464** ตรงกับวันจันทร์ แรม **3** ค่ำ เดือน **10** ปีระกา.

เมื่อบิดาถึงแก่กรรม ได้ติดตามมารดามาอยู่ในพระนครที่บ้านหลังวัดตรีทศเทพ และได้ศึกษาที่โรงเรียนสตรีจุลนาค แต่เมื่อมารดาถึงแก่กรรมลงอีกคนในเวลาต่อมา คุณยายชรามากแล้วเป็นผู้อุปถัมภ์เลี้ยงดูจนกระทั่งการศึกษาจบชั้นมัธยมปีที่ 6 ก็ต้องออกมาประกอบอาชีพตั้งแต่ยังเยาววัย โดยเป็นครูสอนหนังสือไทยในโรงเรียนจีนแห่งหนึ่งหน้ากรมชลประทาน สามเสน และต่อมาได้ย้ายไปสอนที่โรงเรียนวิมลศรีย่าน ประมาณ พ.ศ. 2484 ได้ย้ายไปทำงานในแผนกยาสูบ สำนักงานกลางบริษัทจังหวัด สังกัดกระทรวงเศรษฐการ อาคารถนนราชดำเนิน

ได้เข้าสู่พิธีสมรสกับ **นายโชติ มณีน้อย** เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2489 มีบุตร ธิดาด้วยกัน 5 คนคือ

1. *นายชูพงศ์ มณีน้อย*
2. *นายวงศ์พัชร มณีน้อย*
3. *นายวัสสา มณีน้อย*
4. *เด็กหญิงพาสุข มณีน้อย*
5. *เด็กชายมุขพล มณีน้อย*

เมื่อบริษัทจังหวัดยุบเลิกตามนโยบายของรัฐบาลสมัยนั้น ประกอบกับเพิ่งคลอดบุตรคนแรก และมีภัยสงคราม **กอบกุล มณีน้อย** จึงไม่สมัครใจไปทำงานที่ไกลบ้าน เพราะเป็นห่วงบุตร และเมื่อมีผู้มาชักชวนให้เป็นครูที่โรงเรียนเทเวศรศึกษาซึ่งอยู่ใกล้บ้านก็ตกลงใจรับอาชีพครูเรื่อยมาจนตลอดชีวิต.

กอบกุล มณีน้อย เริ่มรู้สึกตัวว่าเป็นมะเร็งในมดลูกเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2509 และเข้ารักษาตัวครั้งแรกที่โรงพยาบาลกลางเมื่อเดือนกันยายนปีเดียวกัน ต่อมาก็ต้องเข้ารักษาตัวด้วยโรคเดิมอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2510 ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ อาการค่อยทุเลาลง แต่อีก 5 เดือนต่อมาก็ต้องเข้าโรงพยาบาลอีก คราวนี้อาการหนักมากต้องนอนแซ่วอยู่เป็นเวลากว่า 5 เดือน.

ออกจากโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์กลับบ้านเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2511 อาการไม่ดีขึ้น และในที่สุดก็ถึงแก่กรรมด้วยความสงบ เมื่อวันอาทิตย์ที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2511 เวลา 14.00 น. มีอายุได้ 46 ปี 8 เดือนกับ 9 วัน ยังความเศร้าสลดใจอย่างสุดซึ้ง ให้แก่ สามี บุตร ธิดา ตลอดจนญาติมิตรโดยทั่วกัน.

คำปรารภ

เมื่อตกลงใจกันว่าในงานฌาปนกิจศพ **กอบกุล มณีน้อย** ภรรยาของข้าพเจ้า จะพิมพ์หนังสือสักเล่มหนึ่งเพื่อเป็นที่ระลึกและบรรณาการแก่ท่านที่เคารพและเพื่อนฝูงที่ให้เกียรติมาร่วมงาน แต่ก็เสียเวลาอยู่นานโข เพราะตัดสินใจไม่ได้ว่าควรพิมพ์เรื่องอะไรดี จะเป็นเรื่องธรรมะซึ่งเป็นที่นิยมกัน ก็เห็นว่าออกจะดื่นไปหน่อย บางเรื่องเห็นว่าดีแต่ต้นฉบับมีน้อยไม่พอจะพิมพ์เป็นเล่ม บางเรื่องก็หนามากไปจนเกินงบประมาณ ในที่สุดก็ตัดสินใจรวบรวมข้อเขียนอันเป็นน้ำพักน้ำแรงของข้าพเจ้าเองมาพิมพ์แทน คิดว่าถ้าวิญญาณของภรรยาข้าพเจ้า สามารถทราบเจตนาได้เธอก็คงจะพอใจ

ข้อเขียนที่คัดมาพิมพ์ไว้นี้ ข้าพเจ้าเขียนไว้ในคอลัมน์ **"รอบสภา"** ซึ่งลงพิมพ์เป็นประจำในหนังสือพิมพ์ **"ชาวไทย"** ติดต่อกันเรื่อยมาแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 เป็นเวลา 10 ปีเต็ม เพิ่งจะมาเปลี่ยนชื่อคอลัมน์ใหม่และนามปากกาใหม่เมื่อต้นปีนี้เอง.

เดิมที คอลัมน์ "**รอบสภา**" นี้ข้าพเจ้าเขียนในขณะที่ยังทำหน้าที่เป็นคนข่าวอยู่ สมัยนั้นนิยมเก็บเรื่องราวต่าง ๆ ในที่ประชุมสภา ฯ มาเขียน แต่ต่อมาเมื่อเลื่อนขึ้นมาเป็นหัวหน้าข่าว เป็นผู้ช่วยบรรณาธิการก็ต้องนั่งประจำในสำนักงาน คอลัมน์ที่เขียนเป็นประจำก็ยังคงมีอยู่แต่ก็เปลี่ยนแปลงไปเป็นวิจารณ์เหตุการณ์บ้านเมือง ซึ่งข้อเขียนทำนองนี้ ถ้าจะว่าไปแล้วก็เป็นเรื่องเฉพาะหน้า เมื่อเวลาล่วงเลยไปและเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไป ก็กลายเป็นเรื่องเก่าล้าสมัย

เท่าที่คัดมาลงพิมพ์ไว้จึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่พอจำได้ว่า เมื่อเขียนอะไรไปแล้ว เกิดผลอะไรบ้าง เหตุการณ์เป็นไปอย่างที่คิด ที่เสนอแนะหรือว่าตรงกันข้าม และด้วยเหตุผลอะไรเท่านั้นเอง

บางเรื่องบางกรณีอาจจะเป็นไปในทางที่ดี มีผลงานของทางราชการปรากฏออกมาให้เห็นภายในเวลาอันสมควร แต่ก็อย่าเพิ่งทึกทักเอาว่าเป็นเพราะอิทธิพลจากข้อเขียนชิ้นนั้น ๆ ของข้าพเจ้า อาจจะเกิดเพราะความคิดตรงกันอย่างหนึ่ง หรืออาจจะเป็นเหตุบังเอิญก็เป็นได้ ซึ่งข้าพเจ้าก็จะใช้วิธีหมายเหตุไว้ในตอนท้ายบทวิจารณ์นั้น ๆ ว่าตอนจบของเรื่องเป็นอย่างไร เพื่อง่ายแก่ท่านผู้อ่านจะได้มีความเข้าใจหรือระลึกเหตุการณ์ได้ถูกต้อง.

เป็นธรรมดาของการวิจารณ์ ย่อมจะต้องมีทั้งทรรศนะที่คล้อยตามและท้วงติง จึงมีทั้งคุณและโทษ ความหมายว่า เจ้าของความคิดที่ฝ่ายวิจารณ์เห็นด้วยสนับสนุนก็พอใจ ฝ่ายที่ถูกติเตียนหรือคัดค้านก็ย่อมจะไม่พอใจ ทั้ง ๆ ที่ตลอดเวลามา ข้าพเจ้าก็ได้พยายามวางใจให้เป็นธรรมและวางตัวอย่างเป็นกลางที่สุด แต่ก็อาจผิดพลาดได้ง่าย ตามปกติวิสัยของปุถุชน ข้าพเจ้าจึงขออภัยเสียในโอกาสนี้ด้วย

หากว่าหนังสือเล่มนี้จะมีส่วนเป็นประโยชน์อยู่บ้างทั้งโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม ข้าพเจ้าขออุทิศความดีนั้นให้แก่ **กอบกุล มณีน้อย** คู่คิดและแรงใจของข้าพเจ้า ตลอดเวลาที่เราครองชีวิตมาด้วยกัน.

โชติ มณีน้อย

วันที่ 7 สิงหาคม 2511

ไม่มีข่าวจากรัฐบาล

เรามักจะเปรียบ ความเงียบว่าเหมือนป่าช้า คนที่ผ่านป่าช้าในเวลาค่ำคืนแล้วเกิดความกลัว อาจจะไม่ใช่เรื่องกลัวผี ซึ่งไม่มีตัวตน แต่กลัวความเงียบก็ได้ จริงแหละ ความเงียบเป็นสิ่งน่ากลัว

คราวนี้หันมามองดูบ้านเมือง ก็จะรู้สึกว่าหมู่นี้ชักจะเงียบยังไงชอบกล ถึงจะไม่สงัดเหมือนป่าช้า แต่ก็เงียบเอาการทีเดียว จะมีศัพท์สำเนียงอยู่บ้าง ก็เป็นเสียงที่แว่ว ๆ อยู่รอบนอก ส่วนภายในหมายถึงวงการรัฐบาล ดูเหมือนจะชะงักงันไม่มีแผนการหรือความดำริอะไรที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ออกมาให้ได้ยินได้ฟังกันเลย เสียงวิพากษ์วิจารณ์ซึ่งออกจะหนักหน่วง ไม่มีการสะท้อนกลับเหมือนเสียงตะโกนจากทุ่งโล่ง ไม่ใช่ในหุบเขาอย่างแต่ก่อน เปรียบอย่างนักอ่านพงศาวดารจีนก็ว่าภายในกำแพงเมืองไม่ได้ยินเสียงดีดสีตีเป่า ให้ได้ยินออกมาถึงนอกประตูเมืองเลย ไม่มีแม้แต่ใครสักคนที่จะขึ้นไปนั่งดีขิมอยู่บนกำแพง

ความจริงบ้านเมืองจะเงียบสงบหรือไม่นั้น จะสังเกตได้จาก ข่าวของหนังสือพิมพ์ ซึ่งปัจจุบันภายหลังที่มีการปิดประตูข่าวกันแล้ว หนังสือพิมพ์โดยทั่วไปจะหาข่าวเด่นเป็นชิ้นเป็นอันเกือบไม่ได้ แต่ไม่ได้ หมายความว่าหนังสือพิมพ์จะจนข่าวเสียทีเดียว เพราะว่าถ้าไม่มีข่าวก็คง จะไม่มีหนังสือพิมพ์ เพียงแต่ว่าข่าวทุกวันนี้ ไม่ได้เข้มข้นหรือมีสาระเท่า กับข่าวในบางสมัย ที่น่าสนใจก็เห็นจะได้แก่พรรคฝ่ายค้านซึ่งถือโอกาส ที่รัฐบาลห่างเหินกับหนังสือพิมพ์ เปิดการให้สัมภาษณ์ถี่ขึ้น แต่เรื่องที่ พูดกันไม่มีอะไรมากไปกว่า เคี่ยวเข็ญรัฐบาลให้เปลี่ยนแปลงนโยบาย การต่างประเทศ ผละตัวออกจากค่ายเสรีประชาธิปไตยมาตั้งตนเป็นกลาง ในเวลาเดียวกันกับที่เรียกร้องให้ไทยตั้งตนเป็นกลาง ก็มีการโจมตีอังกฤษและอเมริกามหาประเทศในค่ายเสรีประชาธิปไตยเป็นการใหญ่ คล้ายกับว่าความเป็นกลางนั้นจำเป็นต้องแอนตี้อังกฤษ อเมริกาด้วย ต่อ มาก็ได้แก่ข่าวโจมตีบุคคลเป็นรายตัว ชนิดปวดแสบปวดร้อนที่สุดเท่า ที่เสรีภาพจะอำนวยให้ จึงไม่เป็นเรื่องที่ก่อให้เกิดสาระอันใด

นอกจากนั้นก็มีข่าวการขาดแคนน้ำประปาในจังหวัดพระนคร และนักเรียนไม่มีที่เรียน แต่ข่าวทำนองนี้เป็นข่าวในชั่วระยะเวลาอัน สั้น เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำซากประจำปี เมื่อแก้ไขหรือเลยฤดู กาลไปแล้วข่าวทำนองนี้ก็ผึ่งตัวเอง ที่กำลังเป็นข่าวพาดหัวอยู่ใน ขณะนี้เห็นจะได้แก่ข่าวกรรมกรรถไฟสไตร๊ค์ เพราะเจรจาทำความตก

ลงกับนายจ้างไม่สำเร็จ เหตุการณ์เช่นนี้ถ้าหากเป็นสมัยอื่น การที่กรรมกรจำนวนหลายพันคนหยุดงานไปเพียงร้อยกว่าคน คงจะไม่เป็นข่าวใหญ่หรือชวนให้ตื่นเต้นจนเกินไป.

ในท่ามกลางข่าวอันค่อนข้างสับสนเหล่านี้ มีอยู่บ่อยครั้งเหมือนกัน ที่ข่าวการพยากรณ์เหตุร้ายและคาดหมายสถานการณ์อันไม่สงบของบ้านเมือง การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในทางการเมือง ปรากฏเป็นข่าวออกมาตามจังหวะและกระแสคลื่นใต้น้ำ ข่าวทำนองนี้มักจะไม่ได้รับการยืนยันหรือปฏิเสธ เพราะว่าเป็นข่าวของเหตุการณ์ ไม่พาดพิงถึงตัวบุคคล จึงเป็นหน้าที่ของผู้อ่านจะใช้วิจารณญาณพิจารณาเอาเองว่าควรจะเชื่อหรือไม่เพียงใด

ผู้เขียนได้เคยกล่าวไว้แล้วในคอลัมน์นี้ถึงความไม่สมควรที่รัฐบาลจะหยุดโฆษณาผลงานของตน และได้ชี้ให้เห็นว่าบ้านเมืองเป็นของประชาชน รัฐบาลก็เป็นรัฐบาลของประชาชน การคิดอะไร ทำอะไร เจ้าของประเทศเขาน่าจะมีส่วนรู้เห็นบ้างตามสมควร กล่าวไว้แล้วก็ไม่อยากจะกล่าวซ้ำอีก เพราะจะกลายเป็นสอนหนังสือสังฆราชไป เจตนาอันแท้จริงก็เพียงแต่จะบอกว่า บ้านเมืองกำลังเงียบสงบเหลือเกินเท่านั้นเอง

คนที่ช่างสังเกตสังกาหน่อยจะมีความรู้สึกตรงกันว่า ลมสงบก่อนเกิดพายุใหญ่ ฉะนั้นบรรดาเหยี่ยวข่าวหนังสือพิมพ์จึงมักจะพูดกันติดปากว่า "ไม่มีข่าวนั่นแหละคือข่าวใหญ่"

พุธที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๐

หมายเหตุ : เหตุการณ์ต่อมาก็คือ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จอมพลถนอม กิตติขจร พลเอกประภาส จารุเสถียร ได้ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีในรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม อ้างว่าเพื่อปฏิบัติหน้าที่ทางทหารแต่นายกรัฐมนตรีไม่ยอมพิจารณาและอนุมัติการลาออก ทหารที่เป็น ส.ส. ประเภทสองพากันลาออกจากพรรคเสรีมนังคศิลาด้วยเหตุผลคล้ายกันคือว่า สมาชิกประเภทสองควรตั้งตัวเป็นกลางไม่ควรจะสังกัดพรรคการเมือง เหตุการณ์ตึงเครียดจนกระทั่ง ส.ส. ประเภท ๒ จำนวนหนึ่ง ยื่นคำขาดให้รัฐบาลลาออกแต่เมื่อตกลงกันไม่ได้ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ก็ยึดอำนาจเมื่อเวลา ๒๓ น. คืนวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐ ช่วยสร้างข่าวใหญ่ให้หนังสือพิมพ์จนได้.

ลางสังหรณ์ของการปฏิวัติ

หมู่นี้ มีข่าวการประชุม **คณะทหาร** ปรากฏออกมาถี่เหลือเกิน เกือบจะจำไม่ได้ด้วยซ้ำว่า จากระยะต้นเดือนมานี้ ได้มีการประชุมกันมาแล้วกี่ครั้ง และที่ประหลาดก็คือข่าวการประชุม "**คณะทหาร**" แต่ละครั้งล้วนแต่เป็นการประชุม "**คณะทหาร**" ชั้นหัวกะทิ หรือหัวกุญแจทั้งสิ้น ไม่เคยปรากฏว่า "**คณะทหาร**" ชั้นผู้น้อยได้เข้าไปมีส่วนรับรู้ผลของการประชุมด้วยเลย นอกจากนี้ในการประชุมแต่ละครั้งก็ว่ากันเคร่งเครียด ทำให้รู้สึกว่าถ้าขืนประชุมกันในลักษณะนี้บ่อย ๆ "**คณะทหาร**" คงจะแก่เร็ว เพราะบางครั้งก็ประชุมกันชนิดหามรุ่งหามค่ำ

เป็นเรื่องที่รู้ ๆ กันอยู่ว่า การประชุม "**คณะทหาร**" แต่ละครั้งเป็นการประชุมลับ ถือเป็นเรื่องภายใน เพราะสถาบันของ "**คณะทหาร**" ยังจำแนกไม่ได้ว่าอยู่ในฐานะอะไร เป็นเอกชนหรือทางราชการกันแน่ แต่อย่างไรก็ตามเป็นเรื่องที่ยอมรับกันประการหนึ่งว่า สมาชิก "**คณะทหาร**" ล้วนแล้วแต่เป็นคนสำคัญในคณะรัฐบาลชุดนี้ มีฐานะ

และความรับผิดชอบ ทั้งในทางการควบคุมกำลัง และทางการเมืองคนละหลาย ๆ ตำแหน่ง **"คณะทหาร"** เองก็ถือว่ายังมีพันธะและความรับผิดชอบต่อความเสื่อมหรือความเจริญของบ้านเมืองอยู่ ค่าที่เป็นฝ่ายยึดอำนาจจากรัฐบาลยุคก่อนได้สำเร็จ ความรับผิดชอบซึ่งแต่ก่อนเคยเป็นของคณะรัฐประหาร จึงเปลี่ยนมาอยู่ในมือของ **"คณะทหาร"** ด้วยเหตุดังกล่าวแล้วความเคลื่อนไหวของ **"คณะทหาร"** ไม่ว่าจะเป็นการประชุมหรือปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดลงไป จึงมีผลโดยตรงกับประชาชนไม่มากก็น้อย โดยเฉพาะการประชุมทุกครั้งถือกันว่ามีความสำคัญต่อบ้านเมืองอย่างยิ่ง

ถึงแม้ว่า จะเป็นเรื่องลับ แต่การประชุมของ **"คณะทหาร"** แต่ละครั้งก็มักจะมีอะไรเล็ดลอดออกมาเป็นข่าวอยู่เสมอ เช่นในระยะหลัง ๆ กล่าวกันว่า **"คณะทหาร"** ต้องใช้เวลาขบคิดกันอย่างหนักในเรื่องสถานะการณ์บ้านเมืองขณะนี้

ความจริงถ้าพิจารณากันถึงว่า **"คณะทหาร"** เป็นผู้รับผิดชอบต่อบ้านเมือง ก็เป็นเรื่องที่น่าเห็นใจอยู่เหมือนกัน เพราะเหตุการณ์ทั่ว ๆ ไปไม่ช่วยให้ใครนอนตาหลับได้เลย เริ่มด้วยเศรษฐกิจของบ้านเมืองตกต่ำ ซ้ำยังมีภัยธรรมชาติเป็นอุปสรรคต่อการเพาะปลูกเสียอีก ทางด้านการเมืองก็ล้วนแต่สับสนจับต้นชนปลายไม่ถูก ไหนจะปัญหาเพื่อนบ้าน อันได้แก่เขมรซึ่งกำลังทำสงครามเย็นก่อกวนประสาท

อยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน ใกล้เข้ามาอีก ก็ได้แก่ปัญหาการก่อกวนของ ส.ส. ประเภทที่เพิ่งกลับจากทัศนาจรต่างประเทศ อีกทึกครึกโครมที่สุดก็ได้แก่การขับสองสปายรัสเซีย และการไหวตัวของคอมมิวนิสต์ภายในประเทศ ซึ่งทั้งหมดนี้เมื่อประมวลกันเข้าแล้ว ก็จะเห็นว่าเป็นปัญหาใหญ่ ที่จะต้องพิจารณากันอย่างหนัก และจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องหาทางออกให้สุขุมและรอบคอบที่สุด.

ท่ามกลางข่าวสับสน ดังกล่าวแล้ว เกิดมีข่าวใหม่หลุดออกมาว่า "**คณะทหาร**" ประชุมกันเพื่อเตรียมรับมือกับการปฏิวัติ ซึ่งสืบทราบมาแน่ว่าจะเกิดขึ้น รัฐบาลและคณะทหารได้เค้าเงื่อนมาบ้างแล้ว ต่อมานายกรัฐมนตรีก็ได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์เป็นเชิงรับรองข่าวนี้อยู่ในที.

วงการต่าง ๆ สันนิฐานกันตามธรรมเนียมว่า คณะที่จะก่อการร้ายเพื่อล้มล้างรัฐบาลของ "**คณะทหาร**" นี้จะเป็นใครไปไม่ได้ นอกจากพวกนักการเมืองชุดก่อนที่ต้องสูญเสียอำนาจไป.

ความจริงเรื่องการปฏิวัติรัฐประหารนี้ เป็นเรื่องที่ประชาชนคนไทยพากันเบื่อหน่ายเป็นที่สุดแล้ว เพราะเกิดกันได้ง่ายและบ่อยเหลือเกิน แต่การปฏิวัติทุกคราวผลของมันก็เพียงเปลี่ยนแปลงตัวผู้มีอำนาจในการบริหารราชการบ้านเมืองเท่านั้นเอง ไม่มีการปฏิวัติครั้งไหนที่ส่งผลโดยตรงกับประชาชนเลย ความเสื่อมโทรมก็ยังคงรูปอยู่

เช่นนั้น ค่าครองชีพก็ยังคงแพงอยู่ไม่ว่าหน้าไหนจะเข้ามาเป็นใหญ่ เพราะฉะนั้นจึงไม่เคยปรากฏว่าประชาชนคนใดสนับสนุนให้มีการปฏิวัติ แต่การปฏิวัติที่เกิดขึ้นทุกครั้งก็ยอมรับกันว่าเกิดจากคณะบุคคลผู้ถืออาวุธ หาใช่ใครอื่นไม่

จนกระทั่งบัดนี้ผู้เขียนก็ยังเชื่อไม่สนิทใจเรื่องนักการเมืองผู้สูญเสียอำนาจไป จะคิดปฏิวัติชิงอำนาจคืนอีก ทั้งนี้พิจารณาจากบุคคลสำคัญในคณะรัฐบาลชุดก่อน ซึ่งกระเจิดกระเจิงไปหมดแล้วตั้งแต่วันถูกยึดอำนาจ ที่เหลืออยู่และนับได้ว่าเป็นส่วนใหญ่ก็ได้รับการอุ้มชูจากพรรคชาติสังคมหรือรัฐบาลชุดนี้เป็นอันดี คงจะไม่มีการดิ้นรนอีก แต่ถ้าการปฏิวัติเกิดจาก คอมมิวนิสต์ หรือการแตกแยกภายในวงการของ **"คณะทหาร"** เองก็ว่าไม่ถูก ซึ่งถ้าจะพิจารณากันให้รอบคอบแล้วก็ต้องเอาสาเหตุประการหลัง เข้าพิจารณารวมกันด้วย ไม่ใช่จะโยนบาปให้กับผู้สูญเสียอำนาจไปแล้วแต่ฝ่ายเดียว.

พฤหัสบดีที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๐๑

หมายเหตุ : จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดสมัยนั้นได้เดินทางกลับจากอังกฤษเงียบ ๆ ในคืนวันที่ ๑๘ ตุลาคม และได้ยึดอำนาจจากรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรเมื่อคืนวันที่ ๒๑ เดือนเดียวกัน มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกเลิกรัฐธรรมนูญ ยุบสภาและเลิกกฎหมายพรรคการเมือง

ประวัติศาสตร์ซ้ำรอย

ปัญหาที่ถกเถียง กันอย่างหนักระหว่างเจ้าหน้าที่กระทรวงคมนาคม ซึ่งได้แก่ปลัดกระทรวงและอธิบดีกรมการขนส่ง ผู้ซึ่งไม่ค่อยจะได้โดยสารรถเมล์บ่อยนัก เพราะมีรถยนต์นั่งส่วนตัวและประจำตำแหน่งนั่ง แต่บังเอิญมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมรถเมล์ฝ่ายหนึ่ง กับประชาชนผู้โดยสารรถเมล์ขึ้นล่องเป็นประจำอย่างน้อยวันละ ๒ เที่ยว อีกฝ่ายหนึ่ง จนกระทั่งบัดนี้ยังตกลงกันไม่ได้ เพราะฝ่ายแรกเห็นใจบริษัทรถเมล์ ยอมให้มีการปรับปรุงอัตราค่าโดยสารเพิ่มขึ้นได้ แต่ฝ่ายหลังทั้ง ๆ ที่ไม่มีทางหลีกเลี่ยง ก็คัดค้านคอเป็นเอ็น ตามสิทธิและเสรีภาพที่พอจะมีอยู่บ้าง เพื่อไม่ให้เรื่องต้องยืดเยื้อเป็นไม้เบื่อไม้เมากันนานเกินไป จึงอยากจเชิญผู้หลักผู้ใหญ่สักคนหนึ่ง ให้มานั่งเป็นท้าวมาลีวราชว่าความให้สักที ซึ่งเชื่อว่าคงจะได้รับความเป็นธรรมด้วยกัน ทั้งฝ่ายเจ้าของรถเมล์และประชาชนผู้โดยสาร

ความจริงเสียงคัดค้านเกี่ยวกับเรื่องนี้ ได้เกิดตั้งแต่มีข่าวว่า บริษัทรถเมล์กับกระทรวงคมนาคมร่วมประชุมกันขึ้นค่าโดยสารแล้ว แต่ก็ไม่หนักหนาอะไร เพราะถือว่าเป็นเพียงหลักการเท่านั้น ครั้นเมื่อรถเมล์ขึ้นค่าโดยสารเข้าจริง ๆ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ เดือนนี้เป็นต้นมา ประชาชนก็โอดโอยหนักขึ้นอีก เมื่อรู้สึกตัวว่าถูกทารุณ ถูกขูดรีดอย่างที่สุด

ใครก็ตาม นอกจากเจ้าของรถเมล์ ๒๘ บริษัท และเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ของกระทรวงคมนาคมบางคน จะมีความรู้สึกตรงกันหมดว่าการปรับปรุงอัตราค่าโดยสารรถเมล์ใหม่ในครั้งนี้ ผลดีตกอยู่กับบริษัทรถเมล์ แต่ผลร้ายตกแก่ประชาชนผู้โดยสารอันเป็นส่วนรวม ไม่ต้องดูอื่นไกลระหว่างความพร้อมเพรียงของบริษัทรถเมล์กับเสียงคร่ำครวญของประชาชน เสียงคัดค้านของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับเท่านั้น ก็เป็นเครื่องตัดสินได้แล้วว่าความเป็นธรรมได้มีอยู่หรือไม่ และความได้เปรียบเสียเปรียบตกอยู่กับฝ่ายใด

ได้มีการพูดกันอยู่ตลอดเวลามาว่า การปรับอัตราค่าโดยสารใหม่ ๑๐ ก.ม. แรก ๕๐ สตางค์รวด และ ๕ ก.ม. หลังอีก ๕๐ สตางค์นั้น เป็นเรื่องที่ผู้โดยสารระยะสั้น ๆ หรือผู้ที่ต้องโดยสารรถเมล์สองทอดต้องควักกระเป๋าเพิ่มขึ้นมาก เป็นความเดือดร้อนอย่างยิ่ง ซึ่งผู้เขียน

ก็ได้ยกเหตุผลมาอ้างหลายครั้ง จึงไม่ขอพูดซ้ำอีก แต่ก็ช้ำใจอยู่หน่อย หนึ่ง ที่กระทรวงคมนาคมอ้างว่าผู้โดยสารระยะสั้นควรจะเสียสละเพื่อ ผู้โดยสารระยะยาวบ้าง จึงรู้สึกแปลกที่คนส่วนใหญ่ต้องเสียสละให้กับ คนส่วนน้อย และยิ่งประหลาดหนักขึ้นไปอีก ที่กระทรวงคมนาคม คำนึงถึงผลประโยชน์ของรถเมล์ ยิ่งกว่าเป็นอยู่และความเดือดร้อนของ ประชาชน.

นอกจาก จะไม่เห็นใจประชาชนผู้โดยสารแล้ว กระทรวงคม-นาคมยังเปิดช่องโหว่ปล่อยให้รถเมล์ต้มยำประชาชนเสียสุกต่อไปอีก นั่น คือคำว่าระยะเริ่มต้น ๑๐ ก.ม. แรก เรียกเก็บค่าโดยสารได้ ๕๐ สตางค์ ทำให้เข้าใจว่าผู้โดยสารจะขึ้นจากจุดใดก็ตาม มีสิทธิโดยสาร ๑๐ ก.ม. แรกในอัตราค่าโดยสาร ๕๐ สตางค์ดังกล่าวแล้ว แต่บริษัทรถเมล์กลับ ไปตีความเสียว่า ๑๐ ก.ม. แรก หมายถึงจุดเริ่มต้นของการออกรถ เลย กลายเป็นกำหนดระยะตายตัวไป ใครก็ตามโดยสารคร่อมระยะแม้จะ เพียงครึ่ง ก.ม. ก็ต้องเสียค่าโดยสารถึง ๒ ระยะคือ ๑ บาท เลย ตลกกันใหญ่ แต่ประชาชนหัวเราะไม่ออก

ได้ข่าวว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมคนใหม่ รู้สึกใน ความเดือดร้อนของประชาชนอยู่เหมือนกัน และดูเหมือนจะมีการประชุม พิจารณากันใหม่ ผู้เขียนจึงหวังว่าคราวนี้แหละ คงจะได้รับความเป็น

ธรรมบ้างไม่มากก็น้อย เพราะยังมั่นใจว่ารัฐมนตรีพงษ์ ปุณณกันต์ ซึ่งเป็นคนตรงและเคยเห็นจิตใจคนยากคนจนมาแล้ว คงจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้ความเป็นธรรมแก่ผู้โดยสารรถเมล์เป็นแน่.

เสาร์ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒

หมายเหตุ

ความเดือดร้อนของผู้โดยสารรถเมล์เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒ ไม่ผิดอะไรกับการขึ้นค่าโดยสารเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๑๑ เหตุผลของฝ่ายรถเมล์ก็เหมือนกัน คือขอขึ้นค่าโดยสารเพื่อจะจัดบริการและปรับปรุงมารยาทพนักงานประจำรถให้ดีขึ้น หนังสือพิมพ์ทุกฉบับก็ร่วมมือกับประชาชนคัดค้านกันเสียงแข็ง แต่ก็ไม่สำเร็จ เรื่องที่น่าเป็นห่วงก็คือต่อไปข้างหน้าก็คงจะขึ้นค่าโดยสารโดยอ้างเหตุเดียวกันนี้อีก.

ไม้ประดับถนน

ขณะนั่งลงเขียนคอลัมน์นี้ ในสำนักงานอุณหภูมิพุ่งขึ้นไปถึง ๓๘ ดีกรีเซนติเกรด พื้นโต๊ะที่วางแขนลงไปแต่ละทีร้อนผ่าว พัดลมเกือบจะไม่มีความหมายอะไร นอกจากจะช่วยให้เกิดความวูบวาบประเดี๋ยวเย็นประเดี๋ยวร้อนเพิ่มความปวดหัวยิ่งขึ้น เลยทำให้นึกอิจฉาคนที่เขาทำงานกันในห้องที่มีเครื่องปรับอากาศ และคิดว่าการปฏิบัติงานของคนเหล่านั้น คงจะมีประสิทธิภาพดีกว่า คนที่ขังตัวเองอยู่ในห้องอันอบอ้าวเป็นแน่

เขาว่าฤดูร้อนมีอุปสรรคหลายอย่าง เห็นจะจริง เพราะอย่างน้อยที่สุดพอฤดูร้อนเริ่มขึ้น เราก็ชักจะรู้สึกติดหมัดขึ้นมาทันที ประการแรกทีเดียวได้แก่การง่วงเหงาเซาซึม กระหาย, เหนื่อยง่ายและใจคอหงุดหงิด เป็นฤดูของโจรผู้ร้าย อัคคีภัย และโรคระบาด นอกจากนั้นสิ่งที่วิตกกันมากทั้งราชการและประชาชนก็คือ ความแห้งแล้งกัน-

ดารน้ำในบางแห่งบางท้องที่ ซึ่งเรื่องนี้เป็นอันตรายแก่เศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างยิ่ง แต่สำหรับเรื่องนี้พอจะวางใจได้ เพราะว่าทางราชการได้เตรียมการแก้ไขไว้แล้วตั้งแต่ยังอยู่ในฤดูหนาว เรียกว่าเป็นความไม่ประมาท และมองเหตุการณ์ด้วยสายตาอันไกลของผู้บริหารประเทศ

ผู้เขียนคิดว่าระหว่างที่อกใจร้อนรุ่ม เนื้อตัวเหนียวเหนอะด้วยเหงื่อไคลเช่นนี้ มาคุยกันถึงเรื่องเย็น ๆ และเป็นมงคลกันบ้าง คงสบายใจดีกว่าที่จะมาหมกมุ่นครุ่นคิดอยู่กับปัญหาประจำวันที่เรายังขบไม่แตกและแก้ไม่ตก

เมื่อเช้าวาน ผู้เขียนได้มีโอกาสตระเวณออกไปตามถนนในพระนครหลายสาย ทั้งบริเวณกลางกรุงและชานเมือง นอกจากจะพบว่าท้องทุ่งและที่ว่างหลายสิบแห่ง บัดนี้ได้กลายเป็นย่านชุมนุมชนที่มีบ้านเรือนหนาแน่นไปหมดแล้ว อีกหน่อยคงจะไม่มีบรรยากาศบ้านนอกแบบท้องทุ่ง วัวควาย และกองฟางให้เห็นกันอีกแล้วเพราะการจัดสรรที่ดิน ซึ่งเป็นอาชีพชั้นหน้าขึ้นตา กำลังขยายไกลออกไปทุกที คงไม่ช้านักที่สองฝั่งถนนจะเต็มไปด้วยบ้านเรือนประชาชน ไม่ว่าจะไกลไปถึงโคราช สงขลา หรือนครนายก ถ้าพลเมืองเพิ่มทวีขึ้นมาทุกวันมีผู้พยากรณ์ว่าอีก ๕๐ ปีข้างหน้า พลเมืองไทยจะเพิ่มจากจำนวนจาก

ปัจจุบันนี้อีกเท่าตัว หมายความว่าถ้าขณะนี้มีพลเมือง ๒๐ ล้านคน อีกครึ่งศตวรรษก็จะเพิ่มเป็น ๔๐ ล้านคน

สัญญาลักษณ์ ของฤดูร้อนไม่ได้เริ่มที่กีฬาว่าวท้องสนามหลวง ที่หาดทรายชายทะเล หรือที่น้ำแข็งขายดีจนต้องขึ้นราคา และไม่ค่อยจะมีขาย แต่อย่างใดอย่างหนึ่ง หากแต่ว่ามันได้เริ่มพร้อมกับต้นไม้ใบหญ้าทีเดียว นั่นคือถนนหลายสายมีดอกไม้ประจำฤดูร้อนบานสะพรั่งขึ้นพร้อมกัน และดูเหมือนว่าจะหนาแน่นขึ้นทุกปี คงเนื่องมาจากความรักดอกไม้เพิ่มพูนขึ้นในความรู้สึกของคนไทยนั่นเอง

ดอกแคฝรั่งและกัลปพฤกษ์เพิ่งจะร่วงโรยหายไปจากตาเพียงไม่กี่วัน ราชพฤกษ์สีเหลืองสดก็ผลิดอกออกมาให้เห็นแทน แล้วก็บังเอิญเป็นฤดูของดอกไม้ป่าที่นิยมปลูกเป็นไม้ประดับตามบ้านเสียด้วย ซึ่งได้แก่ตะแบก เสลาและอินทนิน สีม่วงขาวและชมพูของดอกไม้เหล่านี้สลับกับสีเหลืองของราชพฤกษ์ ทำให้ถนนหนทางมีความร่มรื่นและเย็นตาขึ้นมากทีเดียว

สำหรับราชพฤกษ์นั้น เคยมีประชาชนเรียกร้องให้ทางราชการถือเป็นดอกไม้ประจำชาติเมื่อนานมาแล้ว ขณะนี้กรมป่าไม้พิจารณาไปถึงไหนแล้วก็ไม่ทราบ ผู้เขียนก็อยากจะสนับสนุนเสียในโอกาสนี้ที

เดียวว่าเห็นด้วยร้อยเปอร์เซ็นต์ที่จะให้ดอกไม้สีเหลืองนี้ เป็นดอกไม้ประจำชาติไทยเช่นเดียวกับซากุระเป็นดอกไม้ประจำชาติญี่ปุ่น

อันที่จริง การปลูกต้นไม้ให้ร่มแก่ถนนหนทางที่ทำกันอยู่ในขณะนี้ ถ้าทางการพิจารณาให้ได้ประโยชน์ทั้งในทางร่มรื่น และดูดอกในบางฤดู ก็จะช่วยให้ภูมิประเทศของบ้านเมืองเราสวยงามยิ่งขึ้น ผู้เขียนเคยฝันมานานแล้วที่จะเห็นถนนสักสายหนึ่ง พอถึงฤดูร้อนก็ให้เหลืองอร่าม และสว่างไสวไปด้วยสีของดอกราชพฤกษ์หรือคูนที่เรียกกันติดปาก และอีกถนนหนึ่งเกลื่อนไปด้วยสีม่วงชมพูของตะแบก อินทนิน และเสลา ซึ่งไม้เหล่านี้มักจะบานพร้อมกัน และถ้าจะมีอีกก็ควรจะเป็นถนนของดอกหางนกยูงฝรั่ง แคฝรั่งหรือกัลปพฤกษ์ หรือเอากันง่าย ๆ จะเป็นถนนของทองหลางก็ยังจะน่าชม.

๒๐ มีนาคม ๒๕๐๒

หมายเหตุ

ในการประชุมคณะรัฐมนตรีที่บางแสนเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน โดยมีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ที่ประชุมมีมติเกี่ยวกับการปลูกต้นไม้และไม้ดอกตามถนนทุกสายในพระนคร เช่นถนนราชดำเนินปลูกราชพฤกษ์กับต้นหางนกยูงแทนชงโค

คำสั่งคณะปฏิวัติ

เมื่อค่ำ วันที่ ๑๑ เดือนนี้ ขณะนั่งชมโทรทัศน์ของไทย ที.วี. อยู่พลันก็เกิดอารมณ์ขันจนกลั้นไม่ไหว ต้องปล่อยออกมาก๊ากใหญ่สาเหตุแห่งการหัวเราะงอหาย ไม่ได้เกิดจากการแสดงตลกของคณะนายเทิ่ง สติเฟื่อง หรือชูศรี โรจนประดิษฐ์กับพวกหรอก หากแต่เกิดจากข่าวชิ้นหนึ่งซึ่งผู้ประกาศ อ่านให้ประชาชนฟังมีความว่า

ตามที่คณะปฏิวัติได้มีคำสั่งให้พ่อค้าแจ้งปริมาณสินค้าจีนแดงที่อยู่ในความครอบครอง และต่อมาได้สั่งห้ามจำหน่ายและสั่งสินค้าจากจีนแดงเข้ามาในราชอาณาจักรนั้น บัดนี้ได้เกิดมีปัญหาเกี่ยวกับสินค้าบางชนิดที่ได้พันธุ์มาจากจีนแดงก่อนมีคำสั่งคณะปฏิวัติเกิดขึ้น กล่าวคือ ลูกปลา ปลาเล็ก ๆ ที่ได้จากจีนแดงซึ่งกรมประมงแจกจ่ายพันธุ์ให้ประชาชนนำไปเลี้ยงเป็นจำนวนมาก ขณะนี้ลูกปลาเหล่านั้นได้เติบโตขึ้นรวมทั้งหมดเป็นมูลค่าประมาณ ๓๐ ล้านบาทเข้าไปแล้ว แต่ประชาชนผู้เลี้ยง

ปลาไม่กล้านำออกจำหน่าย เพราะเกรงจะขัดต่อคำสั่งคณะปฏิวัติ จึงได้สอบถามไปยังกรมประมง

อีกเรื่องหนึ่ง คือพันธุ์ผักที่มาจากจีนแดงซึ่งกรมกสิกรรมแจกจ่ายให้ประชาชนนำไปเพาะปลูก บัดนี้พืชผลเหล่านั้นก็เติบโตได้ผลขึ้นแล้วแต่ผู้ปลูกก็ไม่กล้านำออกจำหน่าย ด้วยเหตุผลว่ากลัวจะขัดคำสั่งคณะปฏิวัติเหมือนกัน จึงสอบถามมายังกรมกสิกรรมว่าจะจำหน่ายได้หรือไม่ ในข่าวยังบอกด้วยว่ากระทรวงเกษตรผู้รับผิดชอบ ในเรื่องนี้ ตอบข้อข้องใจของนักเลี้ยงปลาและปลูกผักเหล่านั้นไม่ได้ แต่รับจะนำเรื่องนี้เข้าปรึกษาหารือในคณะรัฐมนตรีเสียก่อน

หลังจาก โฆษกของไทย ที.วี. อ่านข่าวนี้ไปแล้วสัก ๑๐ นาทีเห็นจะได้ ก็ได้มีโฆษกอีกผู้หนึ่ง ออกมาประกาศเพิ่มเติมเป็นทำนองว่าเรื่องปลาและเรื่องผักจากจีนแดงที่กำลังเป็นปัญหาอยู่นี้ นายกรัฐมนตรีได้สั่งการผ่านกรมประชาสัมพันธ์ลงมาแล้ว ว่าพ่อค้าย่อมจำหน่ายได้ด้วยความสุจริตใจ แต่ต่อไปท่านห้ามไม่ให้สั่งเข้ามาจากจีนแดงอีกคงจะโล่งใจกันได้

การที่นายกรัฐมนตรีสั่งการลงมาทันทีนั้น ผู้เขียนเข้าใจเอาเองว่า นายกรัฐมนตรีคงจะไม่ได้ทราบเรื่องนี้มาก่อนและคงจะนั่งดูโทรทัศน์

อยู่เหมือนกัน พอได้ยินประชาชนตั้งคำถามเอาเช่นนั้น ก็วิทยุทางไกลมาชี้แจงข่าวทันที การประกาศข่าวจึงได้เกิดขึ้นอย่างกระทันหันอีกครั้งหนึ่ง

พิจารณาตามข่าวนี้แล้ว มีความเห็นแยกเป็น ๓ ประการ ประการแรกทีเดียว ได้แก่การสั่งงานของจอมพลสฤษดิ์ว่าเป็นไปอย่างรวดเร็วทันกาล เพราะมิฉะนั้นแล้วปลาอาจจะตายหรือผักผลไม้อาจจะเน่าเสียก่อนก็เป็นได้ ประการต่อมาได้แก่การที่ประชาชนเชื่อฟังคำสั่งคณะปฏิวัติอย่างเคร่งครัด โดยไม่มีการเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงใด ๆ ประการสุดท้ายได้แก่การปฏิบัติงานของกระทรวงเกษตร ตั้งแต่รัฐมนตรีเรื่อยลงมาถึงอธิบดีที่เกี่ยวข้อง ช่างไม่มีความรับผิดชอบอะไรเสียเลยแม้จนกระทั่งปัญหากล้วย ๆ อย่างเรื่องนี้ จะต้องให้นายกรัฐมนตรีสั่งไปเสียทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นการขบขันจนผู้เขียนต้องหัวเราะขึ้นมาเองคนเดียว

ความจริง เรื่องลูกปลา และพันธุ์ผักจากจีนแดงนี้ ถ้าจะว่ากันไปแล้วไม่น่าจะมีปัญหาอะไรเลย และดูเหมือนจะไม่อยู่ในประเภทสินค้าต้องห้ามตามคำสั่งคณะปฏิวัติด้วยซ้ำไป ทั้งนี้เพราะว่าลูกปลาก็ดีพันธุ์ผักก็ดีเมื่อนำเข้ามาไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในทางการค้า แต่เป็นตามดำริของทางกรมประมงและกรมกสิกรรมกระทรวงเกษตร เพื่อส่ง

เสริมให้ประชาชนได้พันธุ์ปลาและผัก ไว้สำหรับเพาะเลี้ยง จึงแจกจ่ายให้ไป นอกจากนั้นใช่ว่าประชาชนจะนำเอาลูกปลาและพันธุ์ผักไปจำหน่ายเป็นสินค้าทันทีเมื่อไหร่ ที่แท้ก็ต้องเลี้ยงต้องปลูกเป็นเวลานานจนกว่าปลาจะโต และผักเจริญได้ผลก็น่าจะพ้นภาระจากการเป็นสินค้าจากจีนแดง ซึ่งต้องห้ามได้แล้ว

คราวนี้ถ้าจะเถนตรงจนเกินไปอย่างเช่นในกรณีนี้ ปัญหาก็จะตามมาอีก สมมุติว่าต่อไปใครจะมีพันธุ์ไม้สักต้นหนึ่ง ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าเคยมีกำเนิดจากจีนแดง ต้นไม้ต้นนี้ก็ต้องห้ามซื้อขายกันไม่ได้ไม่ว่าผลหรือใบ หรือแม้แต่ราก นักผสมพันธุ์สุนัขขายก็ต้องระวังเหมือนกัน เพราะมีสุนัขอยู่พันธุ์หนึ่งเรียกว่าพันธุ์ปักกิ่ง สุนัขพันธุ์นี้ถึงแม้จะมาจากยุโรปหรืออเมริกาก็ตาม แต่สืบสาวให้ดีก็จะได้ความจริงว่ามาจากปักกิ่งสมชื่อ และถ้าจะให้พิศดารต่อไปอีก ก็อยากจะเตือนว่าชาวประมงนั้นแหละจะต้องระวังให้จงหนักในการจับปลาทะเล เพราะถ้าใครพิสูจน์ได้ว่าปลาที่จับนั้น ครั้งหนึ่งเคยอยู่ในทะเลของจีนแดงมาก่อนก็ขายไม่ได้เหมือนกัน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่านายกรัฐมนตรีจะสั่งการมาแล้วไปเรื่องนี้ ปัญหาก็คงจะไม่ยุติลงง่าย ๆ เพราะว่าในคำสั่งก็ระบุไว้ชัดว่า "พ่อค้าย่อมจำหน่ายได้ด้วยความสุจริตใจ" ปัญหาที่จะตามมาก็คือ การพิสูจน์ว่า

กรณีซื้อขายกันนั้นเป็นไปด้วยความบริสุทธิใจหรือไม่ ถ้าสุจริตใจก็ซื้อขายกันได้ แต่ถ้าไม่สุจริตใจก็ย่อมจะขัดคำสั่งของคณะปฏิวัติอีก.

พฤหัสบดีที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๐๒

หมายเหตุ

ปัญหายุ่งยาก และความไม่เข้าใจในนโยบายของรัฐบาลในทำนองนี้มีอยู่หลายเรื่อง หลายกรณี เมื่อมีคำสั่งคณะปฏิวัติออกมาใหม่ๆ เมื่อไม่นานมานี้เอง ก็มีอยู่คดีหนึ่ง คือเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมพ่อค้าของเก่าที่มีศิลปะวัตถุอันเป็นถิ่นกำเนิดมาจากแผ่นดินใหญ่จีนอยู่ในครอบครอง แต่ก็เอาความผิดอะไรไม่ได้เพราะว่า ศิลปะวัตถุเหล่านั้นมาจากจีนแดงก็จริง แต่ก็เป็นของโบราณหลายสิบปี ก่อนคอมมิวนิสต์จีนจะเข้าปกครองแผ่นดินนั้น

กฎหมายประกันสังคม

มีเรื่องเก่าเล่าใหม่ ให้เสียขวัญกันอีกเรื่องหนึ่ง คือการประกาศใช้กฎหมายประกันสังคมฉบับแก้ไขปรับปรุงใหม่ ซึ่งตามคำให้สัมภาษณ์ของ พล.อ. ประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกล่าวว่า ร่างกฎหมายฉบับนี้ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเมื่อไม่กี่วันมานี้ คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว ลงมติรับหลักการ และจะได้เสนอให้สภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณา เพื่ออนุมัติประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป ประมาณว่ากฎหมายฉบับนี้จะเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่ต้นปี ๒๕๐๔ คือปีหน้าเป็นต้นไป

หลักการใหญ่ ๆ ของกฎหมายประกันสังคมก็คือ บุคคลที่มีรายได้เป็นประจำอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด (ยังไม่แน่ว่าเดือนละ ๔๕๐ หรือ ๕๐๐ บาทขึ้นไป) จะต้องจ่ายรายได้ ส่วนหนึ่ง ออกให้แก่รัฐไว้ใน

ราวร้อยละ ๕ ซึ่งตามหลักเก่า ผู้มีรายได้ต้องเสียส่วนหนึ่ง สำนักงานนายจ้างจ่ายให้ ๒ ส่วน และรัฐบาลสมทบอีก ๒ ส่วน ต่อจากนั้นผู้ประกันสังคมไว้แล้ว หากเจ็บไข้ได้ป่วย ทุพพลภาพ ว่างงาน หรือชราภาพ ทำงานอาชีพไม่ได้ รัฐบาลจะช่วยเหลือจ่ายค่ารักษาพยาบาลและค่าเลี้ยงดูให้ฟรี เป็นการตอบแทนไปจนตลอดอายุ และในขั้นแรกกฎหมายประกันสังคมนี้ จะประกาศใช้เป็นเขต ๆ ไปก่อน โดยจะเริ่มใช้ในเขตที่มีพลเมืองหนาแน่น บ้านเมืองมีความเจริญและมีกิจการค้าอุตสาหกรรมมาก ๆ ซึ่งได้แก่พระนคร–ธนบุรี ในเขตเทศบาลเป็นต้น

ความจริง เรื่องกฎหมายประกันสังคมนี้ ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์กันมามากแล้ว ตั้งแต่สมัยรัฐบาลก่อนการปฏิวัติ ซึ่งก็ได้เลิกล้มไปครั้งหนึ่ง รัฐบาลคณะปฏิวัติมองเห็นความจำเป็นของการประกันสังคม และสวัสดิภาพของประชาชน จึงได้รื้อฟื้นขึ้นมาพิจารณาอีกและได้ปรับปรุงกฎหมายประกันสังคมซึ่งเป็นหมันไปแล้ว ออกมาเพื่อใช้กันใหม่ พิจารณาจากเสียงวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ แล้วจะเห็นว่าทุกฝ่ายสนับสนุนหลักการของการประกันสังคม ว่าเป็นหลักการที่ดี และให้ประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง แต่ในเวลาเดียวกัน ก็ไม่เห็นด้วยกับการปฏิบัติ ตลอดจนการกำหนดระยะเวลา เหตุผลก็คือ การประกันสังคมนั้นเมื่อประชาชนเอาประกันกับรัฐบาล และส่งเบี้ยประกัน

เป็นรายเดือนโดยครบถ้วนแล้ว ประโยชน์ที่รัฐบาลจะเป็นฝ่ายให้ก็คือ ช่วยเหลือในยามว่างงาน ทุพพลภาพ และชราภาพ การเจ็บไข้ได้ป่วยก็เข้าโรงพยาบาลรักษาให้ฟรี การศึกษาจะเรียนฟรีด้วยหรือเปล่าไม่ทราบ

เอากันแค่การรักษาพยาบาลก่อน ซึ่งหมายความว่าก่อนประกาศใช้กฎหมายประกันสังคม รัฐบาลต้องเตรียมบริการต่าง ๆ เป็นต้นว่าขยายโรงพยาบาล แพทย์ เวชภัณฑ์ หยูกยาต่าง ๆ ให้มีปริมาณเพียงพอกับจำนวนประชาชน เพราะมิฉะนั้นแล้ว เมื่อประชาชนผู้เอาประกัน เกิดเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมาแล้ว ยังต้องอาศัยคลีนิคของเอกชนอยู่ต่อไปอีก การประกันสังคมก็ไม่มีความหมายอะไร มากกว่าการเก็บเงินจากประชาชนไปเฉย ๆ และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องนี้ เราก็ยังเชื่อกันอยู่ว่า ทางการยังไม่พร้อม จะเห็นได้จากการไปรับการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลต่าง ๆ ยังต้องเสียเวลาเข้าคิวกันเป็นครึ่งวันค่อนวัน จะอาศัยรักษาตัวในโรงพยาบาลก็ขัดข้องเพราะเตียงมีไม่พอ นายแพทย์ที่ตั้งสำนักงานคลีนิคเป็นของตัวเอง ยังมีกิจการเจริญก้าวหน้ากันอยู่ และเมื่อไม่พร้อมในขณะนี้ ในปีหน้าก็ยังไม่พร้อมเช่นเดียวกัน

ปัญหาที่วิตกกันมาก อีกประการหนึ่งก็คือ อัตราที่จะเรียกเก็บค่าประกันสังคม ไม่ทราบว่าจะเรียกเก็บในอัตราอย่างไร เพราะถ้าเก็บสูงเกินไป ประชาชนก็เกิดความเดือดร้อน เป็นที่ทราบกันดี

แล้วว่าประชาชนส่วนใหญ่ ระดับการครองชีพยังต่ำมาก เพราะยังมีรายได้ไม่สมดุลย์กับค่าครองชีพ นอกจากนั้นปัญหาต่าง ๆ ยังสุมเข้ามาอีกมาก อันได้แก่การเสียภาษีช่วยชาติบ้านเมือง ค่าการศึกษาเล่าเรียนของลูกหลาน เหล่านี้ล้วนแต่ต้องจ่ายในอัตราสูงทั้งสิ้น

ทีนี้เมื่อมาพิจารณากันตามหลักการประกันสังคม นายจ้างจะต้องออกค่าประกันสังคมให้กับลูกจ้าง ในอัตรา ๒ ส่วนของจำนวนที่ลูกจ้างต้องเสีย ก็กลายเป็นภาระของนายจ้างเพิ่มขึ้นอีก ถ้าบังเอิญนายจ้างเห็นประโยชน์และความสำคัญของการประกันสังคมก็ดีอยู่ แต่ถ้านายจ้างถือว่านั่นเป็นบำเหน็จที่ต้องจ่ายให้กับลูกจ้างเป็นประจำอยู่แล้วเลยไม่พิจารณาเพิ่มอัตราเงินเดือนกันอีก ก็เท่ากับว่ากฎหมายออกมาเป็นอุปสรรคในการก้าวหน้าของคนงานไป ก็จะเสียผลประโยชน์ในทางอ้อม โดยปกตินายจ้างกับลูกจ้างเท่าที่ปฏิบัติกันอยู่ในขณะนี้ ก็มีความเห็นอกเห็นใจกันดีอยู่ กิจการอุตสาหกรรมบางแห่งถึงกับมีบ้านพักให้พนักงาน มีสถานพยาบาล บริการให้ฟรีแถมยังมีโรงเรียนช่วยการศึกษาของบุตรคนงานอีกด้วย ดังนั้นถ้าจะบังคับในเรื่องต้องประกันสังคมตามกฎหมายอีก บริการและสวัสดิการที่คนงานเคยได้รับอยู่เดิมก็จะพลอยถูกยกเลิกไปด้วย คนที่เสียประโยชน์ก็คือลูกจ้าง

อย่างไรก็ตาม เป็นเรื่องที่น่าเห็นใจรัฐบาล เพราะถ้ารัฐบาลเก็บค่าประกันสังคมต่ำ รายได้ก็น้อยไม่พอแก่การที่จะใช้จ่ายในการ

บริการต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นผลตอบแทนสำหรับประชาชน เหตุผลขัด กันอยู่เช่นนี้ จึงหวังว่ารัฐบาลคงจะหาทางออกที่งดงามกว่านี้ คือ ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน ในเวลาเดียวกันก็ไม่เสียชื่อ ว่า เอาประกันสังคมแล้วบริการไม่ดี ยังไง ๆ ละก็ลองเปิดเผยราย ละเอียดให้พิจารณากันก่อน แล้วรัฐบาลรับฟังความคิดเห็นของประ ชาชนส่วนใหญ่ไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดผลดีตามเจตนารมณ์เอา ทีหลัง คิดว่าคงจะดีกว่าประกาศตูมตามออกมาให้ประชาชนต้องเกิด ภาระจำยอม

เสาร์ที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๐๓

หมายเหตุ

กฎหมายประกันสังคมได้เริ่มมาตั้งแต่รัฐบาลสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ก่อน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นเวลากว่า ๑๐ ปี ผ่านรัฐบาลมา ๕ ชุดแล้ว ก็ยังไม่ประกาศใช้ เพราะประชาชนพากันค้านว่า บริการทางด้านรัฐบาลยัง ไม่พร้อม และอีกประการหนึ่งจะทำให้บริการและสวัสดิการต่าง ๆ ซึ่งนาย จ้างเคยให้กับลูกจ้างอยู่แล้ว ก็จะถูกยกเลิก ความผูกพันทางใจระหว่างนาย จ้างกับลูกจ้างก็จะพลอยขาดเยื่อใยกันไปด้วย.

ย้ายสนามม้าออกไปนอกเมือง

กลับจาก ประชุมสหพันธ์เทศบาล และนายกเทศมนตรีนครใหญ่คราวนี้แล้ว *นายชำนาญ ยุวบูรณ์* นายกเทศมนตรี ๒ นครก็ฟิตจัด เพราะนอกจากจะตั้งหน้าตั้งตากวาดล้างแหล่งเสื่อมโทรมรื้อย้ายสลัม ให้ไปหาที่อยู่ใหม่แล้ว ยังเสนอนายกรัฐมนตรีให้ย้ายสนามม้าทั้ง ๒ แห่ง ซึ่งอยู่กลางเมืองให้ไปอยู่ที่ใดที่หนึ่งบริเวณชานเมือง เพื่อจะใช้ที่ดินกว้างใหญ่ไพศาลนั้น เป็นสวนสาธารณะหาความรื่นรมย์ให้กับประชาชนคนเมืองหลวงต่อไป

ข้อเสนอย้ายสนามม้าของเทศบาลนครกรุงเทพ ก็มีเหตุผลอยู่เหมือนกัน กล่าวคือ ประเทศที่เจริญแล้วทั้งหลาย ไม่มีที่ไหนเขาตั้งสนามม้ากันกลางเมืองเหมือนของเรา การมีสนามม้าอยู่ในเมือง คอกม้าต่าง ๆ ก็เลี้ยงกันอยู่แต่ในเมือง ส่งกลิ่นเหม็นเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อยู่ใกล้เคียง นอกจากนั้น การจูงม้าตามถนนหลวงไป

สนามม้านั้น ม้าก็ถ่ายมูลออกมาเปรอะเปื้อนถนนหนทาง เป็นอุปสรรคต่อการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง และประการสำคัญที่สุด ก็คือขัดกับการ วางผังเมืองของนครหลวงที่ต้องการจะให้มีสวนสาธารณะ สำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนให้มากกว่าที่เป็นอยู่

เรื่องการย้าย สนามม้านี้ เป็นเรื่องที่เคยพูดเคยขบคิดกันมาบ้างแล้วเหมือนกัน ด้วยเหตุผลที่ว่าปัจจุบันนี้ การกีฬาแข่งม้าได้เป็นไปโดยผิดจากจุดประสงค์ที่ตั้งไว้เดิม คือส่งเสริมและบำรุงพันธุ์ม้า หากแต่ว่าปัจจุบันนี้การแข่งม้าเป็นการพนันที่เต็มไปด้วยเล่ห์กระเท่ ถ้าผู้ใดหลงไหลการพนันประเภทนี้ กลายเป็นผู้ทำลายอนาคตของตนเองและครอบครัวอย่างถอนตัวไม่ขึ้น และถ้าจะว่ากันไปแล้ว การพนันม้าแข่งก็เป็นบ่อเกิดของคดีอาชญากรรมอย่างหนึ่งเหมือนกัน แต่ข้ออ้างของเทศบาล กล่าวเฉพาะในด้านการรักษาความสะอาดและอนามัยของประชาชน ไม่ได้กล่าวถึงปัญหาความเสื่อมโทรมทางจิตใจของประชาชนอันเนื่องมาจากการพนันม้าแข่ง เพราะฉะนั้นเมื่อรวบรวมเหตุผลทั้งสองฝ่ายเข้าด้วยกัน ก็เห็นว่าเป็นเหตุผลสมควรอยู่ที่รัฐบาลจะได้พิจารณาปัญหานี้ให้แน่นอนลงไปสักครั้ง

ถึงแม้ว่าประชาชนส่วนใหญ่ จะมีความเห็นสอดคล้อง กับข้อเสนอของเทศบาล แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า การย้ายสนามม้าจะทำได้

สำเร็จ ภายในเร็ววันหรือภายในอายุของรัฐบาลชุดนี้ เพราะอุปสรรคมีอยู่หลายประการ ที่สำคัญก็คือ *ราชตฤณมัยสมาคม* เจ้าของสนามม้านางเลิ้ง และ *ราชกรีฑาโสมสร* เจ้าของสนามม้าสระปทุมก็เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นไปตามพระบรมราชานุญาต ฉะนั้นการที่จะไล่สนามม้าออกไปเพื่อใช้ที่ดินทำสวนสาธารณะ ก็ดูจะไม่ถูกต้องและจำเป็นเท่าใดนัก ด้วยเหตุนี้จึงเกรงว่าข้อเสนอดังกล่าวแล้วจะเป็นหมันเสียมากกว่า

ข้อรังเกียจของเทศบาล ก็พอจะมองเห็นทางแก้ไขได้ โดยไม่กระทบกระเทือนกันจนเกินไป นั่นคือการออกเทศบัญญัติห้ามการตั้งคอกเลี้ยงม้า และการจูงม้าไปตามถนนในเขตเทศบาลเสีย ความสกปรกอันเกิดจากสนามม้าเป็นเหตุก็จะหมดไป เพราะเมื่อย้ายคอกม้าออกไปจากที่อยู่อาศัยของประชาชนแล้ว กลิ่นเหม็นและความรำคาญอื่น ๆ ก็ไม่เกิดขึ้น เมื่อห้ามจูงม้าตามถนนหลวง เจ้าของคอกม้าก็ต้องเปลี่ยนเป็นใช้รถบรรทุกแทน ความสกปรกอันเกิดจากมูลม้าก็พลอยหมดไปด้วย แต่ถ้าเทศบาลเห็นว่า สนามม้าเป็นแหล่งเสื่อมโทรม ต้องการจะกวาดล้างให้หมดก็ต้องคอยฟังผลกันต่อไป เพราะเรื่องพรรค์นี้พยากรณ์ยาก.

ไม่ต้องดูอื่นไกลการเลือกตั้งกรรมการบริหารแต่ละปีโดยเฉพาะสนามม้านางเลิ้ง ปรากฏว่า มีการรณรงค์หาเสียงกันอย่างหนัก ทหาร

และนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตบเท้ากันเข้าไปเป็นกรรมการกันเป็นทิวแถว แสดงว่ามีผลประโยชน์และรายได้ดี บางปีการเลือกตั้งถึงกับมีเรื่องมีราวกันขึ้น เพราะฉะนั้นถ้าจะพิจารณาดูกันแล้วทำให้รู้สึกว่า คณะกรรมการสนามม้า โดยส่วนรวมแล้วจะมีอิทธิพลเหนือคณะเทศมนตรีเสียด้วยซ้ำ.

วันเสาร์ที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๐๑

หมายเหตุ :–

พล.อ. ประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้สัมภาษณ์ในวันต่อมาว่า ตามโครงการจะให้ย้ายสนามม้าไปอยู่รังสิต ส่วนคอกม้าให้ไปอยู่บริเวณทุ่งบางเขน ใครมีเงินก็ให้ขึ้นรถไฟไปเล่น ทั้งนี้เพื่อป้องกันผู้มีรายได้น้อยไม่ให้มั่วสุมกับการพนัน แต่จนกระทั่งบัดนี้สนามม้าทั้งสองแห่งก็ยังอยู่จัดการแข่งขันทุกวันเสาร์วันอาทิตย์และวันหยุดราชการ ความหวังของเทศบาลที่จะได้มีส่วนแบ่งจากภาษีแข่งม้าปีละ ๓๐ ล้านบาทก็พลอยพับไปด้วย

โฆษณาเมืองไทย

นักเล่นแสตมป์ ได้มีโอกาสสะสมแสตมป์ไทย ซึ่งออกจำหน่ายใหม่อีก ๒ ดวง เรียกว่าแสตมป์ราชประชาสมาสัย ยังไม่ทราบแน่เหมือนกันว่ามีประวัติความเป็นมาอย่างไร เพราะเคยได้ยินว่ามีตึกคนไข้ในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง มีชื่ออย่างนี้หรือคล้าย ๆ กัน แสตมป์ที่ออกมาในรุ่นนี้ มีอยู่ ๒ ราคาด้วยกันคือราคา ๕๐ สตางค์ สีเลือดหมู และราคา ๒ บาทสีน้ำเงิน ขนาด ๒๐×๒๖ ซ.ม. ทั้งสองดวง ภาพก็เหมือนกัน คือภาพพระปรางค์วัดอรุณราชวราราม ทั้งสองดวงมีสีสดใสดี แต่ก็เรียกได้ว่ากรมไปรษณีย์โทรเลขของเรา ยังไม่เอื้อเฟื้อแก่นักเล่นแสตมป์อยู่ตามเคย คือไม่ยอมลงทุนพิมพ์แสตมป์หลายสีให้เป็นประโยชน์ในทางการค้า และไม่พยายามเปลี่ยนรูปแบบให้แปลกและใหม่ขึ้นบ้างเลย

ทั้งนี้จะเห็นได้จากแสตมป์ชุดกีฬาแหลมทองดวงหนึ่ง กับแสตมป์ปีแห่งผู้ลี้ภัยทั้งชุดซึ่งออกจำหน่ายเมื่อไม่นานมานี้ รวมทั้งแสตมป์

ราชประชาสมาสัยที่กล่าวถึง ล้วนแต่มีรูปพระปรางค์วัดอรุณ ฯ ด้วยกันทั้งสิ้น ราวกับเป็นแสตมป์ที่ออกมาชุดเดียวกัน

บนโต๊ะทำงาน ของผู้เขียน มีซองจดหมายขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่ และถัดไปก็มีสมุดโทรศัพท์ขององค์การโทรศัพท์ ทั้งสองอย่างที่กล่าวนี้มีรูปพระปรางค์วัดอรุณ ฯ เหมือนกัน คู่กับพระปรางค์วัดอรุณ ฯ ก็มีเรือพระที่นั่งศรีสุพรรณหงษ์ เมื่ออยู่รวมกันก็เป็นสัญญลักษ์ของเมืองไทยอย่างหนึ่ง ที่คนไทยภาคภูมิใจ และอยากจะอวดชาวต่างประเทศ และด้วยเหตุนี้กระมัง กรมไปรษย์โทรเลขจึงลงทุนพิมพ์พระปรางค์วัดอรุณ ฯ ในแสตมป์ถึง ๓ ชุดดังกล่าวแล้ว ซึ่งก็เป็นเรื่องน่าเห็นใจในเจตนาดี ที่พยายามส่งเสริมและเผยแผ่สิ่งสวยงามของเมืองไทย แต่ปัญหาอยู่ที่ว่าสิ่งสวยงามของเมืองไทยหาได้อยู่ที่พระปรางค์วัดอรุณ ฯ แห่งเดียวไม่ เมืองไทยยังมีหลายสิ่งหลายอย่างที่สวยงามและน่าสนใจไม่แพ้วัดอรุณ ฯ ซึ่งงดงามจริงในด้านสถาปัตย์ทางศาสนา เป็นต้นว่าในทางจารีตประเพณี โบราณสถาน การทำมาหากินและธรรมชาติ ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ควรโฆษณาเผยแผ่ทั้งสิ้นเช่นเดียวกับแสตมป์ฝรั่งเศสไม่ได้โฆษณาเฉพาะหอไอเฟล และสหรัฐอเมริกาก็ไม่ใช่มีแต่แสตมป์รูปตึกระฟ้า หรืออนุสาวรีย์อิสรภาพ

ได้มีผู้ปรารภ เกี่ยวกับการโฆษณาส่งเสริมการลงทุนเพื่อการอุตสาหกรรม ของประเทศไทยว่า เป็นการเข้าใจผิดอย่างยิ่งที่เราจะ

โฆษณาประชาสัมพันธ์ แต่ภาพพระปรางค์วัดอรุณ ฯ และเรือพระที่นั่งศรีสุพรรณหงษ์ ซึ่งอาจทำให้ฝรั่งที่ไม่รู้จักประเทศไทยเกิดความเข้าใจผิดได้ และเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งเหมือนกันในด้านโฆษณาเมืองไทยให้เขารู้จัก ให้เขามาลงทุน ยิ่งเด็ก ๆ ฝรั่งด้วยแล้ว ชวนให้คิดเอาว่าเมืองไทยคงจะเต็มไปด้วย ตึกยอดแหลมเหมือนพระปรางค์ และในแม่น้ำลำคลองคงจะเต็มไปด้วยเรือพายแบบ เรือพระที่นั่งศรีสุพรรณหงษ์ แต่ในเวลาเดียวกันฝรั่งเข้ามาอยู่เมืองไทยนานเป็นปี ๆ ยังไม่เคยเห็นเรือชนิดนี้

อยากเสนอว่าถ้ากรมไปรษณีย์หรือหน่วยราชการที่มีหน้าที่โฆษณาประเทศไทยมองหาภาพอะไรที่สวย ๆ ชวนสะดุดตา มาพิจารณาดูบ้าง เมืองไทยเราก็เป็นเมืองเกษตรกรรม และมีประเพณีหลาย ๆ อย่างที่น่าชม ไม่ลองสร้างเป็นแสตมป์หรือโปสเตอร์ดูบ้างหรือ ? เพราะคำว่าโฆษณาเมืองไทยไม่ได้แคบอยู่เฉพาะการชักชวนให้ชาวต่างประเทศเข้ามาดูความแปลกประหลาดมหัศจรรย์เท่านั้น หากแต่ต้องการให้เข้ามาติดต่อค้าขาย ให้เขาเอาเงินมาลงทุนทำอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในเมืองไทย เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจตามนโยบายของรัฐบาลด้วย.

ประโยชน์ของแสตมป์นั้น ไม่ใช่จำกัดเฉพาะใช้ผนึกบนจดหมายเท่านั้น แต่หมายถึงการส่งเป็นสินค้าออกไปจำหน่ายให้กับนัก

สะสมแสตมป์ทั่วโลกด้วย และเมื่อแสตมป์สามารถแพร่หลายออกไปได้ทั่วโลกเช่นนี้แล้วก็ชอบที่จะหาทางโฆษณาเมืองไทยให้ชาวโลกรู้จักด้วย ไม่ว่าในด้านของภูมิประเทศ ประวัติศาสตร์, ศิลปวัฒนธรรม การเกษตร หรืออุตสาหกรรม.

อาทิตย์ที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๐๓

หมายเหตุ :–

เมื่อเดือนพฤษภาคมปีนี้เองกระทรวงการคลังประกาศใช้ธนบัตรชนิดร้อยบาทใหม่ออกมาอีกชนิดหนึ่ง ลบภาพพระที่นั่งอนันตสมาคมออกเสียเอาภาพเรือพระที่นั่งศรีสุพรรณหงษ์มาแทน ขาดพระปรางค์วัดอรุณ ฯ ไป ไม่งั้นครบเครื่อง.

ตำรวจหญิง

อีกไม่นานนัก เราก็จะได้ตำรวจหญิงมาช่วยพิทักษ์สันติราษฎร์เพิ่มขึ้นอีก และคงจะช่วยให้กิจการตำรวจละมุนละไมขึ้นได้บ้างกระมัง โดยเฉพาะในหน้าที่ตรวจค้นร่างกายผู้ต้องหาหญิงที่เป็นหญิง การควบคุมการจราจร ตลอดจนธุรกิจภายในสำนักงาน

ขณะนี้ก็ได้เสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการนี้เข้าสภาแล้ว มีปัญหาที่จะต้องถกเถียงกันนิดหน่อยเท่านั้น คือควรจะตัดคำว่า "*นาย*" ออกจากคำนำหน้ายศตำรวจหรือไม่ เพราะฝ่ายหนึ่งเห็นว่า คำว่า "*นายร้อยตำรวจ*" "*นายพันตำรวจ*" และ "*นายพลตำรวจ*" นั้น เมื่อเรามีตำรวจหญิงแล้ว ก็ควรตัดออกเสียเช่นเดียวกับทหาร และเติมคำว่า "*หญิง*" เข้าไปในท้ายยศตำรวจหญิงชั้นสัญญาบัตร เป็น "*ร้อยตำรวจตรีหญิง*" "*ร้อยตำรวจโทหญิง*" ฯลฯ แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า

คำว่า *"นาย"* หน้ายศตำรวจนั้นหาใช่เป็นการแสดง *"เพศ"* ไม่ แต่เป็นการบอกให้ทราบว่าเป็นชั้น *"นาย"* หรือชั้น *"พล"* เท่านั้นเอง ควรจะให้คงไว้ตามเดิมจะดีกว่า เพราะถ้าขืนแก้ไปก็ต้องตามแก้กันอีกมากมายหลายชื่อ เช่น *"แม่ทัพ"* ซึ่งความจริงเป็นชาย *"นายท้ายเรือ"* ไม่จำกัดเพศ *"แม่กองธรรมสนามหลวง"* เป็นพระภิกษุ และอะไรต่ออะไรอีก

เรื่องนี้จะตกลงกันอย่างไรก็คงจะไปยุติเอาในขั้นกรรมาธิการภายหลังที่สภา ฯ ได้ลงมติรับหลักการไปแล้ว

ว่ากันว่า กรมตำรวจได้กำหนดหลักการไว้เป็นการภายในว่าตำรวจหญิงที่มีขึ้นใหม่นี้ การให้ยศจะมีแค่พันตำรวจเท่านั้นไม่ถึงชั้นนายพล ไม่ทราบว่าเป็นเพราะอะไร เพราะถ้าสมมุติว่าตำรวจหญิงเป็นผู้มีความรู้ความสามารถสูงกว่านั้น จะก้าวหน้าได้อย่างไร เพราะถ้ายศหมด เงินเดือนก็คงตันไม่มีทางเลื่อนต่อไปอีก

เรื่องที่น่าคิดอีกประการหนึ่ง ก็คือการปลดตำรวจหญิงที่แต่งงาน และตั้งครรภ์ ซึ่งก็เท่ากับเป็นการกีดกันไม่ให้ตำรวจหญิงมีเหย้ามีเรือน เป็นการผืนธรรมชาติอย่างหนึ่งเหมือนกัน ยิ่งกว่านั้น ในด้านผลการทำงาน คิดว่าตำรวจหญิงที่มีครอบครัวมีลูกเต้าบ้างแล้วย่อมมีความสุขุมรอบคอบ มีความรับผิดชอบดีกว่าสาวโสดหรือสาวรุ่นเป็น

ไหน ๆ จริงอยู่ออกจะไม่เหมาะถ้าปล่อยให้ตำรวจหญิงที่ตั้งครรภ์ แต่งเครื่องแบบออกมาปฏิบัติงานนอกสถานที่ แต่ถ้าจะผ่อนผันให้ตำรวจหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่ต้องแต่งเครื่องแบบ และโยกย้ายเข้าไปปฏิบัติงานธุรกิจในกรมกองเสียชั่วระยะหนึ่ง เอวบางร่างน้อยเมื่อไหร่ก็ปล่อยออกมาปฏิบัติงานอีก โดยไม่ต้องถึงกับปลดกันก็น่าจะทำได้

ส่วนเรื่อง ที่จะเล่าแถมต่อไปนี้ ไม่จำกัดว่าจะเป็นตำรวจหญิงหรือตำรวจชาย แต่เป็นเรื่องของตำรวจส่วนรวม คือบ้านของผู้เขียนอยู่ไม่ไกลจากป้อมยามของตำรวจเท่าใดนัก สมัยก่อนเมื่อ ๒–๓ ปีมาแล้ว ตำรวจป้อมยามเคยไปถามหาถึงบ้าน สอบถามได้ความว่า เพื่อทำความรู้จักคุ้นเคยกับหัวหน้าครอบครัว ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายนโยบายไว้ หลังจากสนทนาวิสาสะกันแล้ว ต่อจากนั้นมาผู้เขียนเข้าออกผ่านป้อมยาม ถ้าตำรวจผู้นั้นอยู่เขาก็จะยิ้มแย้มทักทายเป็นอันดีเหมือนคนคุ้นเคยกัน ไม่ใช่กับผู้เขียนเท่านั้นชาวบ้านใกล้เคียงอื่น ๆ ก็ได้รับการปฏิบัติในลักษณะเดียวกัน

การที่ตำรวจกับชาวบ้านมีการรู้จักคุ้นเคยกัน ผลในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจก็ดีขึ้น คือรู้ว่าใครเป็นใคร ฐานะอย่างไรอาชีพอะไร ทางด้านประชาชนก็อุ่นใจ น่าเสียดายที่ตำรวจคนที่กล่าวถึงนี้ถูกย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ด้านอื่น มีตำรวจใหม่มารับหน้าที่แทนอีกหลายชุดแล้ว แต่ไม่เคยเห็นว่ามีตำรวจคนใดปฏิบัติเช่นนั้นอีก อดคิดถึงเรื่องหนึ่งขึ้น

มาไม่ได้ คือเมื่อวันสิ้นปีที่แล้วผู้เขียนไปธุระที่ซอยประชาสันติหน้าโรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ แต่บังเอิญเป็นเวลาค่ำมองหาป้ายชื่อซอยไม่เห็นจึงไปขอพึ่งตำรวจป้อมยามซึ่งอยู่บริเวณนั้น ก็ได้รับคำตอบว่าชื่อซอยที่ผู้เขียนถามหานั้นไม่มี ผู้เขียนต้องควานหาเอาเอง และพบว่าอยู่ห่างป้อมยามไม่เกิน ๒ ช่วงเสาไฟฟ้า

ไม่ทราบว่าเหตุใดตำรวจจึงไม่ค่อยทำความรู้จักกับประชาชนในเขตรักษาการณ์ของตน เหตุใดจึงชอบสิงสู่เล่นหัวอยู่กับบรรดาคนขับรถแท็กซี่ ตามร้านกาแฟ ไม่เอาใจใส่กับชาวบ้าน ถามอะไรไม่ค่อยจะได้เรื่อง คิดว่าถ้าตำรวจยังมีนโยบายที่จะให้ประชาชนรัก และให้ประชาชนอุ่นใจ ก็น่าจะต้องกวดขันกันอีกครั้งหนึ่ง อย่าให้ระเบียบและนโยบายที่ดีเฉื่อยชาไปเสีย.

อาทิตย์ที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๐๔

หมายเหตุ

ตำรวจหญิงได้เกิดขึ้นแล้ว ปฏิบัติหน้าที่อำนวยการจราจร จูงเด็กนักเรียนข้ามถนนก็เข้มแข็งดี แต่เพราะเหตุใดไม่ปรากฏ เดี๋ยวนี้มองไปตามท้องถนนไม่เห็นตำรวจหญิงมานานหลายปี คงจะแต่งงานไปหมด หรือว่าเป็นนโยบายของกรมตำรวจที่ไม่ต้องการใช้ตำรวจหญิงอีกต่อไปก็เป็นได้.

สำคัญที่คน

"ในสมัยโบราณ ประมาณ ๒,๕๐๐ ปีมาแล้ว มีเจ้าผู้ครองอาณาจักรใหญ่แห่งหนึ่งของประเทศจีน ได้เข้าขอพบกับขงจื๊อ ศาสดาจารย์ของจีนสมัยนั้น และไต่ถามเพื่อขอความรู้จากขงจื๊อว่า เราจะทำอย่างไร จึงจะทำให้อาณาจักรของเราเจริญรุ่งเรืองและอุดมสมบูรณ์ ให้พลเมืองผาสุก ปราบปรามโจรผู้ร้ายให้สงบราบคาบ ให้ผู้คนพลเมืองขยันขันแข็งในการทำมาหากิน และให้อาณาจักรของเรามีกำลัง มีอำนาจ ยิ่งใหญ่กว่าอาณาจักรทั้งหลาย"

คำถามดังกล่าวแล้ว พิจารณาดูจะรู้สึกว่า เป็นคำถามที่กว้างขวางและยากแก่การตอบมาก แต่ขงจื๊อก็ได้ตอบด้วยปรัชญา สมกับที่ใคร ๆ ยกย่องว่าเป็นผู้มีปัญญาเป็นเลิศในสมัยนั้นว่า *"ต้องใช้คนให้ถูก เลือกคนมาแต่งตั้งให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ ด้วยวิธีนี้อาณาจักร*

ของท่านจะรุ่งเรือง อุดมสมบูรณ์ ประชาชนจะมีความผาสุก และมีกำลังอำนาจยิ่งใหญ่กว่าอาณาจักรทั้งหลาย"

แสดงว่าหลักการปกครองสมัยเมื่อ ๒,๕๐๐ ปีมาแล้ว จนกระทั่งบัดนี้ ก็ยังเป็นหลักการที่ดีและยังใช้ได้อยู่ กับจะทันสมัยยิ่งขึ้น เมื่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี หยิบยกเอาหลักการดึกดำบรรพ์นี้มาอบรมนักบริหาร ซึ่งล้วนเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ มีตำแหน่งและฐานะในทางราชการคือเป็นอธิบดีรองอธิบดี มีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาส่วนราชการใหญ่ ๆ ให้นำเอาไปปฏิบัติตาม เพื่อให้บังเกิดผลดีแก่ราชการและบ้านเมือง

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ตลอดระยะเวลา ๒ ปีที่ผ่านมาในฐานะผู้ทำหน้าที่บริหารประเทศชาติ ก็ต้องประสบกับปัญหาเรื่องคนเรื่อยมา ปัจจุบันนี้แม้ว่าวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หรือรัฐศาสตร์ อย่างใหม่จะก้าวหน้าไปแล้วสักเพียงใดก็ตาม หลักการของขงจื๊อที่ว่ามาแล้วก็ยังไม่พ้นสมัย ทั้งนี้เพราะไม่ว่าส่วนราชการใหญ่หรือเล็ก ไม่ว่าหัวหน้าจะเป็นอธิบดี, รัฐมนตรี, หรือนายกรัฐมนตรีก็ตาม ความสำเร็จหรือล้มเหลวของงาน มักจะอยู่ที่ว่าใช้คนถูกหรือไม่ งานใดที่จับเอาคนไปวางไว้ให้ทำงานนั้น เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ของบุคคลนั้นหรือไม่ ถ้าเป็นการเหมาะสม งานนั้นก็ย่อมก้าวหน้าไปได้

อย่างรวดเร็ว และไปสู่ความสำเร็จอย่างแน่นอน ประวัติศาสตร์ได้พิสูจน์มาแล้วหลายครั้งหลายคราวว่า การที่ผู้ใหญ่ในบ้านเมือง ต้องประสบความล่มจมล้มเหลวมานั้น ร้อยละ ๘๐ เป็นการใช้คนผิด คบคนผิดหรือเชื่อคนผิด

คงจำกันได้ว่า ที่นายกรัฐมนตรีได้เคยกล่าวไว้ว่า **"เงินนั้นไม่สำคัญคนสำคัญกว่า เพราะคนย่อมทำให้เกิดเงินได้ ขาดแคลนเงินอาจหยิบยืมเขาได้ แต่การขาดแคลนคนหยิบยืมกันไม่ได้"**

ในตอนท้าย นายกรัฐมนตรีได้ขอให้อธิบดีรองอธิบดี ที่เข้ารับการอบรมพัฒนานักบริหารทั้งหมด จำให้ขึ้นใจว่าทุกครั้งที่จะมอบหมาย หรือจะแต่งตั้งใครให้ทำอะไรลงไปแล้วขอให้คิดแล้วคิดอีกว่าถูกหรือยัง และขอให้ท่องไว้ในใจเหมือนอย่างสูตรหรือมนต์คาถาอันหนึ่งสำหรับใช้ในการบริหารว่า "ใช้คนให้ถูก ใช้คนให้ถูก"

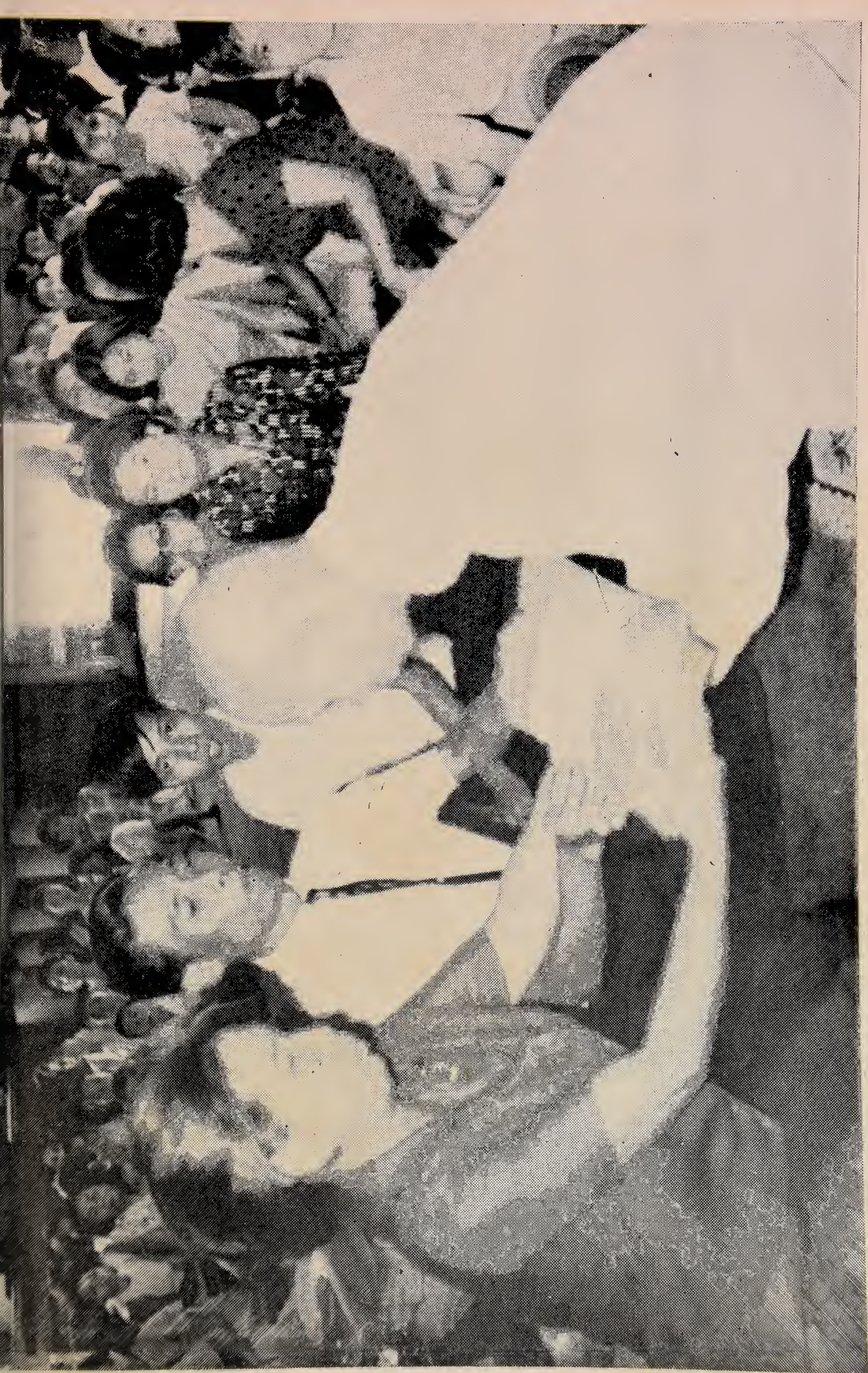
ผู้เขียน เห็นด้วยกับคำกล่าวของนายกรัฐตรีทุกประการ แต่ในเวลาเดียวกันก็เห็นใจนักบริหารที่ต้องประสบกับความล้มเหลวมาแล้วในเรื่องการเลือกใช้คน ทั้งนี้เพราะว่า นายกรัฐมนตรีเองก็ได้เคยกล่าวไว้ในสมัยแรก ของการเข้ารับหน้าที่บริหารบ้านเมืองว่า การทำงานผิดพลาดเพราะความโง่เขลาเบาปัญญา ยังดีกว่าความผิดพลาดอันเกิดจาก

การเจตนาทุจริต และหลักการที่ปฏิบัติกันมาจนเป็นประเพณีนั้น การเลือกคนทำงาน มักจะเลือกคนที่ผู้บังคับบัญชาไว้วางใจก่อน ผู้มีความรู้ความสามารถได้ปริญญาสูง ๆ จำนวนไม่น้อย ที่ได้เข้าทำงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ไม่ตรงกับวิชาความรู้ที่ได้เรียนมา ทั้งนี้เพราะว่าตำแหน่งนั้น ๆ บรรดาลูกท่านหลานเธอ และคนที่ผู้บังคับบัญชาให้ความไว้เนื้อเชื่อใจยึดครองกันหมดแล้ว นโยบายของรัฐบาลเองก็ดูเหมือนจะสอนไม่ให้คนเลือกงาน แต่ในทางตรงกันข้าม กลับเคร่งครัดในการเลือกคนที่จะทำงาน ทีนี้เมื่อจะคำนึงถึงว่าคนที่ผู้บังคับบัญชาไว้วางใจไม่ใช่คนที่มีความสามารถและมีความซื่อสัตย์เสมอไป จึงขัดกับข้อเท็จจริง และขัดกับความปรารถนาของนายกรัฐมนตรี

พฤหัสบดีที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔

หมายเหตุ :–

มีเรื่องกล่าวว่า เมื่อเสร็จการอบรมแล้วนักข่าวคนหนึ่งถามนายกรัฐมนตรีว่า ตัวนายกรัฐมนตรีเองนั้น เลือกคนทำงานถูกแล้วหรือ ได้รับคำตอบว่าเรื่องทำนองนี้สี่เท้ายังรู้พลาด



ความสุขใจครั้งสุดท้ายของกอบกุล มณีน้อย ก็คือการได้อุปสมบท ชูพงศ์ มณีน้อย ลูกชายคนโต ณ พัทธสีมาวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2510

ตำรวจ, เทศบาลและหาบเร่

เป็นเวลา ๑๐ วันมาแล้ว นับตั้งแต่วันที่เทศบาลประกาศยกเลิกสถานที่วางหาบเร่และแผงลอย ตามที่สาธารณะ แต่เรื่องของหาบเร่แผงลอยหาได้สิ้นสุดยุติลงไม่ เรื่องที่กำลังร้องเรียนกันอยู่ในขณะนี้พอสรุปสาระสำคัญได้ ๒–๓ ประการคือ แรกทีเดียวเมื่อเลิกจากสถานที่ทำมาค้าขายแล้ว หมุนเข้าไปหาตลาดเอกชนก็ปรากฏว่า ไม่มีที่วางขายบ้าง มีแต่เรียกแป๊ะเจี๊ยะในอัตราสูงเกินกำลังของผู้หาเช้ากินค่ำ ส่วนทางด้านเทศบาลที่รับจะจัดหาสถานที่ให้ทำการค้า ก็ปรากฏว่าไม่พอกับจำนวนความต้องการของพ่อค้าแม่ค้า ก็เป็นความเดือดร้อนอย่างหนึ่ง

ต่อมาก็ได้แก่การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ เกือบจะกล่าวได้ว่าเป็นเหตุปกติธรรมดาของการเริ่มใช้กฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับใหม่ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติการเข้มงวดกวดขันกันจนเกินไป ผิดเจตนา

รมณ์ของทางราชการที่ว่า ในระยะแรกนี้ควรจะห้ามปรามหรือว่ากล่าวตักเตือนไปพลางก่อน แล้วค่อยเข้มงวดกวดขันในคราวต่อ ๆ ไป ในเมื่อแสดงว่าได้มีการดื้อแพ่งเกิดขึ้น เท่าที่ร่ำร้องกัน ก็ว่าในการจับกุมตำรวจบางคนทำไปโดยขาดหลักความปราณี มีการฉุดลากจนเป็นเหตุให้ข้าวของเสียหาย นอกจากนั้น ยังตีความในกฎหมายผิด กล่าวคือกฎหมายไม่ได้บังคับให้เลิกอาชีพหาบเร่หรือแผงลอย หากแต่ไม่อนุญาตให้ตั้งวางจำหน่ายในที่สาธารณะเท่านั้น จะเห็นได้จากใบอนุญาตให้ประกอบการค้าหาบเร่แผงลอยก็ยังมีการต่ออายุกันอยู่ การที่ตำรวจเห็นใครหาบคอนผักหญ้าหรือขนมนมเนยมา จะจับกุมเสียทั้งหมดก็ไม่ถูกต้องเหมือนกัน

กรณีเกรียวกราว ที่สุด เห็นจะได้แก่การที่พ่อค้าแม่ค้าพากันไปติดตลาดการค้าขึ้นภายในบริเวณวัดจันทาราม ตลาดพลู ดูเหมือนว่าทางวัดก็ไม่ขัดข้องในการที่จะให้มีการติดตลาดที่นั้น แต่ทางเจ้าหน้าที่ไม่ยอม เกิดการขับไล่กันขึ้น จนเรื่องรู้ถึงหูรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งในการให้สัมภาษณ์ผู้แทนหนังสือพิมพ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้แสดงความเห็นอกเห็นใจว่า น่าจะอนุญาตให้ขายได้ ถ้าหากว่าไม่ทำความสกปรกและรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยเอาไว้ได้

ความเห็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว ถึงแม้ว่าจะเป็นไปด้วยความเห็นอกเห็นใจ แต่ถ้าพิจารณากันแล้วก็เห็นว่าเป็นการขัดกับหลัก ๒ ประการ คือประการแรก สถานที่ในวัดถือว่าเป็นที่สาธารณะ เมื่อระเบียบเทศบาลกำหนดไว้ว่า ห้ามวางหาบเร่และแผงลอยในที่สาธารณะ ก็ในเมื่อในวัดเป็นที่สาธารณะก็ควรจะอยู่ในข้อห้ามดังกล่าวด้วยอย่างไม่ต้องสงสัย ยิ่งกว่านั้นก็คือรัฐบาลมีนโยบายที่จะจัดวัดทั้งหลายให้สะอาดเรียบร้อยเหมาะแก่การบำเพ็ญศาสน-กิจ และเป็นเครื่องเพิ่มพูนศรัทธาประสาทะของประชาชน ถึงกับได้ตั้งกรรมการพัฒนาบูรณะวัดขึ้น ดังนั้น การที่จัดตลาดขึ้นในวัด ถึงแม้ว่าจะทำให้วัดมีรายได้เป็นกอบเป็นกำอย่างไรก็ตาม แต่คงจะผิดนโยบายของรัฐบาลอยู่นั่นเอง

ข้อที่น่าอุ่นใจ ภายหลังที่ได้มีการปรึกษาหารือกันอย่างรอบคอบแล้ว ก็คือเทศบาลทั้งสองฝั่งพระนคร–ธนบุรียืนยันว่า จะจัดหาสถานที่จำหน่ายให้กับผู้ค้าหาบเร่และแผงลอยให้เพียงพอ และโดยไม่เรียกเก็บค่าแป๊ะเจี๊ยะกันให้เป็นที่เดือดร้อน

ทางด้านกระทรวงมหาดไทยก็รับจะสั่งการไปยังเทศบาล ตลอดจนตำรวจท้องที่ ไม่ให้ใช้วิธีรุนแรง ในการกวาดล้างจับกุมพวกหาบเร่แผงลอย โดยรับว่าผู้ใดไม่ได้รับความเป็นธรรมเกี่ยวกับเรื่องนี้ ก็

ให้ร้องเรียนไปจะดำเนินการสอบสวนให้ หรือถ้าใครคิดจะเปลี่ยนอาชีพจากการค้าหาบเร่แผงลอย ไปหาอาชีพอื่น ทางกรมประชาสงเคราะห์ก็พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ ส่วนเรื่องการติดตลาดในวัด ก็โล่งใจได้ เพราะดูเหมือนว่าคณะกรรมการจะไม่ผ่อนผันให้

ที่เล่ามาทั้งหมดนี้ ควรเป็นข้อคิดอย่างดีสำหรับเทศบาล ที่จะปฏิบัติการอะไรลงไปในส่วนที่กระทบกระเทือนถึงส่วนรวมแล้ว ควรจะได้วางแผนเตรียมการแก้ไขและบรรเทาความเดือดร้อนไว้ให้พร้อมเสร็จ ไม่ใช่ตามแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเป็นคราว ๆ ไป ฝ่ายผู้รักษาระเบียบข้อบังคับก็ควรจะได้ศึกษาทำความเข้าใจถึงเจตนาของกฎหมาย และระเบียบนั้น ๆ ให้เป็นที่เข้าใจแจ่มแจ้งเสียก่อน เพราะถ้าผู้รักษากฎหมายไม่เข้าใจกฎหมาย ผู้ปฏิบัติตามกฎหมายก็เดือดร้อน.

มีนาคม ๒๕๐๔

หมายเหตุ :–

ระหว่างผู้ออกกฎหมาย, ผู้รักษากฎหมาย และผู้ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย มักจะไม่ค่อยพอดีกัน จึงมักจะเกิดเป็นข้อพิพาทกันขึ้นทำนองนี้เสมอ

งานร่างรัฐธรรมนูญ

ภายหลังที่ได้ยับยั้ง ตั้งท่ามาเกือบ ๒ ปีครึ่งแล้ว การร่างรัฐธรรมนูญก็ได้เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ศกนี้ ถึงแม้ว่าไม่มีการลั่นฆ้องชัยตามประเพณีพราหมณ์ แต่ก็นับว่าได้ถือเอาฤกษ์ดีจากวันพฤหัสบดีซึ่งเป็นวันครู เป็นวันกระทำการอันเป็นมงคลแก่บ้านเมือง

จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีได้ถือโอกาสแรกนี้ปราศรัยเป็นทำนองแนะทิศทางของรัฐธรรมนูญฉบับถาวร ที่จะร่างขึ้นในโอกาสต่อไปว่าควรจะเป็นไปในรูปไหน และบนรากฐานอะไรให้ที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญได้รับทราบเอาไว้ ซึ่งมีสาระสำคัญอยู่หลายประการ

อันที่จริง ถ้าพิจารณากันแล้วจะเห็นว่า นายกรัฐมนตรียังไม่ควรกล่าวถึงรูปร่างของรัฐธรรมนูญ เป็นการจูงใจสมาชิกให้คล้อยตาม

ความเห็นของรัฐบาล ควรจะให้สมาชิกได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ ด้วยสติและปัญญาโดยอิสระ แต่เมื่อคำนึงถึงว่า นายกรัฐมนตรี เป็น หัวหน้าคณะปฏิวัติ และหัวหน้ารัฐบาล ได้ดำเนินการปฏิวัติเสี่ยงอันตรายมาเพื่อจะให้ได้รัฐธรรมนูญที่สมบูรณ์ เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองไทย ก็เป็นเรื่องที่น่าเห็นใจ อีกประการหนึ่งนายกรัฐมนตรีก็ไม่ใช่สมาชิกสภาร่าง ฯ สิทธิในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญในสภาจึงไม่มี การชี้แจงเจตนาของคณะปฏิวัติ และของรัฐบาลให้ทราบเอาไว้บ้าง ก็น่าจะทำความมั่นใจและสะดวกใจให้แก่สมาชิกทั้งหลายที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และประการสำคัญที่สุดก็คือประธานสภาฯอนุญาตให้รัฐมนตรีแถลงได้ ก็ต้องถือว่าเป็นความชอบธรรมอย่างหนึ่ง

นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวถึงความเป็นมาของรัฐธรรมนูญเมืองไทยว่า ประเทศไทยได้เข้าสู่ระบอบรัฐธรรมนูญ ด้วยการยึดอำนาจการปกครองเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ และประกาศใช้รัฐธรรมนูญชั่วคราวในวันที่ ๒๗ เดือนเดียวกัน นับมาถึงบัดนี้เป็นเวลากว่า ๒๙ ปี ระบอบรัฐธรรมนูญก็ล้มลุกคลุกคลานตลอดมา รัฐธรรมนูญซึ่งได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ และตั้งใจให้เป็นฉบับถาวรนั้น ในชั่วเวลาไม่กี่เดือนก็ถูกงดใช้ จนต้องเกิดรัฐประหาร เอารัฐธรรนูญฉบับนั้นขึ้นมาใช้ใหม่ และต่อมาก็ได้

เปลี่ยนแปลงแก้ไขสาระสำคัญเลิกฉบับนั้น บัญญัติฉบับใหม่ เลิกไปอีก บัญญัติใหม่อีก แล้วก็ฉบับใหม่ ไปเอาฉบับเก่ามาใช้แล้วก็เลิกไปอีก เพื่อทำใหม่ เหตุที่ระบอบรัฐธรรมนูญของเราไม่มั่นคง บางคนอ้างว่าเป็นเพราะการศึกษาของพลเมืองไทยยังไม่สูงพอที่จะใช้ระบอบรัฐธรรมนูญ บางคนก็ว่า เพราะเราเปลี่ยนรัฐบาลกระทันหันเกินไป ประชาชนยังไม่เข้าใจเรื่องเสรีภาพพอ จึงมักจะใช้เสรีภาพเกินขอบเขต บางคนว่าราษฎรเลือกผู้แทนมาไม่ดี หรือไม่ก็โทษว่าเป็นความผิดของคนนั้นคนนี้ แต่จอมพลสฤษดิ์ว่าไม่โทษใคร แต่จำเป็นต้องยอมรับว่าเราสร้างระบอบรัฐธรรมนูญขึ้นมาโดยไม่มีเวลาสร้างรากฐาน ไม่เหมือนบางประเทศที่เขาทำกัน คือพระมหากษัตริย์ทรงประกาศว่าอีก ๑๐ ปี จะพระราชทานรัฐธรรมนูญ ให้ประชาชนขวนขวายหาความรู้เตรียมตัวคอยรับระบอบใหม่ ประชาชนก็ปฏิบัติตามระบอบรัฐธรรมนูญของเขาก็เป็นไปด้วยดี แต่ของเราทำเช่นนั้นไม่ได้ เพราะต้องยึดอำนาจการปกครองอย่างกระทันหัน นอกจากนั้นการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรัฐธรรมนูญหลายครั้ง ก็เป็นการเปลี่ยนแต่โครงสร้างชั้นบน ไม่มีการเสริมรากฐาน จึงเกิดการล้มลุกคลุกคลานอย่างที่เป็นมาแล้ว

รากฐานของระบอบรัฐธรรมนูญ นอกจากการศึกษาแล้ว แผนการเศรษฐกิจก็มีความสำคัญที่สุด ผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองปี ๒๔๗๕ ไม่ได้ตกลงกันมาก่อน และไม่ได้เตรียมตัวเลยในเรื่อง

เศรษฐกิจ ภายหลังที่ยึดอำนาจได้แล้ว จึงมาเริ่มปรึกษากันว่าจะดำเนินแนวนโยบายเศรษฐกิจ ไปทางไหน และคราวนี้ก็เกิดการแตกแยก เพราะแนวนโยบายไม่เหมือนกัน มิตรที่เคยร่วมตายกลายเป็นศัตรูกันอย่างร้ายแรง และประเทศไทยก็เลยไม่มีแผน และโครงการเศรษฐกิจตลอดเวลา ๒๘ ปี

การทำงานไปวันหนึ่ง ๆ โดยไม่มีแผนเศรษฐกิจนี้ นานเข้าก็ย่อมเกิดความอลเวงกันขึ้น เป็นต้นว่า รัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยต้องถูกโจมตีในปัญหาเศรษฐกิจอยู่ตลอดเวลา ใครอยากมีอำนาจทางการเมืองก็อาจเสนอตัวอาสาเป็นผู้แก้ปัญหาเศรษฐกิจ นักการเมืองบางคณะก็เร่งร้องให้เอาคนนั้น คนนี้เข้ามา เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ เกิดรัฐประหารครั้งไรก็อ้างว่า ทำเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ คิดเอาลัทธิแรงร้ายมาใช้ในประเทศก็อ้างว่าเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ จะเห็นได้จากบ้านเมืองก่อนวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ เป็นความอลเวงอย่างที่เรียกได้ว่าไม่มีระเบียบวินัยอยู่ในชาติ และเป็นโอกาสให้ผู้ทุจริตคิดร้ายต่อประเทศชาติกำเริบเสิบสาน ถ้าไม่มีการปฏิวัติ และใช้อำนาจเข้มงวดกวดขันในครั้งนั้นแล้ว บ้านเมืองจะประสบอันตรายอย่างมาก

นายกรัฐมนตรี ได้เล่าให้ที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญฟังถึงการปฏิวัติเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ ว่า ในฐานะหัวหน้าคณะปฏิวัติ

นายกรัฐมนตรีมีอำนาจชนิดที่เรียกว่าเด็ดขาด เพราะคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิวัติเป็นกฎหมาย เรื่องอำนาจเด็ดขาดนี้ คนไม่เคยมีอาจจะอยากมี แต่คนที่เคยมีแล้ว อย่างนายกรัฐมนตรีเป็นต้น บอกได้ว่าไม่มีความผาสุกเลย เปรียบได้กับคนที่เอาศีรษะของตัวเองทะลุหลังคาขึ้นไปรับแดดรับฝนเสียเอง ถ้าเกิดความผิดร้ายเสียหายอะไรขึ้นผู้ถืออำนาจนั้นคนเดียวจะต้องรับผิดชอบต่อประเทศชาติ ต่อประชาชนและต่อสวรรค์ นายกรัฐมนตรีกล่าวว่าทนความไม่ผาสุกอยู่ได้ ๙๙ วัน ก็ต้องกราบบังคมทูลพระกรุณาประกาศธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๒ ทั้งนี้ เพราะถือว่าการมีรัฐ-ธรรมนูญเป็นหลักปกครองบ้านเมือง ก็เหมือนมีหลังคาคุ้มกันผู้มีหน้าที่ปกครอง เรื่องที่จะต้องรับผิดชอบทุกอย่างแต่ผู้เดียวจึงหมดไป และก็ต้องขอขอบคุณสวรรค์ที่ช่วยมิให้ทำผิดพลาดอะไรในระหว่างเวลา ๙๙ วันที่ต้องรับผิดชอบแต่ผู้เดียว

อย่างไรก็ตาม คณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นภายใต้ธรรมนูญการปก-ครองราชอาณาจักรนี้ ยังต้องมีภาระอีกมากมายหลายเรื่องเกี่ยวกับงานปฏิวัติ จำต้องมีลักษณะเป็นรัฐบาลปฏิวัติ คือให้มีอำนาจปฏิวัติเหลืออยู่บ้าง จึงให้มีบทมาตรา ๑๗ ไว้ในธรรมนูญ แต่คราวนี้ไม่ให้นายกรัฐมนตรีรับผิดชอบคนเดียว คณะรัฐมนตรีทั้งคณะต้องเห็นชอบ

ด้วย จึงจะใช้มาตรา ๑๗ ได้ และเมื่อใช้ไปแล้ว ก็ต้องรายงานต่อสภา ฯ ด้วย

การปฏิบัติงานของคณะปฏิวัติ ตั้งแต่ต้นมาจนกระทั่งบัดนี้ นอกจากงานบริหารและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในเรื่องต่าง ๆ แล้ว ก็เป็นที่ยอมรับกันว่า รัฐบาลได้สร้างรากฐานแห่งระบอบประชาธิปไตยขึ้นแล้ว ด้วยแผนการศึกษา และแผนการเศรษฐกิจ จะเห็นได้จากการจัดตั้งสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ และสภาการศึกษาแห่งชาติขึ้น ซึ่งนายกรัฐมนตรีเองก็ได้แสดงความหวังไว้ว่า จะแก้ข้อบกพร่องที่มีมาแต่ก่อนได้ เพราะการศึกษาก็จะก้าวหน้าไปตามรูปใหม่ และวิธีใหม่ จะไม่ต้องมานั่งเถียงกันในเรื่องนโยบายเศรษฐกิจ ให้เกิดความชักช้าหรือแตกแยกกันอีก และเมื่อรัฐธรรมนูญร่างขึ้นบนรากฐานดังกล่าวแล้ว ก็เชื่อว่าจะเป็นรัฐธรรมนูญที่มีความถาวรอย่างแท้จริง

ผู้เขียนคิดว่า คำปราศรัยของนายกรัฐมนตรี ที่จับใจที่สุดได้แก่คำกล่าวที่ว่า "*ในฐานะที่เป็นหัวหน้ารัฐบาล และหัวหน้าคณะปฏิวัติ ข้าพเจ้าไม่มีข้อผูกมัดสภานี้ หรือสมาชิกผู้หนึ่งผู้ใด ขอให้ท่านทำงานร่างรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่ต้องเกรงว่าจะขัดเจตนาหรือความมุ่งหมายของข้าพเจ้า หรือคณะปฏิวัติ เพราะเจตนาของข้าพเจ้าหรือคณะปฏิวัติ ก็มีอยู่อย่างเดียว คือสร้างสรรค์สิ่งที่ดีที่สุด ให้แก่*

ประเทศชาติ อะไรเป็นความดีแก่ประเทศชาติ ตัวข้าพเจ้าและผู้ร่วมปฏิวัติพร้อมที่จะรับ"

และอีกตอนหนึ่งที่ว่า "*ท่านไม่จำเป็นต้องเกรงใจใคร เฉพาะอย่างยิ่งตัวข้าพเจ้าเอง ข้าพเจ้าได้ตัดสินใจอย่างแน่วแน่ ว่าให้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติของสภานี้ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องเกรงอิทธิพลใด ๆ ขออย่างเดียวแต่ให้ความคิดเห็นนั้น ออกมาจากความบริสุทธิ์ใจของท่านเอง โดยปราศจากอคติ มุ่งหวังให้ได้บทรัฐธรรมนูญที่เหมาะสมที่สุด สำหรับประเทศชาติของเราเท่านั้น"*

นายกรัฐมนตรี ได้แสดงความคาดหมายว่า การร่างรัฐธรรมนูญคงกระทำกันเป็น ๒ ขั้น กล่าวคือขั้นแรก ศึกษารัฐธรรมนูญของประเทศต่าง ๆ ซึ่งอาจจะหามาศึกษาได้ตั้ง ๘๐ ประเทศ เพื่อให้มีความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญให้แตกฉานกว้างขวางกันจริง ส่วนขั้นที่ ๒ ก็คือการหยิบยกเอาแบบฉบับหรือคิดขึ้นใหม่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศไทย การเสาะแสวงหาความรู้ในแบบแผนของประเทศอื่นเป็นแต่เพื่อประกอบการพิจารณา ไม่ได้หมายความว่าเราจะต้องเอาแบบอย่างใคร แต่ศึกษาค้นคว้าให้นึกถึงว่าใครเขามีของดีอย่างไร แล้วมาคิดเอาใหม่ให้เหมาะสมกับประเทศเรา ก็คงจะได้ของดีกว่าที่จะคิดเอาเอง โดยไม่ดูตัวอย่างของใครเสียเลย

ในขณะเดียวกัน การศึกษาแบบฉบับของประเทศอื่น ก็ไม่ได้หมายความว่าศึกษาเฉพาะตัวบทรัฐธรรมนูญเท่านั้น แต่ควรจะศึกษาประวัติความเป็นมา และผลแห่งการมีบทบัญญัติอย่างนั้น ๆ ว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร โดยเฉพาะประเทศไทยเรา ได้มีรัฐธรรมนูญมาแล้วหลายฉบับตลอดระยะเวลา ๒๙ ปี จึงพอจะเป็นบทเรียนได้ว่าอะไรดี อะไรไม่ดี

นายกรัฐมนตรีได้ยกตัวอย่างให้เห็นถึงการแตกต่างระหว่างรัฐธรรมนูญของประเทศหนึ่งกับอีกหลายประเทศ โดยเฉพาะเกี่ยวกับสิทธิในการเลือกตั้งว่า จนกระทั่งถึงเวลานี้ โลกยังให้สิทธิเลือกตั้งผิดกัน บางประเทศเป็นประชาธิปไตยที่สุดและมีการศึกษาและความเจริญมากที่สุด ยังไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่สตรี หลายประเทศมีข้อจำกัดเรื่องสิทธิการเลือกตั้งต่าง ๆ กัน แสดงว่าในแง่ทฤษฎีหรือวิชาการก็ไม่มีอะไรตายตัว เราจึงไม่จำเป็นต้องกลัวที่จะบัญญัติอะไรขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมกับประเทศของเรา ขอแต่เพียงให้แน่ใจว่า เหมาะสมจริง ๆ เท่านั้นเป็นพอ

ข้อสังเกต อีกประการหนึ่งเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีนำมากล่าวถึง คือตราชูแห่งอำนาจ ทั้งนี้เพราะว่าระบอบรัฐธรรมนูญนั้น เป็นระบอบที่สร้างตราชู

อำนาจ คือให้มีการถ่วงและเกี่ยวพันกันเป็นสายโซ่ ได้แก่การกำหนดให้สภาควบคุมการบริหารของรัฐบาล รัฐบาลมีทางเหนี่ยวรั้งอำนาจของประมุขของชาติ และในเวลาเดียวกันประมุขของชาติ ก็มีอำนาจยุบสภา ที่ว่าเป็นตราชูของอำนาจ ก็เพราะว่าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะทำตามชอบใจฝ่ายเดียวไม่ได้และวิธีถ่วงอำนาจกันเช่นนี้เป็นของดี แต่ก็ควรจะถ่วงอย่างเป็นธรรม และจะต้องไม่ให้ใครเอารัฐธรรมนูญเป็นเครื่องถ่วงความเจริญของบ้านเมือง หรือโค่นล้มทำลายกันเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

การที่นายกรัฐมนตรีหยิบยกปัญหานี้ขึ้นมาตั้งเป็นข้อสังเกตไว้พิจารณาได้ว่าคงจะได้เห็นตัวอย่างมาแล้ว ที่รัฐธรรมนูญหลายฉบับได้ให้อำนาจไว้อย่างกว้างขวางเป็นต้นว่าการตั้งกระทู้ถาม ควบคุมการบริหารของรัฐบาล มีสิทธิเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายผลงานรัฐบาลและมีสิทธิลงมติไว้วางใจ หรือไม่ไว้วางใจรัฐบาลทั้งคณะ หรือรัฐมนตรีแต่ละคนก็ได้ ฐานะของรัฐบาลเกือบทุกสมัยต้องกระทบกระเทือนเพราะตราชูแห่งอำนาจไม่สมดุลย์กัน

เกี่ยวกับตราชูแห่งอำนาจนี้ ยังมีเรื่องที่ควรพิจารณากันต่อไปอีก เพราะมีข้อเสียหายร้ายแรงอยู่หลายประการ เป็นต้นว่า เมื่อสมาชิกมีสิทธิขับรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะได้ในกรณีเช่นนี้ ถ้าเป็นรัฐมนตรีที่พร้อมที่จะเข้าหรือออกตามวิถีทางแห่งรัฐธรรมนูญคือไม่

หวงเก้าอี้ หรือเป็นรัฐบาลที่ไม่หวงอำนาจก็ไม่เท่าไหร่นัก แต่ถ้ารัฐมนตรีเกิดหวงเก้าอี้ และรัฐบาลหวงอำนาจกันขึ้นมา ก็จำเป็นจะต้องหาเสียงสนับสนุนให้เป็นเสียงข้างมากของสภา ฯ อยู่เสมอ มีการให้อามิสสินจ้าง ให้ตำแหน่งและซื้อเสียงกันขึ้น ซึ่งก็เคยมีข่าวอยู่เสมอ เป็นเหตุให้ชื่อเสียงของสภาต้องมัวหมองและเสื่อมเสีย รัฐบาลแทนที่จะตั้งหน้าตั้งตาบริหารงานเพื่อความก้าวหน้าของประเทศชาติและประชาชน ก็ต้องมัวเอาอกเอาใจสมาชิกฝ่ายสนับสนุนเสีย กลายเป็นทำงานเพื่อพวกพ้องเสียเป็นส่วนใหญ่ ความสำเร็จของบ้านเมืองจึงไม่เกิดขึ้นเท่าที่ควร อันที่จริงถ้าจะว่ากันไปแล้ว อำนาจนี้ถ้าจะมีอยู่บ้าง ก็จะเป็นประโยชน์เหมือนกัน สมมุติว่าสภาดี รัฐบาลไม่ดีบริหารงานไม่เป็นที่ไว้วางใจของประชาชน ก็จะได้ใช้อำนาจนี้ดำเนินการให้รัฐบาลคณะนั้นออกไปเสีย โดยไม่ต้องอาศัยอำนาจปฏิวัติหรือรัฐประหาร ซึ่งเป็นวิธีการที่รุนแรงและผิดรัฐธรรมนูญ

ผู้เขียนเห็นด้วยกับนายกรัฐมนตรี ที่ว่าปัญหานี้สภาร่างรัฐธรรมนูญจะต้องคำนึงถึงให้มาก และหาทางป้องกันรักษาศักดิ์ศรีของสภาผู้แทนราษฎรให้ดียิ่งขึ้นกว่าที่แล้วมา

การหาทางป้องกัน รักษาศักดิ์ศรีของสภาผู้แทนราษฎร มีวิธีปฏิบัติอยู่หลายทางด้วยกัน ประการแรกทีเดียวควรส่งเสริมการศึกษา

ของประชาชนให้ได้รับโดยทั่วถึงกัน ก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งคือประชาชนจะได้ฉลาดในการเลือกผู้แทน กำหนดคุณสมบัติและเงินประกันการสมัครของผู้สมัครรับเลือกตั้งให้สูงขึ้น อีกประการหนึ่ง ต้องเป็นที่เข้าใจกันว่า ตำแหน่งสมาชิกผู้แทนราษฎรนั้น เป็นตำแหน่งที่ประกอบด้วยความเสียสละ ไม่ใช่ตำแหน่งที่ใช้เป็นเครื่องมือ ในการค้าหรือหาประโยชน์ใส่ตัว และไม่ใช่บันไดทองที่จะก้าวขึ้นสู่อำนาจในทางบริหารหรือข้าราชการประจำ.

หลายคนมีความคิดว่า เพื่อตัดปัญหายุ่งยากควรจะแยกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีเสียเลย หมายความว่าถ้ารับตำแหน่งรัฐมนตรี ก็ต้องลาออกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสีย เพราะนอกจากจะช่วยไม่ให้มีการวิ่งเต้นกันแล้วยังช่วยให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์ขึ้นด้วย แต่บางคนก็ไม่เห็นด้วย กลับรู้สึกว่าก่อนอื่นควรจะแยกข้าราชการประจำกับการเมืองออกจากกันเสียก่อน ซึ่งในปัญหาข้อหลังนี้ได้เคยพูดกันมาเกือบทุกสมัยแต่ทำไม่สำเร็จ คงจะเกี่ยวกับสภาพและความเหมาะสมของบ้านเมืองเรา ตลอดจนความเคยชินมากกว่าอื่น

อย่างไรก็ตามปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว สภาร่างรัฐธรรมนูญคงจะค้นหาทางออกที่เหมาะสม และเป็นธรรมด้วยกันทุกฝ่าย เพื่อ

ให้เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ดีที่สุด เพราะว่าของดีเป็นสิ่งที่ไม่ตายรัฐธรรมนูญดีก็เป็นรัฐธรรมนูญที่ถาวร ไม่ต้องกลัวว่าใครจะเข้ามายกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขอีก.

เสาร์ที่ ๑ อาทิตย์ที่ ๒ และอังคารที่ ๔ เมษายน ๒๕๐๔

หมายเหตุ :—

ในที่สุดหลังจากใช้เวลาร่างกันมากว่า ๗ ปีรัฐธรรมนูญมาราธอนฉบับนี้ก็แล้วเสร็จ และประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ปีนี้ ซึ่งตรงกับวันพฤหัสบดี เช่นเดียวกับวันเริ่มลงมือร่าง นับได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 8 ในอายุ 36 ปี หรือ 3 รอบ ของระบอบประชาธิปไตยเมืองไทย ส่วนปัญหาที่ว่าจะเป็นรัฐธรรมนูญที่ดีเพียงใดหรือไม่ ก็ต้องรอฟังผลการปฏิบัติและจะถาวรสมเจตนาของคณะปฏิวัติหรือไม่ก็ต้องรอดูเหตุการณ์กันต่อไป.

ทัศนาจรเพื่อการศึกษา

เมื่อเร็ว ๆ นี้ มีโศกนาฏกรรมเกิดขึ้นฉากหนึ่ง คือขบวนทัศนาจรจังหวัดเพชรบูรณ์ของ ร.ร. สตรีประจำจังหวัดตาก เกิดอุบัติเหตุรถบรรทุกครูและนักเรียนตกจากถนนลงไปยังเชิงเขา ซึ่งสูงประมาณ ๒๐ เมตร ริมถนนสายพิษณุโลก–หล่มสัก เป็นเหตุให้ครูและนักเรียนเสียชีวิต ๒๔ คน และมีบาดเจ็บอีกเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดความเศร้าสลดใจแก่ผู้ได้ยินข่าวนี้โดยทั่วกัน แล้วก็ลองคิดกันดูถึงความรู้สึกของพ่อแม่พี่น้องบ้างว่า จะกระทบกระเทือนจิตใจรุนแรงขนาดไหน ก่อนหน้านี้คราวนิสิตทันตแพทย์ศาสตร์ไปทัศนาจรจังหวัดกาญจนบุรี เกิดอุบัติเหตุทางเรือตายหมู่กันขึ้นหนหนึ่งแล้ว เป็นเรื่องเศร้ากันอยู่นาน

หลังจากเกิดเหตุแล้ว กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบควบคุมการทัศนาจรของโรงเรียนต่าง ๆ ให้เข้มงวดกวดขันยิ่งขึ้นอีก

กล่าวคือต้องมีการขออนุญาตกันตามลำดับชั้น ตั้งแต่ผู้ว่าราชการจังหวัดจนถึงกระทรวงกันทีเดียว ก็เข้าทำนองวัวหายแล้วล้อมคอกนั่นแหละ แต่ก็เป็นเรื่องน่าคิดเหมือนกัน ทั้งนี้เพราะว่าเรื่องของอุบัติเหตุนั้นต่างฝ่ายต่างมีทรรศนะไม่ตรงกัน อย่างน้อยที่สุดก็แยกออกเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าเป็นเรื่องของบุญกรรม แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าอุบัติเหตุเป็นเรื่องป้องกันได้ และฝ่ายหลังนี่แหละที่จะช่วยหาแนวทางป้องกันให้

คงจำกันได้ว่า ในคราวที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี เดินทางไปตรวจราชการอีสานกลับมาแล้ว ได้ปราศรัยกับประชาชนทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ โฆษณาว่าเมืองไทยเรายังมีที่น่าเที่ยวอีกมาก และการท่องเที่ยวช่วยให้เกิดความรู้สึกรักชาติและแผ่นดินไทยเพิ่มขึ้น จึงได้เรียกร้องให้โรงเรียนและมหาวิทยาลัยจัดให้นักเรียนและนักศึกษา ได้ท่องเที่ยวเมืองไทยโดยทั่วถึงกันเพื่อเป็นการทัศนศึกษาไปด้วย ดีกว่าการสนุกครึกครื้นด้วยการจัดงานรื่นเริงและลีลาศกันแต่ในกรุง

ความดำริของนายกรัฐมนตรี ได้รับการสนับสนุนอย่างดียิ่ง เพราะหลังจากกล่าวคำปราศรัยครั้งนั้นแล้ว ก็มีขบวนทัศนาจรของนักเรียน นิสิตและนักศึกษา ออกจากพระนครไปต่างจังหวัด และจากต่างจังหวัดเข้ามาพระนครกันมาก เพิ่งชงักลงไปครั้งหนึ่งเมื่อนิสิตทันตแพทย์

ตายหมู่ พอเหตุการณ์ชักจะลืม ๆ ก็ออกเที่ยวกันอีก คราวนี้เกิดตายหมู่สังเวยถนนมิตรภาพสายใหม่ ก็คงจะขยาดไปอีกพักหนึ่งเหมือนกัน

พิจารณากันตามระเบียบ ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้โรงเรียนที่จะนำนักเรียนไปทัศนาจรเพื่อทัศนศึกษา ต้องขออนุญาตก่อนนั้น ยังมองไม่เห็นว่าจะแก้ปัญหาอุบัติเหตุได้อย่างไร และในทางตรงกันข้าม กลับจะทำให้การทัศนาจรของนักเรียนเป็นไปด้วยความยากลำบาก และโรงเรียนอาจจะเกิดความเบื่อหน่าย ไม่จัดการทัศนาจรอีกก็ได้ เพราะว่าระเบียบการที่ออกมานั้น เป็นการควบคุมมิใช่ส่งเสริม ถ้าพิจารณาให้รอบคอบแล้ว ก็จะเห็นได้ว่าขัดกับนโยบายของนายกรัฐมนตรี ที่ได้ออกปากชักชวนเอาไว้ และถ้าโรงเรียนไม่จัดและไม่มีครูคอยควบคุม เด็ก ๆ ก็คงจะจัดกันเอง อันตรายก็จะมีมากขึ้นอีก

ความจริงอุบัติเหตุในการเดินทางท่องเที่ยวนั้น เกิดได้มากมายหลายกรณีด้วยกัน และบางกรณีก็ดูเหมือนจะไม่มีทางรู้หรือมีวิธีป้องกันเอาทีเดียว แต่อย่างน้อยที่สุด การช่วยให้อุบัติเหตุลดน้อยลงได้บ้างก็เป็นการดีอย่างยิ่ง มูลเหตุของอุบัติเหตุทางรถยนต์ไม่ได้อยู่ที่การนำเที่ยวไปนอนค้างอ้างแรม แต่อยู่ที่สติและความประพฤติของพนักงานขับรถเป็นประการแรก สภาพของรถเป็นประการต่อมา และถ้าพิจารณา

ให้กว้างไกลต่อไปอีก ก็จะถึงสภาพของถนนหนทางในเมืองเราด้วย มีถนนหลายสายทีเดียวที่ตัดเลี้ยวไปตามไหล่เขา ซึ่งถ้าทางการลงทุนสร้างรั้วหรือกองหิน ป้องกันไว้บ้างในบางตอนที่น่าจะเป็นอันตราย ก็จะช่วยเซฟชีวิตกันได้บ้างไม่มากก็น้อย ผู้เขียนเห็นว่าการป้องกันอุบัติภัย ต้องช่วยกันหลายฝ่ายจึงจะได้ผล ไม่ใช่ว่าถ้าได้รับอนุญาตให้เดินทางท่องเที่ยวแล้วจะปลอดภัย.

พุธที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

หมายเหตุ :–

หลังจากเกิดกรณีนี้แล้ว ก็ยังมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวทัศนาจรของครูและนักเรียนอีกหลายคราว รวมทั้งโศกนาฏกรรมครั้งใหญ่ที่บ้านเพ จังหวัดระยองเมื่อไม่นานมานี้ด้วย และทุกครั้งเมื่อเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้นก็มักจะพูดกันถึงระเบียบและและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ กันครั้งหนึ่ง แต่พอนานหน่อยก็พากันลืมเสียสนิท.

ข้าราชการตรวจท้องที่

มีข่าวเปิดเผยว่า นายกรัฐมนตรีได้ตั้งข้อสังเกตุไปยังกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับข้าราชการส่วนจังหวัด ในเรื่องการออกตรวจท้องที่ และการเยี่ยมเยียนทุกข์สุขของราษฎรว่าได้เคยเร่งรัดอยู่เสมอ ที่จะให้ข้าราชการได้ใกล้ชิดกับราษฎรในท้องที่ของตน ได้รู้ความต้องการของประชาชน อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่การปกครอง แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่ายังมีข้าราชการส่วนใหญ่ ไม่ค่อยปฏิบัติตาม และเมื่อสืบสาวราวเรื่องก็ได้ความจริงว่า เป็นเพราะงบประมาณเกี่ยวกับค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะมีน้อย เบิกได้ด้วยความยากลำบากข้าราชการต้องควักกระเป๋าจ่ายไปก่อน นานเป็นปี ๆ จึงจะเบิกได้ บางกระทรวงเป็นหนี้ค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะแก่ข้าราชการไว้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๒ จนกระทั่งบัดนี้ก็ยังเบิกไม่ได้ และเป็นดินพอกหางหมูหลายสิบล้านบาท

นายกรัฐมนตรีเสนอความเห็นว่า การตรวจราชการเพื่อให้ได้ใกล้ชิดกับประชาชนและได้ทราบข้อเท็จจริงของท้องที่ เป็นนโยบายสำคัญที่รัฐบาลสนับสนุน เพราะฉะนั้นจึงขอให้หน่วยราชการจัดงบประมาณค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะในการตรวจท้องที่ให้ได้สัดส่วน และอย่าให้ขาดมือได้ ส่วนที่ค้างจ่ายไว้เป็นจำนวนเงินก้อนใหญ่นั้น ก็สมควรที่จะตั้งงบประมาณชดใช้เป็นการล้างหนี้ให้หมดสิ้นเสียในเวลาอันรวดเร็ว

ในด้าน ประโยชน์ของการปกครองนั้น การตรวจราชการของเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่จากส่วนกลางก็ดี การตรวจท้องที่ของข้าราชการส่วนจังหวัดและอำเภอก็ดี มีความจำเป็นอยู่มาก โดยเฉพาะในด้านการปราบปรามโจรผู้ร้าย เพราะมีเสียงร่ำร้องกันอยู่นานแล้วว่าขาดยานพาหนะ การไปมาก็กันดารสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย แต่ถ้าไม่ออกตรวจตราปราบปราม โจรผู้ร้ายก็จะกำเริบสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนเพิ่มขึ้น

ประโยชน์อย่างอื่นนอกจากที่กล่าวแล้ว และที่สำคัญที่สุดก็คือการตรวจราชการ และการเข้าใกล้ชิดกับราษฎร ยังจะช่วยแก้ปัญหาด้านความรู้สึกที่ว่า ข้าราชการคือเจ้าขุนมูลนายที่ราษฎรจะต้องเกรงกลัว และคอยพินอบพิเทาอย่างไม่มีเหตุผล จนไม่อาจเข้าใกล้ ให้กลับ

เข้าใจโดยถูกต้องถ่องแท้เสียทีหนึ่งว่า ข้าราชการนั้นคือลูกจ้างของราษฎรนั่นเอง มีหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุข ใครมีความเดือดร้อนหรือขัดข้องด้วยเรื่องอะไร ก็พบปะปรึกษาหรือขอคำแนะนำได้

ด้วยเหตุดังกล่าวแล้ว การที่นายกรัฐมนตรีตรวจพบอุปสรรคในการตรวจราชการ และสั่งแก้ปัญหาไปแล้ว จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่ง

ข้อที่ควรพิจารณา อีกประการหนึ่งก็คือเกือบทุกสมัยมา ข้าราชการที่ออกตรวจท้องที่มักจะไปสร้างภาระและความเดือดร้อนให้กับราษฎร จนเกินศรัทธาเป็นต้นว่า ต้องคอยตั้งแถวไชโยโห่ร้อง ต้องจัดอาหารมาเลี้ยงดูจัดที่พักต้อนรับ ถึงแม้ว่าทางราชการจะออกระเบียบปฏิบัติไปแล้ว แต่ความเคยชินยังมีอยู่ในตัวข้าราชการบางคน ต้องกำชับกันไว้เสมอ จึงจะเกิดผล ทั้งนี้เพราะว่าการออกตรวจราชการนั้นรัฐบาลก็ได้จ่ายเงินให้แล้วทั้งค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะ

ประการสุดท้าย เมื่อรัฐบาลแก้ไขในเรื่องระเบียบการเงินเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็อยากจะเสนอว่า ควรจะได้มีการควบคุมการเบิกจ่ายให้ใกล้ชิดและรัดกุมยิ่งขึ้นไปกว่าเดิม เพราะถ้าเบิกจ่ายง่ายและพุ่มเพือยกันจนเกินไป อีกหน่อยจะไม่มีข้าราชการนั่งทำงานกันอยู่ในสถานที่ เพราะจะถือโอกาสออกตรวจท้องที่ แก้ปัญหาเศรษฐกิจให้กับตัวเอง

กันเป็การใหญ่ ในเวลาเดียวกันก็ไม่ควรให้ข้าราชการถือสิทธิ์ในสิ่งควรมีควรได้กันจนเกินไป ควรจะเสียสละให้กับราชการบ้าง เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

อาทิตย์ที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๐๔

หมายเหตุ :–

อันที่จริงการตรวจราชการ และการเข้าถึงประชาชนนั้นเป็นความจำเป็นอย่างหนึ่ง แต่การละเลยไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของทางราชการจึงเกิดเป็นช่องโหว่ให้ฝ่ายตรงข้ามแทรกซึมได้อย่างที่กำลังเป็นปัญหากันอยู่ในขณะนี้

แม่พิมพ์ของชาติ

วันที่ ๑๖ มกราคม ของทุกปี ถือกันว่าเป็นวันสำคัญวันหนึ่ง เพราะเป็นวัน "ครู" ผู้ที่ทำหน้าที่เสมือนเรือจ้าง อันที่จริงถ้าจะว่ากันไปแล้ว วันนี้ควรจะมีงานฉลองที่ใหญ่โตครึกครื้นที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าประชาชนทุกคนก็ล้วนแต่เป็นศิษย์มีครูด้วยกันทั้งสิ้น เมื่อมีวันที่ระลึกถึงพระคุณของครู ทุกคนก็ควรจะได้ร่วมกันระลึกด้วย แต่เท่าที่ทำ ๆ กันมาก็มีครูเท่านั้นที่มีความรู้สึกต่องานนี้ ลูกศิษย์ลูกหาอื่น ๆ เฉยเมยกันไปหมด สำหรับงานวันครูปีนี้ส่วนกลางจัดขึ้นที่คุรุสภา มีการทำบุญตักบาตรและชุมนุมรื่นเริงกันตามประเพณี ในส่วนภูมิภาคก็คงจัดขึ้นในลักษณะเดียวกัน

มีพิธีขลังอยู่อย่างหนึ่งในงานวันครูทุกปี นั่นคือครูทุกคนที่เข้าร่วมพิธีต้องกล่าวคำปฏิญาณตน คิดว่าผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องก็คง

จะอยากรู้เหมือนกันว่าคำปฏิญาณของครูมีอย่างไรบ้าง ขอเก็บมาเล่าไว้ดังนี้

"ข้าขอปฏิญาณต่อ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกว่า

ข้อ ๑. ข้าจะบำเพ็ญตนให้สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นครู

ข้อ ๒. ข้าจะตั้งใจฝึกสอนศิษย์ให้เป็นพลเมืองดีของชาติ

ข้อ ๓. ข้าจะรักษาชื่อเสียงของคณะครู และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม"

วันครูคราวนี้ ตั้งใจจะเขียนอะไรเป็นที่ระลึกถึงครูเอาไว้บ้าง แต่พบว่าคำปราศรัยของนายกรัฐมนตรี ที่กล่าวในที่ชุมนุมครูวันนั้นมีเนื้อหาสาระดี จึงขอถ่ายทอดมาให้ฟังทั่ว ๆ กัน โดยนายกรัฐมนตรีได้กล่าวเป็นประเด็นถึงความสำคัญของวันครู และความสำคัญของตัวครูว่ามีอยู่มากหลายพูดกันได้ทุกปีไม่มีที่สิ้นสุด

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในทางพระพุทธศาสนาย่อมยกย่องครูอาจารย์ อยู่ในฐานะสูงสุด เราเคารพสักการะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เพราะเราถือว่าทรงเป็นบรมศาสดาจารย์ ทางพุทธศาสนาถือ

ว่า บุญคุณอันสูงสุดของพ่อแม่ ก็คือเป็นบูรพาจารย์ คือเป็นอาจารย์คนแรกของมนุษย์ ที่เริ่มสอนให้เรามีชีวิตอยู่มาได้ ผู้ร้ายที่เหี้ยมโหดสามารถจะกระทำร้ายคนทุกคน ตลอดจนถึงตำรวจเจ้าหน้าที่ ก็ยังเคารพบุคคลที่เคยเป็นครูอาจารย์ของตนมา ทางพุทธศาสนายังบัญญัติต่อไปว่า การให้ทานที่มีอนิสงส์สูงสุดคือ "**ธรรมทาน**" หมายถึงการให้วิชาความรู้ ให้คติในทางประพฤติปฏิบัติ หายากเหลือเกินที่บุคคลชนิดใดจะได้รับความยกย่องเหมือนท่านทั้งหลาย ที่เป็นครูอาจารย์เช่นนี้

พูดถึงงานสร้างสรรค์ และทิ้งมรดกไว้ให้แก่ชาตินั้น ครูและอาจารย์มีโอกาสที่จะทำได้มากกว่าคนประเภทอื่น เพราะว่ามรดกอันมีค่าที่สุดที่เราสามารถจะทิ้งไว้ให้แก่ประเทศชาตินั้น คือพลเมืองที่ดี ครูอาจารย์สามารถจะทิ้งมรดกอันนี้ไว้ให้แก่ประเทศชาติ ด้วยการสร้างอนุชนให้เป็นเด็กดี สำหรับทำประโยชน์และเป็นกำลังของชาติในกาลข้างหน้า ด้วยการสั่งสอนอบรม ด้วยการสร้างตำหรับตำรา สร้างคติธรรมทางปฏิบัติในวิถีแห่งชีวิต หมู่ชนที่ได้รับการศึกษาอบรมดี ย่อมเป็นพลเมืองดีที่สุดของชาติ จึงไม่มีใครสามารถจะสร้างมรดกให้แก่ชาติได้เหมือนอย่างครู

ครูอาจารย์ เป็นบุคคลที่เสียสละ เป็นอาชีพซึ่งไม่มีทางจะร่ำรวยเป็นเศรษฐี และโดยมากนักเรียนที่ได้รับการสั่งสอนอบรมไป มัก

จะได้ตำแหน่งฐานะในทางราชการมั่งคั่งในส่วนตัวมากกว่าครูอาจารย์ผู้สั่งสอนอบรม การเป็นดังนี้จึงมักจะเข้าใจกันอยู่เป็นอันมากว่า ครูอาจารย์เป็นบุคคลที่อาภัพ ตนเป็นผู้ให้วิชา แต่ผู้ที่รับเอาวิชาไปมักจะได้รับประโยชน์หรือตำแหน่งฐานะสูงกว่าผู้ให้ ขอชี้แจงว่า เพราะเหตุนี้เองครูอาจารย์จึงเป็นที่เคารพนับถือของมวลชนทั้งหลาย เพราะว่าผู้ที่ได้รับความเคารพนับถือของคนนั้นต้องเป็นผู้ที่เสียสละ และผู้ที่จะทำคุณประโยชน์อันยิ่งใหญ่แก่ประเทศชาติได้ดีที่สุด ก็ต้องเป็นผู้เสียสละเช่นเดียวกัน คนที่ไม่เสียสละไม่สามารถที่จะทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างแท้จริงได้ ผู้ที่ทำอะไรไปแล้ว ได้รับประโยชน์คุ้มค่าของแรงงาน ก็ย่อมถือกันว่าได้รับประโยชน์เพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นจะต้องได้รับความเคารพเพิ่มขึ้นอีก แต่ส่วนครูอาจารย์นั้นเป็นผู้เสียสละมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ จึงอยู่ในฐานะที่จะต้องได้รับความเชิดชูบูชาอย่างแท้จริง

นายกรัฐมนตรี ได้เรียกร้องให้ครูทุกคนระลึกเสมอว่า อนุชนที่เป็นศิษย์นั้น นอกจากเขาจะมารับเอาวิชาความรู้จากครูแล้ว เขายังพยายามลอกแบบนิสัยใจคอความประพฤติจากครูไปด้วย เพราะฉะนั้น จึงได้มีถ้อยคำที่กล่าวกันอย่างถูกต้องว่า "ครูเป็นแม่พิมพ์ของชาติ" ดังนั้นนอกจากจะให้คำสั่งสอนอบรมแก่นักเรียนแล้ว ยังต้อง

ทำตัวอย่างในความประพฤติ ปฏิบัติอันดีแก่เขาด้วย เพราะว่าธรรมชาติของเด็กย่อมจะคอยเอาอย่าง และการอบรมสั่งสอนที่ดีนั้น ก็คือการแสดงตัวอย่างที่ดีให้เด็กเห็น ขอให้ครูทุกคนยึดมั่นในหลักที่ว่า "ครูอาจารย์เป็นแม่พิมพ์" อยู่เสมอ.

ศุกร์ที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๐๕

หมายเหตุ :–

กอบกุล มณีน้อย ผู้วายชนม์ใช้ชีวิตส่วนใหญ่ด้วยการเป็นครู จึงควรมีส่วนได้รับคำสดุดีในฐานะแม่พิมพ์ของชาติอย่างเต็มภาคภูมิ.

โลกจะแตก

อยู่ ๆ ดาวพระเคราะห์ ๗ ดวงอันได้แก่ อาทิตย์ จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์ เสาร์ ครบสัปดาห์หนึ่งพอดี และถ้านับโลกที่เราอยู่ด้วยก็เป็น ๘ ดวง เกิดโคจรมาอยู่ในราศีเดียวกันราวกับนัด ซ้ำยังเกิดสุริยุปราคาในวันที่ ๕ เดือนนี้เข้าด้วย บรรดาผู้รู้ทั้งหลายก็แสดงภูมิปัญญาออกมาด้วยการพยากรณ์ ว่าจะเกิดเหตุเภทภัยอันเนื่องมาจากปรากฏการณ์ธรรมชาติครั้งนี้ และที่ร้ายที่สุดน่ากลัวที่สุด ก็ได้แก่คำพยากรณ์ของโหรอินเดียที่ว่าโลกจะแตกในวันที่ดวงดาวจะนัดพบกัน ความหวาดกลัวไม่ใช่เกิดเฉพาะชาวอินเดียเท่านั้น หากเกิดกับชาวโลกหลายล้านคน รวมทั้งคนไทยที่ขวัญอ่อนและชอบสนใจในคำทำนายทายทักด้วย จะเห็นได้จากเมื่อวันที่ ๕ เดือนนี้ หลายคนไม่กล้านั่งสามล้อเครื่อง ไม่กล้าออกเที่ยวเตร่ และไม่กล้าออกจากบ้านไปทำงานตามปกติ นักเรียนลูกจีนถือโอกาสเป็นวันตรุษไม่ไป

โรงเรียน นักเรียนไทยกลัวโลกแตกไม่กล้าไปโรงเรียนเหมือนกัน ก็เลยฟรีกันไปวันหนึ่ง บ้านเมืองในวันนั้นจะเกิดจากอุปทานหรืออย่างไรไม่ทราบดูเงียบเหงาพิลึก รุ่งขึ้นกำหนดว่าดวงดาวจะโคจรออกจากกันเริ่มกระปรี้กระเปร่ากันขึ้นมาอีก ทั้ง ๆ ที่มีเสียงกล่าวว่า อิทธิพลของดวงดาวในคราวนี้ยังไม่หมดไป.

ดูเหมือนว่า จะมีคำสั่งคณะปฏิวัติห้ามเอาไว้ ไม่ให้โฆษณาคำพยากรณ์โชคชะตาบ้านเมือง เพราะจะเป็นเครื่องทำลายขวัญของประชาชน ให้ละเลยการทำมาหากินอันเป็นผลเสียหายต่อเศรษฐกิจของบ้านเมือง และเมื่อเร็ว ๆ นี้ถึงกับมีผู้เสนอให้ปราบพวกทรงจ้าวเข้าผี อย่างเดียวกับการปราบเฮโรอีน ซึ่งเป็นยาเสพติดอันตราย แต่คำพยากรณ์ที่แพร่หลายออกมาคงจะไม่ถือว่าเป็นความผิดข้อห้ามดังกล่าว เพราะว่าเป็นการทำนายโชคชะตาโลกเท่านั้น ไม่รวมถึงประเทศไทย ส่วนที่เกี่ยวกับเมืองไทยนั้น บรรดาโหรของเรามีความเห็นในทางตรงกันข้ามกับโหรอินเดีย คือแทนที่จะเป็นผลร้าย กลับเป็นเรื่องให้คุณ เป็นต้นว่า ผู้นำของเราจะได้รับผลสำเร็จในการปกครอง เหล่านี้เป็นต้น จึงไม่น่าหวาดวิตกอะไร ควรจะดีใจด้วยซ้ำ

จะว่า วิชาโหราศาสตร์ไม่มีมูลความจริง ก็ไม่ถนัดนัก และคงจะขัดใจกับผู้ที่เขาเชื่อหรือมีอาชีพในทางนี้ เป็นอันว่าใครจะเชื่อก็

เชื่อไปแต่ก็ควรจะเชื่อในทางที่เป็นประโยชน์แก่ตัวเองเอาไว้บ้าง เมื่อถูกทำนายว่าโชคไม่ดีหรือเคราะห์ร้ายก็ควรระมัดระวังตัว อย่าทำอะไรด้วยความประมาท หมอดูทำนายว่าทำคุณกับใครไม่ขึ้น ก็อย่าไปหวังบุญคุณจากเขาให้เกินไปนัก และถ้าซะตาบอกว่าเก็บเงินไม่อยู่ก็ลองเขียม ๆ เอาไว้บ้าง ไม่ใช่ปล่อยตัวปล่อยใจไปกับคำทำนาย เช่นบางคนหมอดูบอกว่าจะถูกลอตเตอรี่ก็ซื้อกันเป็นการใหญ่ บังเอิญไม่ถูกก็เลยหน้าแห้งไป.

พูดถึงลอตเตอรี่ มีหลายคนบ่นว่าเจ็บแสบยิ่งกว่าดาว ๗ ดวงเสียอีก เพราะงวดที่แล้วราคาขายฉบับละ ๑๐ บาทปาเข้าไปตั้ง ๑๒–๑๓ บาท เมื่อไหร่กฎหมายควบคุมราคาจะคลอดออกมาเสียทีก็ไม่รู้.

พฤหัสบดีที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕

หมายเหตุ :–

ต่อมากฎหมายควบคุมราคาสลากกินแบ่งคลอดออกมาจริง แต่ก็ไม่มีผลในทางปฏิบัติ ต้องแก้ด้วยการพิมพ์สลากเพิ่มเป็น ๓ ชุดอย่างที่เป็นอยู่ในขณะนี้.

การปราบยุงวิธีประหยัด

เบิดเผย ออกมาอีกวิธีการหนึ่งแล้ว ถึงโครงการปราบยุงในนครหลวง ซึ่งมีหลวงยุกตเสวีวิวัฒน์ อธิบดีกรมโยธาเทศบาลเป็นประธาน นั่นคือการหาพันธุปลาหางนกยูงมาปล่อยลงในแหล่งที่มีน้ำขังและเป็นที่เพาะพันธุ์ยุง เพราะโดยธรรมชาติ ปลาหางนกยูงพวกนี้ชอบกินลูกน้ำ และขยายพันธุ์ได้เร็วจากการที่ได้ทดลองปล่อยมาแล้ว ปรากฏว่ายุงลดลงเหลือเพียง ๑๐% เท่านั้น หมายความว่าในที่แห่งนั้น ถ้าเมื่อก่อนมียุงอยู่ ๑๐๐ ตัวเดี๋ยวนี้เหลือเพียง ๑๐ ตัว และถ้าเมื่อก่อนมียุงแสนตัว เดี๋ยวนี้ถูกปลากินเหลือเพียงหมื่นตัวเท่านั้น คิดตามตัวเลขก็รู้สึกว่าลดลงไปมากเหมือนกัน แต่ข้อเท็จจริงจะเป็นอย่างไร ยุงน้อยลงหรือเพิ่มขึ้นก็ไม่ทราบ เพราะบังเอิญผู้เขียนก็ไม่ได้อยู่ในบริเวณที่มีการทดลองปราบยุงกัน และอาจจะมียุงที่ถูกขับ

ไล่จากเขตทดลองปราบออกไปอาศัยหากินอยู่ด้วยก็ได้ ทำให้รู้สึกว่ายุงยิ่งชุมขึ้นมาทุกวัน หาความสงบสุขไม่ได้เลย

อย่างไรก็ตาม นอกจากวิธีปราบยุงโดยธรรมชาติ ให้ปลากินลูกน้ำเหมือนเลี้ยงแมวไว้ปราบหนูแล้ว คณะกรรมการปราบยุงในพระนคร–ธนบุรียังมีโครงการถาวรอื่น ๆ อีก เท่าที่เปิดเผยก็คือ ได้แบ่งเขตการปราบยุงไว้ ๓ เขตก่อน คือบริเวณรอบพระตำหนักจิตลดารโหฐาน, ถนนสุขุมวิท, ระหว่างทางรถไฟปลายถนนเพลินจิตถึงซอยเกษม และบริเวณวังสระปทุม อันมีอาณาบริเวณถึงพญาไท สนามม้า และจุฬาลงกรณ์ซอยต่าง ๆ ด้วย

โครงการดังกล่าว อธิบดีกรมโยธาเทศบาลเปิดเผยว่า จะได้เริ่มลงมือในฤดูแล้งที่จะถึงนี้ โดยจะเริ่มงานแก้ไขทางระบายน้ำตามบริเวณนั้น ให้น้ำระบายเข้าออกได้ ไม่ขังเน่าเหม็น และจะได้ทำการระบายน้ำ ในคลองต่าง ๆ ที่สกปรกเพราะน้ำไหลไม่หมดคลอง เช่นในคลองแสนแสบ ก็จะสูบน้ำระบายออกไปทางคลองอรชร เพื่อไปไปสู่คลองใหญ่และลงแม่น้ำต่อไป ไม่ให้มีน้ำหมักหมมจนก่อให้เกิดความเดือดร้อน และกลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงอย่างในขณะนี้

ส่วนโครงการต่อไป ก็จะปรับปรุงเรื่องท่อระบายน้ำ โดยจะแยกท่อระบายน้ำฝนกับท่อระบายน้ำโสโครกออกจากกัน เป็นคนละส่วน

ว่ามาทั้งหมดนี้ไม่ทราบว่าเป็นโครงการกี่ปี ต้องใช้งบประมาณเท่าใด และกรมโยธาเทศบาลได้เสนอหลักการเพื่อขอตั้งงบประมาณไว้แล้วหรือยัง ก็ให้นึกเป็นห่วงเหมือนกันเพราะโครงการดี ๆ มีอยู่มาก ที่ต้องระงับไปเพราะเมื่อพิจารณาถึงปัญหาค่าใช้จ่ายแล้ว ปรากฏว่าต้องใช้เงินก้อนใหญ่เกินกำลังงบประมาณ

ไม่ต้องดูอื่นไกล แค่โครงการปราบยุงนี่ก็เหมือนกัน เมื่อแรกเริ่มเดิมทีพิจารณากันว่า กรุงเทพ ฯ อยู่ในที่ต่ำ ฝนตกลงมาน้ำมักจะขังเป็นหลุมเป็นบ่ออยู่ระบายไม่ออก จึงคิดกันว่าจะต้องถมที่ส่วนใหญ่ในพระนครให้สูงขึ้น เพื่อไม่ให้น้ำขัง และเมื่อไม่มีน้ำขัง แหล่งเพาะพันธุ์ก็ไม่มี ยุงก็หมดชาติสูญพันธุ์ไปเอง ในครั้งกระนั้น ถึงขนาดวางแผนการที่จะขุดทะเลสาปกันขึ้นบริเวณชานเมือง เพื่อเอาดินมาถมที่ลุ่มในพระนคร ต่อมาก็วางโครงการปรับปรุงท่อระบายน้ำข้างถนนในพระนครเสียใหม่ทั้งหมด เพื่อระบายน้ำลงแม่น้ำลำคลองได้สะดวกและในเวลาอันรวดเร็ว แต่ต้องใช้งบประมาณก้อนใหญ่

เมื่อเป็นเช่นนี้ โครงการต่าง ๆ ก็ค่อยย่อส่วนลง เรื่องขุดทะเลสาปดูเหมือนจะระงับไปโดยปริยาย เรื่องปรับปรุงท่อระบายน้ำก็ยังต้องหารือกับผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศอยู่ ง่ายและย่อที่สุดก็คือ

การเลี้ยงปลาไว้กินลูกน้ำ เพราะเกือบจะไม่ต้องลงทุนอะไรเลย นับว่าประหยัดดีเหมือนกัน

ศุกร์ที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๐๕

หมายเหตุ :–

ถ้าจะว่ากันไป เรื่องยุงนี้เราเสียน้ำลาย เสียกระดาษวาดโครงการ และเสียเวลาไปมากโข แต่ผลที่ได้ก็คือ พอตกค่ำชาวพระนคร–ธนบุรีก็ยังต้องสู้รบตบมือกับยุงอยู่คืนแล้วคืนเล่า เป็นอุปสรรคต่อการเรียนหนังสือและทำการบ้านของเด็ก ผิดอนามัยเพราะต้องใช้ยากันยุง และต้องเสียดุลการค้าเพราะเราผลิตมุ้งลวดเองไม่ได้ต้องซื้อจากต่างประเทศ และก็ยุงอีกเหมือนกันที่ทำให้ฝรั่งนึกถึงเมืองไทย.

การแก้ไขกฎหมายชื่อบุคคล

สภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่นิติบัญญัติได้อนุมัติร่าง พ.ร.บ. ที่น่าสนใจออกมาอีกฉบับหนึ่ง คือ พ.ร.บ. ชื่อบุคคล ซึ่งความจริงก็เป็นกฎหมายเก่าแก่แต่ปรับปรุงใหม่ให้เหมาะสมทันสมัยขึ้นเท่านั้นเอง และโดยที่กฎหมายฉบับนี้บัญญัติไว้ว่า ผู้มีสัญชาติไทยต้องมีชื่อตัวและชื่อสกุล และจะมีชื่อรองก็ได้ จึงเป็นอันว่ากฎหมายฉบับนี้เกี่ยวข้องกับคนไทยทุกคน จึงขอเก็บเอาสาระสำคัญมาเล่าไว้

นอกจากกฎหมายบังคับให้คนไทยต้องมีชื่อนามสกุลแล้ว ยังบังคับต่อไปอีกว่าการตั้งชื่อตัวหรือชื่อรองและชื่อสกุล จะต้องไม่พ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินี หรือราชทินนาม และต้องไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย นอกจากนั้น นามสกุลจะต้องไม่ซ้ำกับนามสกุล

ที่ได้รับพระราชทาน หรือชื่อสกุลที่ได้รับจดทะเบียนไว้แล้ว และมีพยัญชนะไม่เกินกว่า ๑๐ พยัญชนะ เว้นแต่กรณีใช้ราชทินนามเป็นชื่อสกุล ข้อนี้บรรดาผู้ที่ใช้แซ่อยู่เดิมที่คิดจะตั้งนามสกุลใหม่ให้เป็นไทยควรจะระวังเอาไว้ เพราะเท่าที่แล้ว ๆ มานั้นตั้งกันเสียไพเราะเพราะพริ้งและยาวเฟื้อยจนเป็นที่สังเกตได้ชัดว่า ไม่ใช่นามสกุลไทยแท้ แต่นึกอีกทีก็น่าเห็นใจเหมือนกัน เพราะถ้าตั้งนามสกุลเรียกง่าย ๆ ด้วยอักษรไม่เกิน ๑๐ ตัวก็จะไปซ้ำกับนามสกุลที่เขาจดทะเบียนกันไว้แล้ว จะเกิดปัญหายุ่งยากขึ้นภายหลังอีก และด้วยเหตุนี้กระมังทางราชการจึงไม่ค่อยเข้มงวดกวดขันเท่าใดนัก แม้จนกระทั่งกฎหมายใหม่ออกมาแล้วก็ตาม

ต่อไปนี้ ผู้ขอตั้งนามสกุล จะทำได้ง่ายกว่าเดิมเพียงแต่ให้ยื่นคำขอเสียค่าธรรมเนียมเล็กน้อยต่อนายทะเบียนท้องถิ่น ในท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเท่านั้น เมื่อนายทะเบียนท้องถิ่นเห็นว่า ชื่อสกุลที่ขอตั้งไม่ขัดกับกฎหมายก็เสนอไปตามลำดับจนถึงนายทะเบียนกลาง เมื่อได้รับอนุมัติจากนายทะเบียนกลางแล้ว นายทะเบียนท้องถิ่นก็รับจดทะเบียนชื่อสกุลให้

ผู้จดทะเบียนชื่อสกุลจะอนุญาตให้ผู้มีสัญชาติไทยผู้ใดร่วมใช้ชื่อสกุลของตนก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องถิ่นเช่นเดียวกัน

ส่วนผู้ประสงค์จะใช้ราชทินนามของตน ของบุพการี หรือของผู้สืบสันดานเป็นชื่อสกุล การขอจดทะเบียนต้องเสนอผ่านตามลำดับ จนถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และจะต้องได้รับพระบรมราชานุญาตในที่สุดจึงจะจดทะเบียนได้

ความจริงผู้หญิงกับการใช้ชื่อสกุลนั้น ส่วนมากไม่แน่นอนเหมือนผู้ชาย ครอบครัวที่มีลูกสาวมาก ๆ สกุลจึงหดสั้นลงทุกที เพราะกฎหมายบัญญัติไว้ว่า หญิงมีสามีให้ใช้ชื่อสกุลสามี หญิงหม้ายโดยการหย่า ให้กลับไปใช้ชื่อสกุลเดิมของตน แต่ถ้าหญิงหม้ายโดยสามีตายก็ให้ใช้ชื่อสกุลของสามี

นอกจากนี้สิทธิในการใช้ชื่อสกุล ยังกินความถึงผู้อุปการะเลี้ยงดูเด็ก หรือเจ้าของสถานพยาบาล สถานสงเคราะห์ หรือสถานอุปการะเลี้ยงดูเด็ก ว่าถ้าประสงค์จะจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลของเด็ก ซึ่งตนอุปการะเลี้ยงดูหรือเด็กแห่งสถานดังกล่าว ซึ่งมีสัญชาติไทยแต่ไม่ปรากฏชื่อสกุล ใช้ร่วมกันหรือแยกกัน ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องถิ่นเช่นเดียวกับกรณีอื่นดังกล่าวมาแล้ว

ข้อที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งก็คือกฎหมายฉบับนี้ ไม่มีบทลงโทษเหมือนกฎหมายส่วนมาก คงจะเนื่องมาจากว่าผู้กระทำความผิด

ตามกฎหมายฉบับนี้ด้วยการไม่ตั้งชื่อ สังคมก็ลงโทษเอง หรือตั้งชื่อขัดกับกฎหมาย นายทะเบียนก็ไม่รับจดทะเบียนให้.

เสาร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๐๕

หมายเหตุ :–

ความจริงการปรับปรุงกฎหมายฉบับนี้จะอ้างว่าเพื่อให้เหมาะสมทันสมัยก็ไม่ถูกต้องนัก เพราะยังมีข้อกำหนดห้ามตั้งนามสกุลเกิน ๑๐ พยัญชนะอยู่ เพราะถ้าให้ทันสมัยจริงต้องอนุญาตให้ตั้งได้ยาวกว่านี้อย่างนามสกุลของเด็กรุ่นใหม่ ซึ่งยาวเสียเกือบจะอ่านไม่หมด บางทีก็เอานามสกุลของคนใหญ่ ๆ โต ๆ ที่เขาจดทะเบียนเอาไว้แล้วไปต่อสร้อยเข้าไปเฉย ๆ ก็มี

ประเพณีอวยพรปีใหม่

คำสั่ง ของ พล.ต.อ. ประเสริฐ รุจิรวงศ์ รองอธิบดีกรมตำรวจฝ่ายปราบปราม ที่มีไปถึงข้าราชการตำรวจ ขอร้องให้ระงับการไปอวยพรปีใหม่ ตามบ้านผู้บังคับบัญชาและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่เคยปฏิบัติมาแต่เดิมเสีย เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายประหยัดของรัฐบาล และไม่ให้เกิดความตะขิดตะขวงใจของข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อยนั้น นับได้ว่าเป็นคำสั่งหรือคำขอร้องที่ทำให้ผู้ปฏิบัติได้รับความโล่งใจมากทีเดียว และถ้าจะให้ได้ผลดีกันจริง ๆ ตำรวจทุกชั้นควรจะได้ปฏิบัติตามคำสั่งนี้อย่างเคร่งครัด เพราะมิฉะนั้นแล้วจะกลายเป็นพวกมากลากไปภายหลังอีก จะเห็นได้จากคำสั่งทำนองเดียวกันนี้ได้ออกมาหลายครั้งหลายหนแล้ว แต่ยังต้องสั่งกันทุกปี นอกจากนั้นเท่าที่ทราบก็ดูเหมือนว่า จะมีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้แล้วเหมือนกัน แต่พอถึงปีใหม่ตามบ้านผู้หลักผู้ใหญ่คนสำคัญในวงราชการ ก็ยังมี

ข้าราชการไปอวยพรและมอบของขวัญกันคับคั่งทุกปี กลายเป็นเรื่องท้าทายคำสั่งกันเรื่อยมา จึงคิดว่าน่าจะได้มีการชี้แจงยืนยันมติดังกล่าวกันอีกครั้งหนึ่ง และถ้าสามารถทำได้ก็ควรจะวางระเบียบเสียให้แน่นอนลงไป

การที่ข้าราชการ ต้องพากันไปอวยพรปีใหม่ หรืออวยพรวันเกิดให้แก่ผู้บังคับบัญชาเป็นการเอิกเกริก ทั้ง ๆ ที่มีการขอร้องล่วงหน้าแล้วเช่นนี้ จะอ้างว่าเป็นความนิยมนับถือหรือเลื่อมใสในทางส่วนตัวก็ไม่ผิด แต่ก็น่าจะได้พิจารณากันว่า ถ้าคนหนึ่งไปได้คนอื่น ๆ ก็ควรจะได้แสดงความมีน้ำจิตน้ำใจเช่นนั้นบ้าง ในที่สุดก็จะกลายเป็นการประชันขันแข่งกันไป ความเดือดร้อนไม่ได้อยู่ที่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ที่มีฐานะจะไปอวยพรหรือให้ของขวัญแก่ใครก็ได้ แต่ตกอยู่แก่ข้าราชการประเภทมีรายได้น้อย ซึ่งชอบขี่ตามช้างอย่างโบราณว่าเพราะในวันปีใหม่นั้น ควรจะอยู่บ้านรื่นเริงหาความสุขเล็ก ๆ น้อย ๆ กับลูกกับเมีย กลับต้องแต่งเครื่องแบบออกจากบ้านตระเวณไปตามบ้านผู้หลักผู้ใหญ่ เพียงเพื่อการอวยพร ข้าราชการที่มีรถยนต์ก็พอทำเนา พวกที่ไม่มีรถยนต์นั้น สามล้อหรือรถเมล์ก็ขึ้นไม่ได้เสียแล้วในโอกาสเช่นนั้น เพราะนิยมแต่งเครื่องแบบขาว ตำรวจหรือทหารขัดกระบี่ อย่างน้อยที่สุดก็ต้องนั่งรถแท็กซี่จึงจะพอรักษาหน้าไว้ได้ และเมื่อข้าราชการชั้นผู้น้อยตกอยู่ในลักษณะเช่นนี้ ปีใหม่แทนที่จะมีความหมาย

ในทางรื่นเริงแจ่มใส ก็จะกลายเป็นหน้าเหี่ยวกระเป๋าแฟบไปเสียตั้งแต่ต้นเดือน

การแสดงความรักใคร่นับถือ ผู้บังคับบัญชานั้น มีทางทำได้หลายวิธี การส่งบัตรความสุขปีใหม่ หรือที่เรียกกันว่า ส.ค.ส. ตามที่รองอธิบดีกรมตำรวจแนะนำ ก็เป็นวิธีหนึ่งที่สมควรทำเพราะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย สงวนเวลาทำมาหากินและถ้าจะเอาประโยชน์มากกว่านี้ ก็เท่ากับช่วยให้กรมไปรษณีย์โทรเลขมีรายได้เพิ่มขึ้น.

แต่การแสดงความรักใคร่นับถือผู้บังคับบัญชาที่สมควรที่สุดก็คือการช่วยกันรักษาชื่อเสียง และเกียรติยศของผู้บังคับบัญชาทุกชั้นไว้ อย่าให้เสื่อมเสีย ด้วยการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ และต่อความไว้วางใจของประชาชน เพราะถ้าทำงานบกพร่องหรือเจตนาทุจริต ผู้บังคับบัญชาก็มัวหมองต้องรับผิดชอบตามไปด้วย จะอวยพรหรือให้ของขวัญกันอย่างไร ก็แก้สถานการณ์ไม่ได้.

ศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๐๕

หมายเหตุ :—

การอวยพรปีใหม่หรือวันเกิดผู้บังคับบัญชาเป็นโรคดื้ออย่างหนึ่งซึ่งแก้ไม่หาย แต่เมื่อห้ามแล้วไม่เชื่อผู้ใหญ่ก็ไม่ว่าอะไร ผู้น้อยก็ไม่มีทางบ่นเพราะได้แสดงให้เห็นแล้วในฐานะผู้สนิทชิดชอบ.

ปีแห่งการสูญเสียผ่านไปแล้ว

วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๖

ปีใหม่อีกแล้วซิน่ี ก็เราฉลองและอำนวยพรกันมาเมื่อหยก ๆ นี่เอง เขาว่าคนที่อยู่ในระหว่างความสุขรู้สึกว่าวันคืนล่วงไปเร็วเหลือเกิน ทั้ง ๆ ที่ความจริงคนที่คร่ำเคร่งอยู่กับงานก็มีความรู้สึกเช่นนั้นเหมือนกัน โดยเฉพาะคนที่รับปากหรือให้คำมั่นสัญญากับใครเอาไว้ ซึ่งฝ่ายจะได้ก็รอวันรอคืน ฝ่ายให้จึงรู้สึกมาว่าวันคืนช่างรวดเร็วเหลือเกิน

โดยปกติ คอลัมน์นี้ไม่ได้กำหนดลงไปว่าจะเขียนเรื่องอะไร แต่ส่วนมากแล้วมักจะหนักไปในทางการบ้านการเมือง เรื่องที่จะยกมาประกอบความเห็นที่ว่าวันคืนล่วงไปเร็วเหลือเกิน จึงพลอยเป็นเรื่องของการบ้านการเมืองไปด้วย เช่นคำมั่นสัญญาของรัฐบาลที่จะ

อำนวยความเจริญก้าวหน้าให้แก่บ้านเมือง ความผาสุกอยู่ดีกินดีของประชาชน ซึ่งบางอย่างก็เป็นแต่เพียงความดำริ และก็หลายอย่างได้วางโครงการไว้แล้ว มีทั้งโครงการระยะสั้นและโครงการระยะยาว งานที่ว่านี้บางอย่างก็ทำสำเร็จลุล่วงไปแล้ว แต่ส่วนใหญ่ยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ เพราะฉะนั้นเมื่อปีใหม่คราวหนึ่ง ก็ควรจะได้สำรวจและเร่งรัดกันบ้าง

ในรอบปีที่แล้ว พ.ศ. ๒๕๐๕ นับได้ว่าเป็นปีที่เราคนไทยต้องสูญเสียอย่างใหญ่หลวง ทั้งทางวัตถุและจิตใจ ที่สำคัญที่สุดได้แก่การต้องสละแผ่นดินส่วนหนึ่งพร้อมด้วยอธิปไตยเหนือปราสาทพระวิหารไปให้กับประเทศเพื่อนบ้านคู่กรณีพิพาท คนไทยทั้งเสียใจและเสียดายจนบอกไม่ถูก ไม่ใช่เสียดายปราสาทร้างหรือก้อนอิฐก้อนหิน แต่เพราะสิ่งนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่บรรพบุรุษของเราสร้างสมเอาไว้ จึงเป็นสิ่งที่มีค่าทางด้านจิตใจมากที่สุด

ต่อมาอีก เมื่อปลายปีนี้เองพี่น้องชาวจังหวัดภาคใต้ต้องประสบวาตะภัย อันเป็นภัยธรรมชาติ อย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติการณ์ ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงทั้งชีวิตและทรัพย์สิน แหลมตะลุมพุกนครศรีธรรมราชได้ชื่อใหม่ว่าแดนวิปโยค เพราะมีคนตายหลายร้อยคน และทรัพย์สินเสียหายหลายร้อยล้านบาท ก่อให้

เกิดความเศร้าสลดใจอย่างหนักแก่คนไทยทั้งชาติ มิตรประเทศทั่วโลกก็ยังแสดงความเห็นอกเห็นใจ และมีส่วนยื่นมือเข้าให้การช่วยเหลืออย่างดียิ่ง

ถ้าจะคิดว่า เคราะห์กรรมและความสูญเสียเหล่านี้ เป็นเรื่องของปีเก่า บัดนี้ผ่านพ้นไปแล้วเพราะปีใหม่ย่างก้าวเข้ามาแทน ขอให้เราได้ตั้งความหวังเอาไว้ว่า ปีใหม่จะเป็นปีอำนวยความสุขสมบูรณ์ให้กับเราอย่างแท้จริง สิ่งสูญเสียไปเมื่อปีเก่า เราจะได้สิ่งที่ดีกว่าและมีคุณค่ากว่ามาแทน แต่กว่าจะถึงขั้นนั้นก็ควรจะต้องร่วมกันอวยพรให้คณะรัฐมนตรีทุกคน มีพลานามัยอันสมบูรณ์ มีปณิธานอันแน่วแน่เพื่อบริหารบ้านเมืองไปสู่เป้าหมาย ข้าราชการทุกคน จะต้องทุ่มเทความรู้ความสามารถ และความซื่อสัตย์สุจริตกันอย่างเต็มที่ เพื่อช่วยงานของแผ่นดินให้ลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งผลอันนี้จะสะท้อนถึงความเป็นอยู่ของประชาชนด้วย เมื่อปลายปีที่แล้วรัฐบาลได้ค้นพบสาเหตุการที่เครื่องอุปโภคบริโภคมีราคาแพง ทำให้ค่าครองชีพของประชาชนสูงไม่ได้ส่วนกับรายได้ และก็ได้สั่งการแก้ไขไปแล้ว ทำให้เชื่อว่าปีใหม่ประชาชนคงจะได้ใช้เครื่องอุปโภคบริโภคในราคาที่พอสมควร

ส่วนทางด้านประชาชน ก็ขอให้มีการประหยัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลงบ้าง และเพิ่มความขยันขันแข็งในการทำมาหากินขึ้นอีกสัก

นิด บางทีปณิธานปีใหม่ที่ทุกคนตั้งเอาไว้อย่างสวยงาม อาจจะเป็นความจริงขึ้นมาก็ได้

ความจริงถ้าเราร่วมแรงร่วมใจกันอย่างจริง ๆ จัง ๆ ดังกล่าวแล้ว คำอวยพรปีใหม่ซึ่งจำเจเพราะได้ยินมาตั้งแต่เล็นจนโตคงจะไม่มีความหมายอะไร มากไปกว่าการให้กำลังใจ.

อังคารที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๖

หมายเหตุ

ข้อเขียนชิ้นนี้ไม่มีความหมายอะไรนัก เป็นการเขียนขึ้นตามวาระ เมื่อถึงวันปีใหม่ ก็ต้อนรับและแสดงความปรารถนาดีต่อกันครั้งหนึ่ง การอวยพรปีใหม่ให้คณะรัฐบาลมีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ ก็เพราะเชื่อแน่ว่าน่าจะเป็นผลดีแก่ส่วนรวมยิ่งกว่าวิธีอื่น.

ตรุษจีนและกรณีไฟไหม้

อีกไม่กี่วัน ก็จะถึงเทศกาลตรุษจีนอีกแล้ว คนไทยเรามีความรู้สึกต่อเทศกาลของชาวจีนอยู่อย่างหนึ่ง คือกลัวอด เพราะเคยรู้รสกันมาแล้วว่าพอพ่อค้าจีนเขาปิดร้านหยุดทำการค้าสัก ๒–๓ วันตามประเพณีที่เขาเคยปฏิบัติกันมา คนไทยก็เริ่มเดือดร้อนกันทั้งเมือง โดยเฉพาะพวกอาหารการกิน ซื้อหากันไม่ค่อยจะได้ เพราะคนไทยเราทำการค้าน้อย สินค้าไม่พอกับความต้องการของคนหมู่มาก ราคาจึงแพง ฝ่ายพวกที่ออกไปทำงานนอกบ้านก็เดือดร้อน ในเรื่องการซื้อหาอาหารกลางวันรับประทาน

แต่ก่อนนี้ ธรรมเนียมการหยุดกิจการในวันเทศกาลตรุษจีนถือเคร่งครัดมาก แต่มาระยะหลัง ๆ นี้ความเดือดร้อนลดลงบ้างแล้ว เพราะมีพ่อค้าชาวจีนอีกส่วนหนึ่ง ถือเอาการค้าสำคัญกว่าระเบียบประ

เพณี บางร้านก็ถือโอกาสหยุดตรุษจีนล่วงหน้าก่อน พอถึงวันตรุษจีนจริง ๆ จะได้ไม่ต้องหยุด บางร้านก็ไม่หยุดเลยแต่ก็มีอยู่ไม่น้อยที่หยุดเพียงวันหรือสองวัน ถึงเช่นนั้นก็ตาม ยังอดเป็นห่วงไม่ได้ เรื่องการซื้ออาหารบริโภคกลัวจะไม่ได้รับความสะดวก จะเห็นได้จากปีนี้เทศบาลสั่งติดตลาดนัดสนามหลวงติดต่อกันถึง ๕ วัน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยืนยันกับผู้แทนหนังสือพิมพ์ว่า ปีนี้ไม่ต้องตกใจ ได้เตรียมสินค้าประเภทอาหารไว้จำหน่ายอย่างเพียงพอแล้ว หมายความว่าพ่อค้าชาวจีนจะหยุดกิจการไปกี่วันก็ไม่เดือดร้อน.

ความวิตกกังวล ของประชาชนคนไทยก็ดี ตามความห่วงใยของทางราชการก็ดี เป็นเครื่องวัดได้อย่างหนึ่งถึงเศรษฐกิจของประเทศว่าได้ตกอยู่ในมือของคนต่างด้าวโดยสิ้นเชิง รัฐบาลหลายชุดมาแล้วที่ได้พยายามแก้ไข เพื่อกู้เอกราชในทางเศรษฐกิจ ด้วยวิธีการมากมายหลายอย่าง แต่ก็ไม่ได้ผลเท่าที่ควร จำเป็นที่จะต้องเร่งมือแก้ไขกันต่อไปอีก

การส่งเสริมให้คนไทยรู้จักทำการค้า และการปลูกฝังความรู้สึกให้คนไทยนิยมสินค้าไทยนั้นเป็นหลักการที่ดี ควรแก่การสนับสนุนอย่างยิ่ง เพราะถ้าคนไทยเราสามารถทำการค้าได้อย่างน้อยเพียงครึ่งหนึ่งของคนต่างด้าวแล้ว ตรุษฝรั่งหรือตรุษจีนก็คงจะไม่เกิดความวิตก

กังวลกันขึ้นอย่างที่กำลังเป็นอยู่ในขณะนี้ ความจริงคนไทยก็ชอบทำการค้าเหมือนกัน แต่บังเอิญไม่ชอบการแข่งขัน และการค้าที่ไม่มีการแข่งขันก็มีอยู่อย่างเดียวคือการผูกขาด ดังนั้นแทนที่จะเป็นผลดีแก่เศรษฐกิจของชาติ และแก่ค่าครองชีพของประชาชน กลับเป็นความเดือดร้อนทำให้ราคาสินค้านั้น ๆ แพงขึ้นโดยไม่สมควร

สืบเนื่องมาจาก วันตรุษจีนอีกเหมือนกัน ทำให้ทางราชการต้องวุ่นวายไม่น้อยนั่นคือในวันดังกล่าวแล้ว ชาวจีนมักจะนิยมเดินทางไปนมัสการพระพุทธบาท หรือเซ่นไหว้ศพบรรพบุรุษที่สระบุรีกันมาก และมักจะเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์เสมอ ดังนั้นพอถึงเทศกาลนี้ ทางเจ้าพนักงานจราจรก็ต้องเตรียมป้องกันกันอย่างแข็งแรงเป็นพิเศษ โดยตั้งหน่วยควบคุมการจราจรหลายจุด ซึ่งก็ต้องใช้เจ้าหน้าที่จำนวนไม่น้อย

อีกประหนึ่งก็ได้แก่การป้องกันอัคคีภัยในระหว่างเทศกาลตรุษจีน ซึ่งหมายความว่าทางเจ้าหน้าที่ ต้องเตรียมการป้องกันไว้อย่างพรักพร้อม มีการประกาศคำเตือนล่วงหน้าด้วยความห่วงใยต่อชีวิตและความสูญเสียอันอาจจะเกิดขึ้นจากกรณีเพลิงไหม้ แต่สำหรับปีนี้ขอให้หวังไว้ว่า เพลิงไหม้เพราะการชำระบัญชีหนี้สินการค้า คงจะไม่เกิดขึ้นแน่ เพราะมาตรา ๑๗ ตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ซึ่ง

ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีสั่งยิงเป้าได้ ยังคงศักดิ์สิทธิ์อยู่ประกอบกับนายกรัฐมนตรีเองก็ได้ประกาศยืนยันก่อนหน้านี้ว่า จะดำเนินการในเรื่องนี้อย่างเฉียบขาด

อาทิตย์ที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๐๖

หมายเหตุ :–

ก่อนหน้านี้ไม่กี่วันได้เกิดเพลิงไหม้ใหญ่ บริเวณบ้านที่อยู่อาศัยหลังกรีฑาสถานแห่งชาติ และที่ขอนแก่น ทั้งสองคราวนี้ค่าเสียหายรวมกันหลายร้อยล้านบาท.

ปัญหาพลเมืองจะล้นประเทศ

ทั่วโลก กำลังสนใจกับปัญหาพลเมืองเพิ่มเพราะเกรงว่าต่อไปจะขาดแคลนอาหาร ที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน และว่ากันว่าขณะนี้ประชากรของโลกมีประมาณ ๓,๐๐๐ ล้านคน อีก ๔๐ ปีข้างหน้าจะเพิ่มเป็น ๖,๐๐๐ ล้านคน และถ้าการเพิ่มยังเป็นไปในระดับนี้อีก ๑๒๐ ปีข้างหน้าประชากรโลกจะมีจำนวนถึง ๒๔,๐๐๐ ล้านคน คือ ๘ เท่าของจำนวนที่มีอยู่ในปัจจุบัน ก็คงจะไม่ผิดอะไรกับมดปลวกนั่นแหละ สาเหตุแห่งการเพิ่มอย่างรวดเร็วของพลเมืองนี้ ขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงอัตราเกิดและอัตราตายเป็นส่วนใหญ่ หมายความว่าจำนวนคนเกิดมีมาก แต่การสาธารณสุขเจริญขึ้นทำให้คนตายน้อยลงกว่าแต่ก่อน

ด้วยเหตุดังกล่าวแล้ว ในระยะนี้จึงมักจะได้ยินข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเรื่องจำนวนประชากรอยู่เสมอ มีปัญหาที่ต้องคิดก็คือ ควร

จะควบคุมการเกิดให้น้อยลงหรือไม่ หรือว่าควรปล่อยไปตามธรรมชาติ ความเคลื่อนไหวที่ว่านี้ ในระยะใกล้ ๆ กันมีอยู่สองเรื่อง เรื่องแรก องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติได้จัดให้มีสัปดาห์เพื่อการอยู่ดีกินดีขึ้น คือส่งเสริมให้มีการผลิตอาหารให้เพียงพอกับจำนวนพลเมืองที่เพิ่มขึ้น และให้ประชาชนรู้จักบริโภคอาหารที่เป็นประโยชน์แก่ร่างกาย ขณะนี้มีการประชุมสัมนาทางวิชาการ เรื่องประชากรของโลกที่ศาลาสันติธรรม ก็คงจะได้พิจารณาถึงจำนวนพลเมือง การวางแผนครอบครัว เพื่อให้การเกิดมีอัตราที่เหมาะสมแก่ฐานะของครอบครัวหรืออะไรทำนองนั้น.

สำหรับประเทศไทย ยังไม่มีการตกลงใจแน่นอนลงไป ในปัญหาที่ว่าควรจะควบคุมการเกิดหรือไม่ หรือว่าควรจะให้มีพลเมืองมากกว่าเดิมเพราะยังมีความอุดมสมบูรณ์เพียงพอที่จะรับจำนวนพลเมืองได้อีกมาก จะเห็นได้จากคำปราศรัยของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์นายกรัฐมนตรี ในพิธีเปิดการสัมนาทางวิชาการเรื่องประชากรของประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๗ เดือนนี้ นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า เรื่องการลดจำนวนประชากรนั้น ถ้าเรารีบด่วนตัดสินใจทำลงไปถ้าเป็นผลดีก็ดีไป ถ้าเกิดผลร้ายขึ้นแล้วจะเกิดความลำบากยิ่งขึ้น ขณะนี้ความเห็นส่วนใหญ่ยังแยกออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งว่าคนมากนั้นดี เพราะทำให้มีแรงงานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าพลเมืองน้อยมี

ที่ทำมาหากินอุดมสมบูรณ์ มีผลผลิตมากดีกว่า จึงเป็นปัญหาที่จะต้องอาศัยผู้มีประสพการณ์และหลักวิชา พิจารณาตัดสินกันอีกขั้นหนึ่ง และนี่คือมูลเหตุที่สภาวิจัยแห่งชาติจัดการประชุมขึ้น ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญหลายสาขาทั้งไทยและต่างประเทศ

ในกรณีนี้ ดูเหมือนประเทศไทยจะถือนโยบายสายกลางเสียเป็นแน่แท้ จะเห็นได้จากความเห็นของนายกรัฐมนตรีที่ว่า ไม่ต้องการที่จะให้ชาติของเราใหญ่แต่อดอยาก หรือเล็กแต่อุดมสมบูรณ์ซึ่งเปรียบเหมือนโคที่อ้วนพี หรือราชสีห์ที่ผอมโซ ทั้งนี้โดยอธิบายความหมายว่า ประเทศเล็กเช่น คานาดา, เบลเยี่ยม มีกำลังผลิตสูง มีประชาชนที่มีคุณภาพเด่น มีรัฐบาลและการบริหารเยี่ยม มีทรัพยากรมากมายแต่มีคนน้อย ไม่สามารถจะเป็นประเทศมหาอำนาจได้ เพราะประเทศมหาอำนาจส่วนใหญ่นั้น จะมีประชากร ๔๐ ล้านคนเป็นอย่างน้อย จึงมีคนแนะนำว่า ถ้าเราต้องการให้ประเทศไทยเราเจริญรุ่งเรือง เราจะต้องมีนครใหญ่ ๆ อีกหลายแห่งซึ่งมีความต้องการจำนวนประชากรอีกมาก แต่นายกรัฐมนตรีก็ไม่อยากเป็นราชสีห์ผอม คือมหาอำนาจที่อดอยาก และในเวลาเดียวกันก็ไม่อยากจะเป็นประเทศเล็กที่อุดมสมบูรณ์หรือเปรียบได้กับโคอ้วนพี ต้องการให้ชาติของเราสูงศักดิ์ศรีทั้งด้านความมั่นคง และสมบูรณ์พูนสุข โดยให้ใหญ่พอสมควรและ

อุดมสมบูรณ์ ซึ่งเรื่องนี้จะเป็นไปได้ก็ด้วยการกำหนดนโยบายประชากรกับการพัฒนาประเทศให้ได้สัดส่วน สมดุลย์กันเป็นสำคัญ

× × × × ×

ในฉบับวานนี้ ได้เขียนถึงพลโลกที่จำนวนสูงขึ้นอย่างน่าวิตกรวมทั้งพลเมืองไทยด้วย วันนี้จะเล่าถึงเรื่องพลเมืองเหมือนกัน คนละประเด็น แต่ก็นับว่ามีความสำคัญไม่น้อยเหมือนกัน นั่นคือ เมืองไทยเราในขณะนี้ มีชายโสดและหญิงโสดเพิ่มมากขึ้นจนผิดสังเกต

ทั้งนี้จะเห็นได้จากจดหมายข่าวรายเดือน ของสำนักงานสถิติกลาง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติประจำเดือนนี้ ได้เสนอตัวเลขสถิติที่น่าสนใจว่า สถิติประชากรของประเทศไทยตามสำมะโน พ.ศ. ๒๔๘๐ พ.ศ. ๒๔๙๐ และ พ.ศ. ๒๕๐๒ เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ปรากฏว่า มีอัตราส่วนร้อยของคนโสดจากจำนวนประชากรทั้งสิ้นสูงขึ้นเป็นลำดับ เมื่อมีอัตราคนโสดสูงขึ้น ก็หมายความว่าอัตราสมรสต้องลดลง เป็นเหตุให้อัตราคนเกิดลดลงด้วย นับได้ว่าเป็นการกระทบกระเทือนถึงจำนวนประชากรของประเทศ แต่ในเวลาเดียวกัน ก็ตรงกับปัญหาเรื่องการจำกัดขนาดของครอบครัว ซึ่งกำลังเป็นเรื่องที่วิจัยกันอยู่

ต่อไปนี้ คือตัวเลขสถิติคนโสดเปรียบเทียบกันระหว่างผลการสำรวจปี ๒๔๙๐ กับ ๒๕๐๓ ส่วนตัวเลขในวงเล็บ คือผลการสำรวจในปี ๒๔๙๐ คิดเป็นร้อยละ

ชายอายุ ๑๕–๑๙ ปี ๙๗.๖ (๙๔.๓) อายุ ๒๐–๒๔ ปี ๗๐.๒ (๖๐.๖) อายุ ๒๕–๒๙ ปี ๒๗.๓ (๒๔.๑), อายุ ๓๐–๓๔ ปี ๑๐.๑ (๑๐.๔)

หญิงอายุ ๑๕–๑๙ ปี ๘๖.๒ (๘๐.๖), อายุ ๒๐–๒๔ ปี ๓๘.๘ (๓๐.๐), อายุ ๒๕–๒๙ ปี ๑๔.๒ (๑๐.๙), อายุ ๓๐–๓๔ ปี ๖.๘ (๕.๖)

จากตัวเลขดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่าผู้ชายอายุตั้งแต่ ๑๕ ถึง ๑๙ ปี มีอัตราส่วนร้อยของจำนวนรวมแต่ละหมวดอายุ ใน พ.ศ. ๒๕๐๓ สูงกว่า ๒๔๙๐ คือในจำนวนผู้ชาย ๑๐๐ คนซึ่งมีอายุ ๑๕–๑๙ ปี เป็นโสดถึง ๙๘ คน อายุ ๒๐–๒๔ ปีเป็นโสด ๗๐ คน ส่วนผู้หญิงมีอัตราสูงขึ้นตั้งแต่หมวดอายุแรก ๑๕–๑๙ ปีไปจนถึง ๓๕–๓๙ ปีแล้วลดลง

อย่างไรก็ตาม การที่ผู้มีอายุสมควรมีครอบครัวแล้ว แต่ยังครองความเป็นโสดหรือยังไม่แต่งงานมากขึ้นนี้ น่าจะเนื่องมาจากมูลกรณีหลายประการ เช่นฐานะในทางเศรษฐกิจ หรือสังคม หรือสุขภาพไม่ดีเป็นต้น

สำหรับเรื่องสุขภาพนั้น น่าจะไม่มีปัญหาเพราะว่าเด็กสมัยใหม่อาหารการกินดีกว่าเด็กสมัยเก่า จะเห็นได้จากร่างกายเติบโตเร็วกว่า ส่วนทางด้านเศรษฐกิจน่าจะเป็นความจริง เพราะคนเรานั้นถึงแม้ว่าอายุจะสมควรมีครอบครัวได้แล้วแต่ถ้ายังหางานทำไม่ได้ หรือมีงานทำแต่เงินเดือนน้อย เลี้ยงตัวเองยังไม่พอ จะคิดเลี้ยงเมียและลูกซึ่งจะตามมาอีก คนที่มีความคิดรอบคอบหน่อยก็ตัดสินใจเป็นโสดดีกว่า อีกประการหนึ่งอุดมคติในทางความคิดที่ว่ารักกันจริงก็กอดคอกันกินเกลือได้นั้น มาถึงบัดนี้กลายเป็นเรื่องเหลวไหลไปเสียแล้ว

ส่วนปัญหาทางด้านสังคมนั้นก็มีความจริงอยู่ว่า คนหนุ่มสาววัย ๑๕–๒๐ ปีปัจจุบันนี้ ถือได้ว่ากำลังอยู่ในวัยเรียนเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากปัญหาเศรษฐกิจที่ต้องมีการต่อสู้กันมากขึ้น ทั้งในการเรียนและการอาชีพ สมัยก่อนนี้จบการศึกษาแค่ชั้น ม. ๖ ก็สามารถหาอาชีพทำได้แล้ว ถึงจะเงินเดือนน้อย แต่ได้เต้าไปอีกหน่อยก็คงจะเลี้ยงตัวได้ แต่ทุกวันนี้ผู้ที่จะหางานทำได้อย่างน้อยที่สุดจะต้องจบชั้น ม. ๘ หรือมากกว่านั้น แต่ถึงจะมีความรู้ถึงขั้นนั้นก็ยังหางานทำไม่ได้ กลายเป็นคนว่างงานจนก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมอยู่ในขณะนี้ก็มีไม่น้อย

ความจริงเรื่องคนเป็นโสดกันน้อยหรือเป็นโสดกันมาก ก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไร และถ้าจะว่ากันไปแล้วการที่คนไทยเราจะ

สมรสในระยะเวลาอันสมควร คือทั้งวัยและฐานะ ก็อาจจะทำให้ชีวิตสมรสมั่นคงขึ้น สถิติการหย่าร้างก็จะลดลงด้วย.

ศุกร์ที่ ๒๙ เสาร์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๐๖

หมายเหตุ :–

จากสัมนาคราวนี้ มีแต่ข้อคิดเห็นยังไม่ชี้ชัดลงไปว่า ประเทศไทยควรจะคุมกำเนิดหรือไม่ และความเห็นที่สรุปได้นั้นก็ว่าประเทศที่กำลังพัฒนา การเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุข ส่วนทางด้านการทหารนั้น เห็นว่าการมีพลเมืองมากย่อมเป็นกำลังของชาติ เพราะมีทหารได้มาก แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงคุณค่าของประชากร หมายความว่าทหารต้องมีคุณภาพเหมือนกัน มีผู้เรียกร้องให้รัฐบาลนำเอาปัญหาคุมการกำเนิดเป็นนโยบายระดับชาติ แต่จนกระทั่งบัดนี้รัฐบาลก็ยังสงวนท่าทีอยู่ เพราะกลัวจะถูกหาว่าสอดแทรกเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องในมุ้งของประชาชน.

ชื่อจังหวัด, อำเภอและตำบล

พล.อ. ประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เปิดเผยว่าเมื่อไม่กี่วันมานี้ว่า กระทรวงมหาดไทยได้ตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับชื่อจังหวัด อำเภอ หมู่บ้าน ตลอดจนชื่อสะพาน ตรอก ซอย ซึ่งถ้าเห็นว่าชื่อใดไม่เหมาะสม เป็นต้นว่า ภาษาต่างประเทศ หรือเป็นคำไทยที่มีความหมายในทางที่ไม่สมควร ก็จะได้ดำเนินการตั้งชื่อเสียใหม่ ให้มีความหมายในทางที่เป็นมงคล และไพเราะในการออกเสียง โดยได้ยกตัวอย่างชื่อจังหวัดที่ควรจะเปลี่ยน เช่นจังหวัด *ยะลา* ในภาคใต้ ซึ่งชื่อนี้ไม่มีในภาษาไทย จึงแปลไม่ได้ความว่ากระไร แต่ก็มีข้อแม้อยู่ว่า บางจังหวัดถึงเป็นชื่อต่างประเทศหากมีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ ก็จะคงรักษาไว้เช่นจังหวัดปัตตานีเป็นต้น.

ความจริง ถ้าพิจารณาตามหลักเกณฑ์ อย่างที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวางไว้ มีชื่อจังหวัด อำเภอ และตำบลที่เข้าข่ายจะต้องเปลี่ยนชื่อใหม่อยู่มากเหมือนกัน เช่นจังหวัด *เลย* อำเภอ *วานรนิวาสน์* บ้าน *พาชี* อำเภอ *กุมภวาปี* ซึ่งแปลว่า *หนองหม้อ* ตำบล *คอนกาม* ในจังหวัดศรีสะเกษเหล่านี้ ถึงแม้ว่าจะเป็นคำไทยก็ไม่เป็นศิรินาม นอกจากนั้นยังมีชื่อที่ไม่พบคำแปลอยู่อีก เช่น *ฉะเชิงเทรา ระยอง, แม่ฮ่องสอน* เป็นต้น

ในพระนครเราก็มีชื่อสถานที่และตรอกซอยอยู่ไม่น้อยเหมือนกัน ที่ฟังดูแล้วไม่เป็นมงคลนัก เช่น *สะพานควาย บางกระบือ แสนแสบ ตรอกเต้า ตรอกโต๊ะ* หรืออะไรในทำนองนั้น และดูเหมือนว่าไม่เกี่ยวกับตำนานอะไรด้วย ซึ่งถ้าเปลี่ยนชื่อเสียใหม่คงจะไม่มีใครขัดข้อง เพราะได้เปลี่ยนกันมาบ้างแล้วเช่นถนน *สำเพ็ง* เป็นถนน *วาณิชย์* เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เกี่ยวกับการตั้งชื่อหรือเปลี่ยนชื่อนี้ บางคนอาจคิดว่าเป็นเรื่องหยุมหยิม แต่ถ้าคิดให้ดีก็เป็นเรื่องสำคัญอยู่เหมือนกัน จะเห็นได้จากเป็นความสุขนักหนาในการคิดตั้งชื่อให้กับลูกที่คลอดใหม่ ซึ่งนิยมกันว่าควรจะมีอักษรชื่อพ่อชื่อแม่หรือสองคนรวมกันอยู่ในชื่อลูก ดังนั้นจึงต้องเลือกสรรชื่อที่มีความหมายดี มีความไพเราะ

บางทีคำในปทานุกรมไม่มีก็ต้องคิดคำผสมขึ้นเอง ได้ชื่อแล้วยังต้องปรึกษาโหรหรือผู้รู้เกี่ยวกับตัวอักษรในวรรคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดมงคลแก่เจ้าของชื่อ **ผู้ชายควรจะมีเดช ผู้หญิงมีศรี** เป็นเรื่องสำคัญ ไม่ต้องการให้มีอักษรที่เป็นกาลกินีเข้ามาปะปนอยู่ การตั้งชื่อนี้นับวันจะยืดยาวโลดโผนกันขึ้นไปทุกปี นามสกุลก็เช่นเดียวกัน นามสกุลใหม่ของคนใช้แซ่ก็ชักจะยาวยืดกว่านามสกุลของคนไทยธรรมดา

สถานที่ก็เหมือนกัน ก็ต้องใช้จิตวิทยาในการตั้งชื่อ ก่อนนี้เรียกกันว่า *โรงพยาบาลบ้า* หรือ *โรงพยาบาลโรคจิต* ฟังดูแล้วก็ไม่สบายใจกันทั้งคนไข้ หมอ และคนไปเยี่ยมไข้ ก็เลยต้องมีการเปลี่ยนชื่อเสียใหม่เป็น *โรงพยาบาลสมเด็จเจ้าพระยา* บ้าง *โรงพยาบาลศรีธัญญา* บ้างค่อยรื่นหูขึ้น *โรคห่า* ก็เปลี่ยนเป็น *โรคระบาด* *โรคกุดถัง* ก็เปลี่ยนเป็น *โรคเรื้อน* มูลนิธิช่วยเหลือผู้ป่วยเป็นโรคเรื้อนได้รับพระราชทานนามว่า *"ราชประชาสมาสัย"* *โรคผู้หญิง* เลี่ยงเป็น *โรคบุรุษ* ก็ยังไม่พอ ใช้ทับศัพท์ภาษาอังกฤษว่าโรค *ซิฟิลิส* ค่อยโก้หน่อย

คราวนี้ว่ากันถึงการเปลี่ยนชื่อจังหวัด อำเภอ ตำบลตามความดำริของกระทรวงมหาดไทย ก็เห็นว่าเป็นเหตุผลสมควรแต่ต้องคำนึงถึงประวัติศาสตร์ตำนานความเป็นมา ตลอดจนภาษาท้องถิ่นให้รอบคอบเสียก่อน และข้อสำคัญที่สุดก็คือจะต้องให้ชื่อที่ตั้งนั้นถูกใจ และ

ติดปากประชาชน ผู้ที่จะเรียนด้วย เพราะถึงจะตั้งให้ไพเราะเพราะพริ้งขนาดไหน ถ้าประชาชนไม่เรียกก็ไม่มีความหมายอะไร ชื่อนั้นก็ถูกลืมเลือนไปในที่สุด.

เมษายน ๒๕๐๖

หมายเหตุ :–

ไม่ทราบว่ากรรมการของกระทรวงมหาดไทยชุดนี้ยังอยู่ หรือเลิกล้มไปแล้ว และไม่ทราบว่าทำงานก้าวหน้าไปแค่ไหน แต่เท่าที่สดับตรับฟังยังไม่เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงชื่อบ้านเมืองกันอย่างจริงจังเลย ได้ยินแต่เปลี่ยนชื่อ "ตำบลโคกซวย" ในจังหวัดภาคใต้ เป็น "ตำบลโคกเจริญ" หรือ "โคกวัฒนา" อะไรทำนองนั้น.

ช่วยข้าราชการผู้มีรายได้น้อย

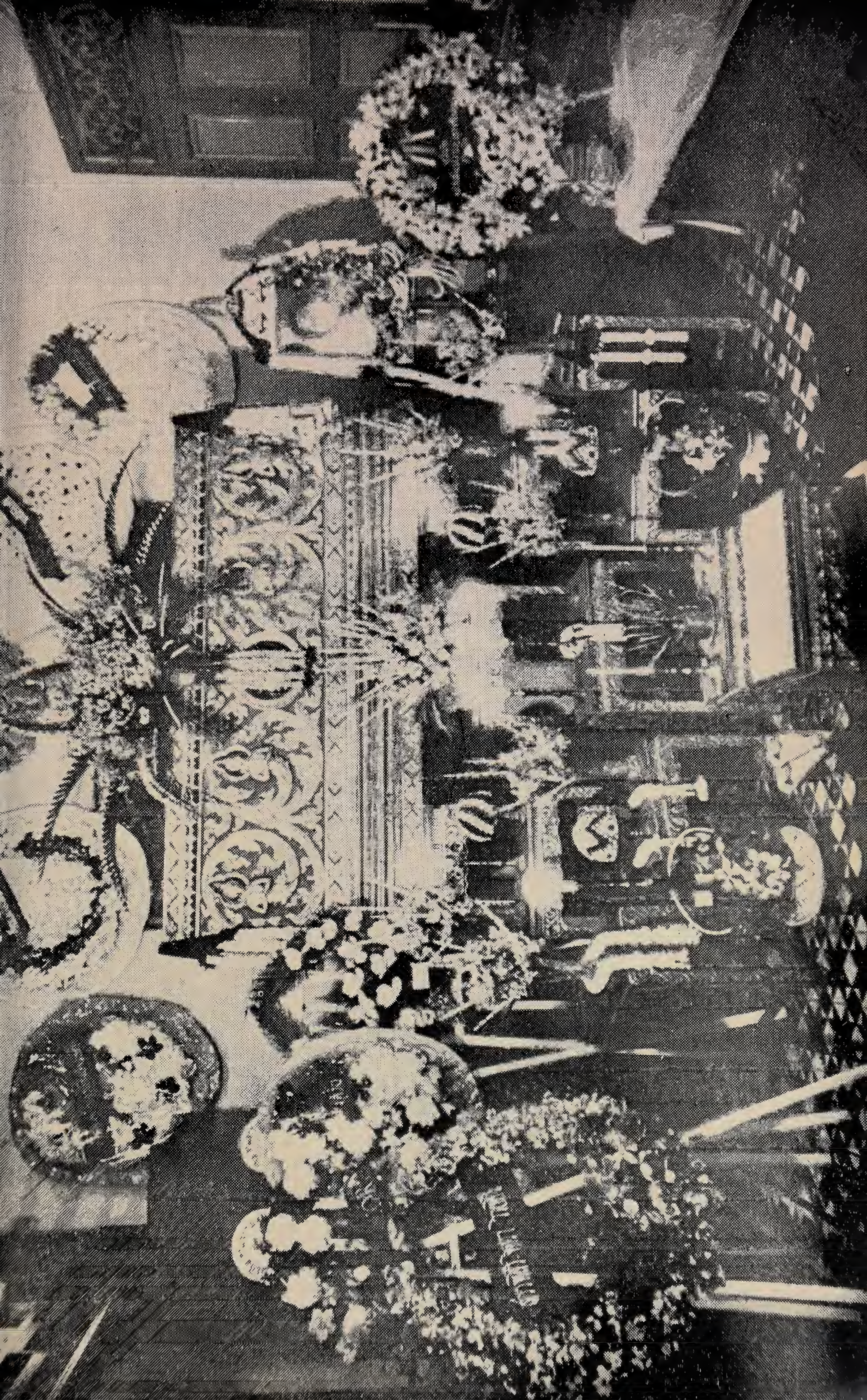
กระทรวงมหาดไทย เพิ่งค้นพบความจริงว่า ข้าราชการชั้นผู้น้อย ในสังกัด ซึ่งมีถึง ๑๒ หน่วยด้วยกันนั้น กำลังได้รับความเดือดร้อนอย่างหนัก โดยเฉพาะในตอนปลายเดือน แทบว่าจะไม่มีข้าวสารกรอกหม้อกันทีเดียว ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการเหล่านั้น ต้องกู้หนี้ยืมสินมาประทังชีวิตในปลายเดือน กลายเป็นคนมีหนี้สินผูกพันไม่รู้จักสิ้นสุด นอกจากนั้นแล้วยังต้องใช้วิธีหมุนเงินด้วยการซื้อของเชื่อในราคาแพง เอาไปขายเป็นเงินสดในราคาถูก ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้กระทรวงมหาดไทย ก็จำเป็นต้องยื่นมือเข้าไปให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้ข้าราชการพ้นจากความทุกข์ยาก จะได้มีจิตใจทำราชการให้บังเกิดผลดีต่อไป

วิธีการช่วยเหลือ ข้าราชการชั้นผู้น้อยในสังกัดกระทรวงมหาดไทย โดยเฉพาะในเขตพระนคร–ธนบุรี เท่าที่นายถวิล สุนทรศารทูล

ปลัดกระทรวงเปิดเผยก็คือ ทางกระทรวงจะได้ติดต่อไปยังร้านค้าข้าวสารใหญ่ ๆ ในพระนคร–ธนบุรีเพื่อขอเปิดเครดิต ให้ข้าราชการซื้อข้าวสารไปบริโภคเป็นเงินเชื่อได้ แล้วทางกระทรวงจะหักเงินเดือนใช้ให้ภายหลัง ซึ่งการช่วยเหลือนี้ อาจรวมไปถึงประเภทอาหารแห้งหรืออื่น ๆ ด้วยก็ได้ โดยกระทรวงจะจ่ายเป็นคูปองให้กับข้าราชการเพื่อนำคูปองนั้นไปซื้ออาหาร จากร้านที่ทำความตกลงกันไว้นั้นอีกทีหนึ่ง

จากผลการสำรวจ ค่าครองชีพของข้าราชการ ซึ่งทำโดยสภาวิจัยแห่งชาติเมื่อไม่นานมานี้ปรากฏว่า ข้าราชการชั้นจัตวาส่วนใหญ่มีรายได้ไม่พอใช้ ถ้าคิดเป็นเปอร์เซ็นต์จะมีจำนวนถึง ๗๕% ของข้าราชการทั้งหมด ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้ก็หมายความว่า ข้าราชการที่เดือดร้อนถึงขนาดไม่มีข้าวจะหุงกินในตอนปลายเดือนนั้น คงจะเป็นข้าราช-การทั่ว ๆ ไป ไม่ได้หมายความเฉพาะข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทยเท่านั้น ดังนั้น เมื่อกระทรวงมหาดไทยช่วยเหลือด้วยวิธีดังกล่าวแล้ว ก็เป็นหน้าที่ของกระทรวงอื่น ๆ จะต้องปฏิบัติตามบ้าง เพราะมิฉะนั้นแล้วข้าราชการกระทรวงอื่น ก็จะร้องเอะอะขึ้นมาว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม

การที่ข้าราชการชั้นผู้น้อยมีภาวะการครองชีพ ชนิดชักหน้าไม่ถึงหลังเช่นที่ว่ามานี้ ก็เป็นเวลานานมาแล้ว และโดยทั่ว ๆ ไปข้าราชการเหล่านั้นส่วนมากก็ช่วยตัวเองด้วยวิธีซื้อข้าวสาร และอื่น ๆ



ศพของกอบกุล มณีน้อย ซึ่งตั้งบำเพ็ญกุศล
ณ ศาลาอรทัย วัดมกุฏกษัตริยาราม ถ่ายเมื่อ
วันที่ 30 เมษายน 2511

รวมทั้งค่าน้ำชากาแฟเป็นเดือนอยู่แล้ว ก็ไม่ผิดอะไรกับวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยจะช่วยเหลือ แปลกกว่ากันหน่อยหนึ่งก็ที่ว่า ก่อนนี้ข้าราชการต้องเป็นหนี้พ่อค้าโดยตรง แต่คราวต่อไปก็มีเกียรติดีขึ้นหน่อย คือเป็นหนี้กระทรวงเจ้าสังกัด ในเวลาเดียวกัน กระทรวงกลายเป็นลูกหนี้ร้านค้า จึงเท่ากับเป็นการเพิ่มเจ้าหนี้และลูกหนี้ขึ้นอย่างละหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าทางราชการจะช่วยเหลือในเรื่องค่าครองครองชีพได้ไม่มากนัก แต่การที่ทางการยอมรับรู้ในความเดือดร้อนของข้าราชการชั้นผู้น้อยถึงกับแสดงเจตนาที่จะช่วยเหลือเช่นนี้ ก็นับว่าเป็นข่าวดีอย่างหนึ่งของข้าราชการเหมือนกัน เพราะพอจะหวังได้ว่าสักวันหนึ่งทางราชการคงจะหาทางช่วยให้ถูกจุดได้ และเมื่อนั้นข้าราชการก็คงจะผ่อนคลายความเดือดร้อนลงได้บ้าง.

เสาร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๗

หมายเหตุ :—

การช่วยเหลือดังกล่าวปรากฏว่า ข้าราชการไม่ชอบต้องการให้รัฐบาลช่วยค่าเล่าเรียนบุตร ค่าเช่าบ้าน และค่ารักษาตัวเต็มราคา กระทรวงมหาดไทยเห็นว่าเกินกำลังจึงต้องเสนอให้รัฐบาลช่วย ซึ่งผลปรากฏว่าข้าราชการได้เงินเดือนเพิ่มคนละ ๕๐ บาทในเวลาต่อมา.

ผู้ชายร้อนใจถูกผู้หญิงแย่งงาน

ในการประชุม สภาร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันพฤหัสบดีที่แล้ว เพื่อพิจารณาร่าง พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือน ได้มีสมาชิกท่านหนึ่งซึ่งเป็นนักกฎหมาย ชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในฐานะดาราประจำสภายุคนี้ เกิดอารมณ์ค้างมาจากบ้านหรืออย่างไรก็ไม่ทราบ ได้ลุกขึ้นอภิปรายอย่างกล้าหาญที่สุด โดยเรียกร้องให้รัฐบาลกำหนดโควต้าข้าราชการสตรีกันเสียที เพราะปัจจุบันนี้ตามกรมกองต่าง ๆ ยกตัวอย่างกรมสรรพากรชักจะมีข้าราชการสตรีมากไปเสียแล้ว ถ้าปล่อยให้เป็นอยู่อย่างนี้โดยไม่จำกัดจำนวน ไม่ช้าตามกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ก็จะเต็มไปด้วยกระโปรง ซึ่งหมายถึงข้าราชการสตรี

ข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้ว นับว่าก้าวหน้าไม่ใช่น้อย เพราะปัญหานี้ภายหลังที่เราได้รับรองสิทธิเสรี-

ภาพของสตรีว่าเท่าเทียมกับผู้ชายแล้ว คนส่วนมากก็พากันลืมเสียสิ้น โดยเฉพาะผู้ชายพากันลืมต่อสู้เพื่อที่จะแย่งชิงเอาสิทธิกลับคืนมา เพื่อที่จะให้ผู้หญิงกลายเป็นช้างเท้าหลัง อยู่เหย้าเฝ้าเรือนและเลี้ยงลูกต่อไปอีก

เหตุผล ที่สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญผู้นั้นยกขึ้นมาอ้าง ยังมีอยู่อีกมากมายหลายประการเป็นต้นว่า ในการสอบคัดเลือกบรรจุเข้ารับราชการ ผู้หญิงมักจะมีโอกาสดีกว่าผู้ชาย เพราะผู้หญิงเที่ยวน้อยมีเวลาเรียนมากปัญญาจึงดีกว่าผู้ชาย

นอกจากนั้นโลกได้สร้างผู้ชายขึ้นมาเพื่อให้เป็นหัวหน้าครอบครัว มีหน้าที่ต้องให้การเลี้ยงดูและปกป้องลูกและเมีย การที่ผู้หญิงออกทำงานนอกบ้าน หรือรับราชการกันมากเป็นเหตุให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น กลายเป็นสาเหตุทางสังคมในที่สุด และในเวลาเดียวกันเมื่อผู้หญิงแย่งอาชีพของผู้ชายมากขึ้น ผู้ชายก็จะว่างงาน และกลายเป็นอันธพาลเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว

ความวิตกห่วงใยยังไปไกลถึงว่าข้าราชการนั้น ควรจะเป็นผู้เข้มแข็งและตรากตรำงานได้ แต่ผู้หญิงก็ยังอ่อนแออยู่นั่นเอง เวรยามก็ไม่ต้องอยู่ ถึงคราวเกิดศึกสงครามทางราชการสั่งอพยพเด็กและ

สตรีออกไปอยู่ในที่ปลอดภัย ปัญหาจะเกิดตามมาคือไม่มีข้าราชการปฏิบัติงาน

ผู้เสนอปัญหานี้ อาจจะลืมความจริงไปข้อหนึ่งว่า ปัจจุบันประเทศไทยเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติอยู่ และองค์การสหประชาชาติก็ได้ประกาศกฎบัตรปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเอาไว้ โดยรับรองและยืนยันว่า **มนุษย์ทุกคนมีเกียรติศักดิ์และคุณค่าในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ โดยไม่จำกัดเผ่าพันธุ์ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา กำเนิด เชื้อชาติ ความคิดเห็น ทรัพย์สิน หรือสถานะอื่นใด และย่อมมีสิทธิ์และอิสรภาพเท่าเทียมกัน**

ถึงแม้ว่าเราจะยอมรับในสิทธิความเท่าเทียมกัน ระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายก็จริงอยู่ แต่ในทางปฏิบัติเราก็พบความจริงว่า การบรรจุสตรีเข้าทำงานนั้น เพียงเฉพาะตำแหน่งหน้าที่ที่เห็นว่าสมควรเท่านั้น จะเห็นได้จากเราไม่มีผู้หญิงเป็นผู้พิพากษา เป็นนายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

ทุกวันนี้ สถานการณ์ทางสังคมของเราไม่เหมือนสมัยก่อนเสียแล้ว การที่ผู้หญิงออกมาทำงานนอกบ้าน จึงจำเป็นมากขึ้นทุกที ทั้งนี้เพื่อจะได้ช่วยผู้ชายอีกแรงหนึ่งในการครองชีพ จึงไม่ควรถือเป็น

ของเสียหายหรือแย่งงานกันทำ เพราะว่าถ้าผู้หญิงไม่ช่วยหารายได้ บางทีคอรัปชั่นในวงราชการอาจจะเพิ่มขึ้นกว่านี้ก็เป็นได้

อย่างไรก็ตาม ส.ส. ผู้เป็นเจ้าของความคิดนี้ อาจจะแก่เกินไปที่จะคิดถึงความงามของดอกไม้ในแจกันเสียแล้วก็เป็นได้ เพราะยังมีข้าราชการที่กระชุ่มกระชวยอยู่เป็นอันมากทีเดียวที่มีความรู้สึกว่า ผู้หญิงที่ร่วมงานอยู่ คือดอกไม้ในแจกันเป็นสิ่งเจริญตาเจริญใจอย่างหนึ่งที่ชวนให้การทำงานมีสมรรถภาพ ยิ่งกว่าสิ่งแวดล้อม ที่แห้งแล้งจากการมั่วสุมอยู่กับพวกผู้ชายด้วยกัน.

อาทิตย์ที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๐๗

หมายเหตุ :–

นี่ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ไม่มีเนื้อหาสาระอะไร แต่ก็แสดงให้เห็นว่า ไม่เฉพาะแต่ข้อเขียนเท่านั้นที่ต้องหาเรื่องเบา ๆ มาสลับ แม้แต่การอภิปรายในสภา ซึ่งควรจะเป็นเรื่องจริงจังยังมีเรื่องคลายอารมณ์เข้าไปปะปนอยู่ เพื่อไม่ให้บรรยากาศตึงเครียดจนเกินไป.

เรื่องของยอดคน

บัดนี้ เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ อดีตนายกรัฐมนตรีนั้น เป็นยอดคนในหลายกรณี คือ *นักปกครองชั้นเยี่ยม* ได้ทำความเจริญให้กับบ้านเมืองอย่างกว้างขวาง เป็น *นักรบชั้นยอดขุนพล* ได้ผ่านสงครามมาแล้วทั้งในและนอกประเทศ เป็น *นักการค้าและอุตสาหกรรมที่หาตัวจับยาก* โดยได้ตั้งโรงงานและบริษัทการค้ามากมายหลายสาขา รวมทั้งการค้าผูกขาด เป็น *นักเกษตรที่ควรเป็นตัวอย่างแก่คนไทยทั่วไป* เพราะอย่างน้อยที่สุดก็เป็นผู้ครอบครองที่ดินเพื่อประกอบการทำมาหากินไว้หลายจังหวัด เป็น*นักรักที่สร้างพฤติการณ์ฉาวโฉ่ที่สุดในประวัติศาสตร์* และที่สำคัญที่สุดก็คือ เป็น *นักสร้างตนเองที่ไม่มีใครเสมอเหมือน* เพราะเพียงชั่วระยะเวลาที่มีอำนาจอยู่ ๕ ปีเท่านั้น ก็ได้สร้างสมมรดกไว้ให้ลูกและเมียนับพันล้าน

ในการประกอบ การทำมาหากินดังกล่าวแล้ว ข้อเท็จจริง ปรากฏว่าได้มีการอาศัยอำนาจหน้าที่เข้าไปเกี่ยวข้องอยู่ด้วยไม่มากก็น้อย เช่น มีข่าวเปิดเผยเมื่อเร็ว ๆ นี้ว่า ระหว่างมีชีวิตอยู่ จอมพลสฤษดิ์ได้ใช้คนแลเครื่องมือเครื่องใช้ของทางราชการไปทำประโยชน์ส่วนตัวก็ไม่น้อย เป็นต้นว่าใช้เจ้าหน้าที่ของกรมสัตว์พาหนะทหารบก ไปใช้ทำงานในไร่และฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ใช้ทหารไปล้อมรั้วไร่ และตัดถนนเข้าไปในเหมืองของเอกชน

ส่วนปัญหาที่ว่า ได้มีการเอาเงินหลวงไปใช้จ่ายให้เมียน้อยนับร้อยบ้างหรือไม่ ยังสอบถามกันอยู่ แต่ที่แน่นอนที่สุดก็คือ ได้จ่ายงบประมาณของราชการเป็นค่าน้ำค่าไฟให้กับบ้านพักของเมียน้อยเป็นเวลานานมาแล้ว

การใช้คน ใช้เครื่องมือหรือเงินทองของทางราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวนี้ เข้าหลักอันมิชอบอย่างไม่ต้องสงสัย ซึ่งระหว่างการสอบสวนทรัพย์สินของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องอยู่ในกองมรดก คณะกรรมการหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องก็ควรจะได้พิจารณาถึงปัญหานี้ด้วย

ข้อเท็จจริง ปรากฏว่าข้าราชการที่ถูกใช้ไปทำงานส่วนตัวให้เจ้านายนี้ ทุกคนต่างก็พอใจเพราะเงินเดือนหลวงก็ได้ เงินเดือนพิเศษ

ก็ได้อีก นอกจากนั้นแล้ว ถึงคราวพิจารณาความดีความชอบได้เลื่อนขั้นเงินเดือน ก็ก้าวหน้ากว่าข้าราชการอื่นจะเห็นได้จากมีการเลื่อนยศเลื่อนขั้นเงินเดือนกันอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นการเอาเปรียบเพื่อนร่วมงานและขาดหลักความยุติธรรมอย่างยิ่ง แต่ในเวลาเดียวกันงานของทางราชการก็ล่าช้าเพราะขาดกำลังคน และเครื่องมือ ทางด้านผู้บังคับบัญชาเท่าที่เปิดเผยความรู้สึกออกมาในระยะหลังนี้ ก็ว่าเป็นเรื่องที่พูดไม่ออก และคัดค้านไม่ได้ เพราะการสั่งให้ข้าราชการไปทำงานส่วนตัวนั้น สั่งมาในฐานะผู้บังคับบัญชการที่สูงกว่า คือสั่งทหารในฐานะผู้บัญชาการทหารสูงสุด สั่งข้าราชการพลเรือนในฐานะนายกรัฐ-มนตรี

รัฐบาลชุดจอมพลถนอม กิตติขจรเป็นนายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายตั้งแต่แรกเข้าบริหารงานแล้วว่า จะปราบคอรัปชั่นในวงราชการให้หมดไป จึงขอฝากเรื่องนี้ไว้ให้พิจารณาด้วย.

ศุกร์ที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๐๗

หมายเหตุ :–

คอรัปชั่น ตามความรู้สึกของคนทั่วไปก็ว่าได้แก่การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นเงินทองเท่านั้น แต่ความจริง การนำของใช้ของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว การขโมยเวลาราชการก็ถือว่าเป็นคอรัปชั่นด้วยเหมือนกัน.

ข้าราชการประจำกับการเมือง

รัฐธรรมนูญ ซึ่งทำท่าว่าจะคลอดออกมาภายในปีนี้ แต่ถ้าพิจารณากันตามเหตุผลแล้ว ก็คงจะผ่านสภา ฯ ออกไปได้ไม่ง่ายนัก เพราะยังมีเรื่องที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงกันมากมายหลายเรื่องด้วยกัน และข้อบังคับเกี่ยวกับการร่างนั้น ก็ไม่เปิดโอกาสให้ทำกันได้ง่าย ๆ เหมือนกฎหมายธรรมดา ครั้นจะคลอดออกมาสมบูรณ์ตามที่คณะกรรมาธิการยกร่างเอาไว้ บ้านเมืองก็ไม่เป็นประชาธิปไตยเท่าที่ควร ประชาชนที่ถูกปกครองโดยกฎหมายรัฐธรรมนูญก็คงจะไม่พอใจ แต่อย่างไรก็ตาม การแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในระยะนี้ย่อมจะดีกว่าแก้ไขเมื่อประกาศใช้ไปแล้ว เพราะถ้าถึงขั้นนั้น ญัตติการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญจะต้องมาจากคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกจำนวน ๑ ใน ๕ ของจำนวนสมาชิกรัฐสภาเข้าชื่อกันจึงจะทำได้ และวิธีการก็พิสดารมากไปอีก

ถึงแม้ รัฐธรรมนูญจะยังไม่คลอดออกมาในระยะอันสั้น แต่หลายสิ่งหลายอย่างที่จะต้องติดตามรัฐธรรมนูญมา ก็เตรียมกันไว้พร้อม

แล้วทั้งกฎหมายเลือกตั้ง กฎหมายพรรคการเมือง การแต่งตั้งตุลาการ รัฐธรรมนูญ และอะไรต่ออะไรอีกมากมายหลายอย่าง ตลอดจนกระทั่งคาดหมายว่าใครบ้างจะตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาใหม่ ใครบ้างที่มีหวังที่จะได้จัดตั้งรัฐบาล

นักข่าวลองฟังเสียงจอมพลถนอม กิตติขจร และพล.อ. ประภาส จารุเสถียร คนสำคัญในคณะรัฐบาลชุดปัจจุบันนี้แล้ว ก็ทำท่าว่าจะวางมือจากการเมืองไปสู่อาชีพที่รักเป็นชีวิตจิตใจคือทหารต่อไปอีก และเมื่อไม่คิดเล่นการเมืองแล้ว ความจำเป็นที่จะตั้งพรรคก็ไม่มี เพราะถ้าตั้งพรรคให้คนอื่นเล่นการเมือง ก็เห็นทีไม่สนุกแน่ อย่างไรก็ตาม ทั้งสองท่านดังกล่าวแล้วยังมีข้อแม้อยู่ หมายความว่าถ้าเหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง ก็เป็นไปอย่างที่ตั้งใจเอาไว้คือล้างมือจากการเมือง แต่ถ้าชาติเรียกร้องต้องการ ก็เห็นจะหนีไม่พ้น ต้องกลับมาเป็นนักการเมืองให้เห็นหน้ากันอีก

สำหรับแนวคิด ของ พล.อ. ประภาสเกี่ยวกับเรื่องการเมืองนี้เป็นเรื่องที่น่าสนับสนุน คือเห็นว่าทหารกับการเมืองควรจะแยกกันโดยเด็ดขาด ต่อไปข้างหน้าเมื่อมีรัฐธรรมนูญแล้วถ้าทหารคิดจะเข้าสู่การเมือง ก็ควรจะถอดเครื่องแบบทหารโยนทิ้ง แต่งชุดพลเรือนเข้าไปถึงจะถูกต้อง สำหรับ พล.อ. ประภาสเองถ้าจำเป็นจะต้องหันเข็มมาเล่นการเมืองอีก ก็ยินดีที่จะถอดเครื่องแบบทหารทิ้งเพื่อ เข้าสู่วงการเมืองเต็มตัวด้วยความภาคภูมิใจ

คำว่าถอดเครื่องแบบทหารทิ้ง แต่งชุดพลเรือนเข้าเล่นการเมือง ตามความเห็นของ พล.อ. ประภาสดังกล่าวแล้ว เห็นที่จะต้องทำความเข้าใจกันหน่อย เพราะไม่ได้หมายความว่าห้ามทหารแต่งเครื่องแบบเข้าสภาหรือเล่นการเมือง แต่พอกลับเข้ากรมกองแล้วก็แต่งทหารได้ดังเดิม แต่หมายถึงว่าทหารจะไม่เล่นการเมืองในขณะที่ยังรับราชการอยู่เท่านั้นเอง ซึ่งตรงกับความประสงค์ของประชาชนส่วนใหญ่ ที่ต้องการจะให้แยกทหารหรือข้าราชการประจำออกจากการเมือง

อย่างไรก็ตาม ถ้า พล.อ. ประภาสมีเจตนาเช่นนั้นจริง ก็น่าจะมีทางทำได้สำเร็จเพราะในด้านการร่างรัฐธรรมนูญนั้น ก็มีตำแหน่งและหน้าที่สำคัญอยู่ ทางด้านทหารก็เป็นถึงผู้บัญชาการทหารบก ปัญหาอยู่ที่ว่ารัฐบาลพร้อมหรือยังที่จะแยกข้าราชการประจำกับการเมืองออกจากกันโดยเด็ดขาด.

อาทิตย์ที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๑๘

หมายเหตุ :–

รัฐธรรมนูญประกาศใช้แล้วทหาร ตำรวจ และข้าราชการประจำตบเท้าเข้าวุฒิสภากันเป็นทิวแถว พรรคการเมืองก็กำลังฟักตัวขึ้นมา หัวหน้าพรรครัฐบาล รองหัวหน้าพรรคและใครต่อใครที่มีตำแหน่งหน้าที่สำคัญ มองไม่เห็นหรือมีข่าวว่ามีใครจะถอดเครื่องแบบทิ้งเลย.

ข้าราชการควรตรงต่อเวลา

เมื่อเร็ว ๆ นี้ มีข่าวเปิดเผยว่า จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือเวียนไปตามกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ให้ผู้บังคับบัญชากวดขันข้าราชการ มาทำงานตรงตามเวลา โดยนายกรัฐ-มนตรีตั้งข้อสังเกตว่า ปัจจุบันข้าราชการบางคนมาทำงานสาย และกลับก่อนเวลา และบางคราวในเวลาทำงาน ก็ลุกจากโต๊ะไปคุยเสียที่อื่น เป็นเหตุให้ประชาชนที่มาติดต่อ ไม่ได้รับความสะดวก จึงขอให้ปรับปรุงตัวกันเสียใหม่ โดยให้อุทิศเวลาให้กับราชการ เพราะมิฉะนั้นแล้วอาจจะต้องพิจารณาถึงสมรรถภาพ และอาจจะมีโทษทางวินัย ถึงขนาดปลดหรือไล่ออก

ความจริง เรื่องคำสั่งกำชับข้าราชการให้ตรงต่อเวลานี้ เป็นเรื่องที่พูดกันมาทุกสมัยไม่ว่านายกรัฐมนตรีคนไหน รัฐบาลใดมาก็ต้อง

พิจารณากันถึงปัญหานี้ด้วย และทุกคราวที่มีการปรับปรุงอัตราเงินเดือนกัน ก็ขอเงื่อนไขในเรื่องนี้เป็นการแลกเปลี่ยนกันเสมอ แต่ไม่เป็นผล ข้าราชการร่วมมือด้วยเฉพาะในตอนแรก ๆ เท่านั้น นานไปก็เข้ารูปเดิมอีก เราจึงมักจะพบเป็นประจำ แม้ถึงเวลาเข้าทำงานแล้วก็ยังมีข้าราชการนั่งคุยกันอยู่ตามร้านกาแฟ บ่ายแล้วก็ยังนั่งแช่อยู่ในร้านอาหาร พอบ่ายหน่อยก็ไปรับลูกที่โรงเรียน ขณะที่อยู่ในกรมกองก็ลุกไปคุยโต๊ะโน้นโต๊ะนี้ไม่เป็นอันทำงาน พอเหลือเวลาชั่วโมงหรือครึ่งชั่วโมงก็เตรียมเก็บข้าวของเข้าลิ้นชัก ใครจะมาติดต่อก็ขอผัดเป็นวันหลัง ซึ่งถ้าพิจารณาแล้ว จะเห็นว่าข้าราชการเสียเวลาเพียงไม่กี่นาที แต่ประชาชนต้องเสียเวลาทำมาหากินข้ามวันข้ามคืน ในกรุงเทพ ฯ ยังพอทำเนา การติดต่อไปมาสะดวก แต่ถ้าข้าราชการหัวเมืองประพฤติเช่นนั้นบ้าง ประชาชนคงจะเดือดร้อนหนัก เพราะเหตุว่าในหัวเมืองนั้น การติดต่อกับอำเภอต้องเสียเวลาเดินทางเป็นวันบางคราวต้องนอนค้างอ้างแรม

ปกติเวลาทำงานของข้าราชการนั้น สัปดาห์ละ ๕ วัน วันละ ๘ ชั่วโมง คราวนี้ถ้าพิจารณากันถึงวันขาดวันลา วันหยุดพักผ่อนและหยุดชดเชยเข้าอีกผลลัพธ์จะปรากฏว่า วันทำงานกับวันหยุดเกือบจะพอ ๆ กัน เพราะฉะนั้นเมื่อเวลาทำงานน้อยก็ควรจะทำให้เต็มไม้เต็มมือ ไม่ควรเอาเปรียบหรือโกงเวลาราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

เจตนา ของนายกรัฐมนตรีดังกล่าวแล้วเป็นเจตนาดี และเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเอาไว้ ชอบที่ประชาชนทุกคนควรให้ความร่วมมือโดยพร้อมเพรียงกัน และถ้าจะให้ได้ผลดีจริง ๆ ข้าราชการผู้ใหญ่จะต้องปฏิบัติให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นเป็นตัวอย่างก่อน เพราะถ้าข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ยังใช้เวลาราชการไปหาประโยชน์หรือประกอบอาชีพส่วนตัว จะมาทำงานหรือไม่มาก็แล้วแต่อารมณ์ ซึ่งถ้ายังมีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ประเภทนี้อยู่ ความปรารถนาของนายกรัฐมนตรีที่จะให้ข้าราชการทุกคนอุทิศเวลาให้กับราชการคงจะไม่สำเร็จ เข้าทำนองแม่ปูสอนลูกปู

ข้อที่น่าคิดอีกประการหนึ่งก็คือ ปัจจุบันอยู่ในยุคพัฒนา ซึ่งต้องพัฒนากันทั้งในด้านการงานและพัฒนาคน ข้าราชการจึงเป็นบุคคลประเภทแรกที่ควรได้รับการปรับปรุง จะเห็นได้จากรัฐบาลได้ทุ่มเทงบประมาณส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๖๐ ของงบประมาณแต่ละปี เป็นเงินเดือนข้าราชการ จึงจำเป็นอยู่เองที่จะต้องควบคุมการทำงานให้คุ้มกับการลงทุน.

พุธที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘

หมายเหตุ :—

ข้าราชการมักจะท้อแท้เรื่องเงินเดือนน้อยไม่ค่อยก้าวหน้า แต่ในเวลาเดียวกันประชาชนก็บ่นกันหนาหูว่าข้าราชการทำงานสบาย สิ้นปีความชั่วไม่มีความดีไม่ปรากฏก็เอาไปหนึ่งขั้น.

การตั้งตัวด้วยหนี้สิน

มีคนจำนวนไม่น้อย ที่ถือคติว่า "ความไม่มีหนี้เป็นลาภอันประเสริฐ" แต่ก็ยังมีคนอีกกลุ่มหนึ่งเหมือนกันที่ถือคติในทางตรงกันข้าม คือเห็นว่า ถ้าไม่มีหนี้ก็ไม่มีทางตั้งตัวได้ ซึ่งเมื่อฟังคำอธิบายแล้วก็ชักจะเห็นจริง สมมุติว่าเราจะซื้อโต๊ะเก้าอี้ชุดรับแขกสักชุดหนึ่ง ซึ่งราคาพันหรือสองพันบาท ถ้าเราเก็บเงินเหลือใช้จากเงินเดือนทุกเดือนแล้ว ก็คงจะหมดหวัง เงินก็หมดไปของที่ต้องการก็ไม่ได้มา แต่ถ้าเราซื้อโดยวิธีการเป็นหนี้ จะเป็นการยืมเงินมาซื้อ หรือซื้อแบบผ่อนส่งก็ตามเราก็จะได้ของที่ต้องการใช้ทันใจ และความจำเป็นที่จะต้องใช้หนี้ตามสัญญาก็เกิดขึ้นทันที ตั้งหน้าตั้งตาส่งไม่กี่เดือนก็ครบคราวนี้เราอยากได้ ที.วี. อยากได้ตู้เย็น หรือแม้จนกระทั่งที่ดิน เราก็อาจจะมีได้ด้วยการเป็นหนี้ดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้จากการซื้อขายสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคตลอดจนที่ดินและอาคารเงินผ่อน กำลังเป็น

ที่นิยมแพร่หลายอยู่ในขณะนี้ ปัญหาสำคัญอยู่ที่ว่า ลูกหนี้กับเจ้าหนี้ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อกัน ตามสมควรเท่านั้น

ไม่ใช่ประชาชนเท่านั้น ที่นิยมการเป็นหนี้ แม้แต่รัฐบาลฐานะดีกว่าประชาชนเป็นไหน ๆ ยังต้องเป็นหนี้ และถือเอาการเป็นหนี้เป็นเครื่องวัดฐานะความมั่นคงทางการคลัง อธิบายว่าเพราะฐานะเราดีจึงมีคนเชื่อถือให้กู้เงิน คนไม่มีเครดิตย่อมไม่มีเกียรติในการกู้เงินเป็นแน่นอน

สำหรับประเทศไทยนั้น ยิ่งบ้านเมืองพัฒนาก็ยิ่งต้องใช้เงินมากขึ้น และเงินที่เรานำมาใช้จ่ายในโครงการต่าง ๆ นั้น ส่วนใหญ่ได้มาจากการกู้ แต่การกู้ของรัฐบาลผิดกับการกู้ของเอกชน เพราะเอกชนนั้นใครกู้คนนั้นต้องใช้หนี้ แต่รัฐบาลกู้ประชาชนทั้งประเทศต้องร่วมกันใช้หนี้ ยอดเงินกู้บางรายมีระยะการผ่อนส่งยาวนาน ภาระใช้หนี้ตกไปถึงรุ่นลูกรุ่นหลานก็มี จึงมักจะเกิดการขัดแย้งกันอยู่เสมอระหว่างรัฐบาลผู้กู้กับประชาชนผู้ใช้หนี้แทน

ยอดเงินกู้ของรัฐบาล ไม่ใช่เรื่องที่ต้องปิดบัง เอกสารของทางราชการจึงเปิดเผยออกมาให้เห็นบ่อย ๆ เรื่องรัฐบาลเป็นหนี้ใครอยู่เท่าไหร่

จากตัวเลขบอกว่าเมื่อสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๐๕ รัฐบาลไทยเป็นหนี้อยู่ ๑๑,๙๐๙ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๐๔ จำนวน ๑,๒๘๖ ล้านบาท ในจำนวนนี้ประกอบด้วยเงินกู้ของรัฐบาลโดยตรงกับเงินกู้และค่าซื้อสินค้าด้วยเงินเชื่อของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้ค้ำประกันการชำระคืนเงินต้น ต่อมาเมื่อสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ยอดเงินกู้ได้เพิ่มขึ้นเป็น ๑๒,๕๕๔ ล้านบาท สูงกว่าปี ๒๕๐๕ จำนวน ๖๔๕ ล้านบาท ในจำนวนนี้รัฐบาลเป็นหนี้โดยตรง ๘,๔๘๐ ล้านบาท และเป็นหนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน ๔,๐๗๔ ล้านบาท

เมื่อจำแนกออกเป็นหนี้ภายในกับหนี้ภายนอกประเทศ ปรากฏว่าหนี้ภายในประเทศมียอดคงค้างอยู่ ๘,๖๓๒ ล้านบาท และหนี้ต่างประเทศคงค้าง ๓,๙๒๒ ล้านบาท.

เจ้าหนี้ภายในประเทศที่สำคัญได้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นเจ้าหนี้อยู่ ๓,๔๖๙ ล้านบาท รองลงไปได้แก่ธนาคารออมสิน ๑,๙๐๙ ล้านบาท ส่วนเจ้าหนี้สำคัญในต่างประเทศคือธนาคารโลก และสถาบันการเงินของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ปรากฏว่าเมื่อปี ๒๕๐๖ ธนาคารโลกเป็นเจ้าหนี้ ๑,๘๐๐ ล้านบาท และสถาบันการเงินของสหรัฐอเมริกาเป็นเจ้าหนี้ ๑,๓๔๖ ล้านบาท แม้จนกระทั่งขณะนี้รัฐ-

บาลก็ยังมีโครงการที่จะต้องจะกู้เงินอีกมากมายหลายโครงการ เป็นเงินหลายพันล้านบาท และคงจะกู้ได้เรื่อย ๆ ตราบเท่าที่ยังมีปัญญาใช้หนี้.

อังคารที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๐๘

หมายเหตุ :–

การมีหนี้สินเป็นความจำเป็นในบางกรณี ข้อที่ต้องระวังก็คืออย่าให้มีหนี้สินล้นพ้นตัว รัฐบาลก็เหมือนกันไม่ใช่ว่ากู้เสียจนประชาชนต้องแบกภาระหนักแปร้ และไม่ใช่กู้เพื่อเอามากินมาใช้ แต่ควรกู้เพื่อการลงทุนที่มีผลประโยชน์ตอบแทน.

เมื่อนางสาวไทยได้เป็นนางสาวจักรวาล

เราคาดไม่ถึงว่า อาภัสรา หงสกุล เด็กสาววัย ๑๘ ซึ่งเพิ่งจะปรากฏชื่อเสียงโด่งดังขึ้นมาภายหลังประกวดและได้ครองตำแหน่งนางสาวไทยเมื่อปลายปีนี้ วาสนาของเธอจะสูงส่งขึ้นถึงกับได้ครองตำแหน่งนางสาวจักรวาล ซึ่งทำให้คนไทยทั้งชาติพากันปิติยินดี และภาคภูมิใจเป็นที่สุด

ถึงแม้ว่าอาภัสรา หงสกุล ของเราจะไม่ใช่ชาวเอเชียคนแรกที่ได้ครองตำแหน่งนางสาวจักรวาล เพราะตำแหน่งนี้นางงามญี่ปุ่นเคยครองมาแล้วเมื่อ ๕ ปีก่อน แต่ถึงเช่นนั้น เราก็ต้องเชียร์อาภัสรากันวันยังค่ำ ในฐานะที่เป็นผู้หญิงไทยคนแรกที่คว้าตำแหน่งนี้มาได้ ในเมื่อทุกประเทศก็อยากได้ เพราะเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติสูง และทำชื่อเสียงให้กับประเทศชาติ ในฐานะเป็นผู้มีความงามเลิศกว่านางงามของทุกประเทศทั่วโลก

ชัยชนะของ อาภัสราคราวนี้ยิ่งใหญ่ และมีความหมายเกินชัยชนะอย่างอื่นที่คนไทยเราเคยได้รับมาแล้วมากมายนัก เพราะอย่างน้อยที่สุดก็ช่วยให้ต่างชาติรู้จักและเข้าใจคนไทยเราดีขึ้น เท่าที่ทราบนั้นชาวโลกส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักคนไทยและเมืองไทยเท่าที่ควร แต่ผลการประกวดคราวนี้ มีการถ่ายทอดโทรทัศน์ให้ได้ชมกันกว่า ๒๐ ล้านคน นอกจากนั้นแล้วภาพยนต์และหนังสือพิมพ์ ก็ช่วยกันแพร่ข่าวไปอีกทั่วโลก นับว่าเป็นการโฆษณาเมืองไทยที่ได้ผลเกินคาด

ความภาคภูมิใจของคนไทยประการต่อมาก็คือ การประกวดนางงามจักรวาลนี้ไม่ได้ตัดสินและให้คะแนนกันเฉพาะความงามของใบหน้าและทรวดทรง แต่ได้พิจารณากันถึงความเยาว์วัย การวางตัวอันเหมาะสม ความละมุนละไม ตลอดจนวัฒนธรรมประจำชาติของผู้เข้าประกวดด้วย ดังนั้นการที่อาภัสราของเราชนะการประกวด จึงเท่ากับว่ากิริยามารยาทของหญิงไทย ตลอดจนวัฒนธรรมของไทยเราได้ชนะในโอกาสเดียวกันนี้ด้วย ซึ่งก็ควรเป็นตัวอย่างอันดีที่หญิงไทยจะต้องเอาอย่าง และช่วยกันรักษาความดีงามอันนี้ไว้ อย่าให้วัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาทำลายได้

เพราะเรา ไม่คาดฝันกันมาก่อนว่า นางสาวไทยของเราจะสวยกว่านางงามชาติอื่น ๆ การเดินทางไปประกวดนางสาวจักรวาล

ของอาภัสราคราวนี้จึงไม่เป็นข่าวครึกโครมเท่าที่ควร มาโด่งดังเซ็งแซ่เอาเมื่อผลการประกวดปรากฏออกมาแล้ว การเตรียมงานฉลอง และต้อนรับตำแหน่งนางสาวจักรวาล จึงไม่ได้กะการเอาไว้ล่วงหน้า แต่ก็ได้มีความเคลื่อนไหวกันอย่างคึกคัก ระหว่างหน่วยราชการ องค์การและสมาคมที่เกี่ยวข้องว่าจะต้องจัดให้เป็นงานมโหฬารยิ่ง ซึ่งเราก็พลอยดีใจไปด้วย

นอกจากรางวัลต่าง ๆ ที่ผู้ครองตำแหน่งนี้จะได้รับแล้ว เราอยากเสนอให้ทางราชการได้พิจารณาถึงบ้าง โดยเฉพาะกรมไปรษณีย์โทรเลขควรจะได้สร้างแสตมป์สักชุดหนึ่ง เป็นเกียรติแก่นางงามจักรวาลของเรา อย่างที่หลายประเทศเขาได้ทำกันแล้ว และถ้าหากจะมีการให้เหรียญตราแก่พ่อนางงามจักรวาล ก็ขอแนะว่าเหรียญดุษฎีมาลาเข็มศิลปวิทยาเป็นเหมาะที่สุด ในฐานะที่เป็นผู้ประดิษฐ์สิ่งที่นำชื่อเสียงมาสู่ประเทศชาติ

พุธที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๐๘

หมายเหตุ :—

การต้อนรับอาภัสรา หงสกุล นางสาวจักรวาลในครั้งกระนั้นนับได้ว่าเป็นประวัติการณ์จริง ๆ เรื่องบำเหน็จรางวัลนั้นคณะรัฐมนตรีได้มีการปรึกษาหารือเหมือนกัน โดยจะขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ แต่ปรากฏว่ากฎหมายไม่เปิดช่องว่างเอาไว้ จึงเป็นเพียงให้ของขวัญ โดยผ่านองค์การ อ.ส.ท.

กำหนดวัยของข้าราชการไปเรียนนอก

มีรายงานข่าว เมื่อไม่นานมานี้ว่า ก.พ. ได้กำหนดระเบียบใหม่ ป้องกันไม่ให้ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ใช้เวลาบั้นปลายของชีวิตข้าราชการไปอยู่ในต่างประเทศ ซึ่งทำให้สิ้นเปลืองเงินและเสียเวลาราชการ

ระเบียบที่ว่านั้นกำหนดไว้ว่า ข้าราชการที่มีอายุ ๔๐ ปีขึ้นไปแล้วส่วนมากเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และถึงจะเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อยก็เช่นเดียวกัน เป็นวัยที่ควรจะตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติหน้าที่ราชการให้ลุล่วงก้าวหน้าไป และเป็นแบบอย่างแก่ข้าราชการรุ่นใหม่ที่จะเข้ามาเรียนงาน

นอกจากนั้น การลาไปศึกษาต่อในต่างประเทศจะต้องใช้เวลานาน ทำให้เสียงานในหน้าที่ เกิดเป็นปัญหายุ่งยากที่จะต้องหาคนมาทำงานแทน ระหว่างลาไปศึกษาต่อในต่างประเทศรัฐบาลก็ยังจะ

ต้องจ่ายเงินเดือนให้เป็นประจำ จึงเป็นการสิ้นเปลืองอีกประการหนึ่งด้วย

อย่างไรก็ตาม เท่าที่ทราบ เกี่ยวกับเรื่องนี้ ก.พ. ก็เคยมีระเบียบเป็นหลักปฏิบัติอยู่แล้ว แต่ที่ต้องนำปัญหานี้ขึ้นมาพิจารณาอีกครั้งหนึ่งเพราะปรากฏว่าก่อนหน้านี้ไม่นาน มีข้าราชการบางคน อายุเกิน ๔๐ ปีไปแล้ว ขอลาไปศึกษาต่อต่างประเทศ โดยทุนที่ไม่ใช่ของรัฐบาล ก็จำเป็นต้องปล่อยเลยตามเลยไปรายหนึ่ง ต่อจากนั้นจึงได้ออกกฎ ก.พ. ใหม่ฉบับที่ว่านี้ขึ้นมา โดยให้ถือว่า ข้าราชการที่มีอายุเกิน ๔๐ ปีขึ้นไปแล้ว จะไม่อนุญาตให้ลาไปศึกษาต่อในต่างประเทศอีก ไม่ว่าการไปนั้นจะโดยทุนรัฐบาล ทุนเอกชน หรือมูลนิธิใดก็ตาม อยู่ในข้อห้ามนี้ด้วยกันทั้งนั้น ยกเว้นเฉพาะข้าราชการที่จะไปเพียงดูงานหรือไปราชการเท่านั้น

เราไม่ทราบว่า ข้าราชการที่มีอายุเกิน ๔๐ ปีแล้ว แต่ยังรักความก้าวหน้าต้องการจะศึกษาหาความรู้ ถึงขนาดขอรับทุนไปเรียนต่อในต่างประเทศมีจำนวนมากน้อยเท่าใด แต่เข้าใจว่าคงจะมีจำนวนไม่น้อย จึงต้องออกเป็นระเบียบข้อบังคับ ซึ่งก็นับว่าเป็นเหตุผลที่สมควรอยู่เหมือนกัน ถ้าคำนวณเอาว่า เริ่มรับราชการมาตั้งแต่อายุ ๒๐ ปีตามเกณฑ์ ก็เท่ากับว่าได้ผ่านงานในตำแหน่งหน้าที่มาแล้ว ๒๐ ปีมี

ความรู้ความชำนาญงานเป็นอย่างดี ย่อมจะเป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และเป็นตัวอย่างของข้าราชการรุ่นใหม่ดังได้กล่าวมาแล้ว

การที่ทางราชการไม่สนับสนุนให้ข้าราชการอายุเกิน ๔๐ ปี ไปเรียนต่อในต่างประเทศ เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ ความรู้ที่ได้ไปศึกษาเล่าเรียนมานั้น ไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการอย่างจริงจัง ไม่คุ้มกับเงินและเวลาที่ต้องเสียไป สมมุติว่าข้าราชการอายุ ๔๐ ปีไปศึกษาต่อเมืองนอกอย่างน้อยที่สุดก็จะต้องใช้เวลา ๓–๔ ปี จึงจะสำเร็จกลับมา เมื่อกลับมาแล้วข้าราชการผู้นั้นจะมีอายุตัวประมาณ ๔๕ ปี และมีอายุราชการในราว ๒๕ ปีมีสิทธิ์ที่จะลาออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญฐานรับราชการนานได้แล้ว และในเวลาเดียวกันก็ไปประกอบอาชีพอย่างอื่น หรือเป็นลูกจ้างเอกชน ก็จะได้รับทั้งเงินเดือนใหม่ และบำนาญเก่าสูงกว่าที่จะรับราชการอยู่ต่อไป จึงเห็นได้ว่าไม่เกิดประโยชน์กับทางราชการ จริงอยู่อาจจะมีข้าราชการบางคนกลับมาแล้วก็รับราชการต่อไปจนครบเกษียณ แต่ก็เหลือเวลาอยู่อีกไม่กี่ปี

ไหน ๆ ก็จะประหยัดกันแล้ว ก็ควรจะประหยัดกันให้ตลอดข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ นายทหารชั้นนายพล ที่เหลือเวลาราชการอยู่อีก

ไม่กี่ปี ก็ไม่ควรจะส่งไปดูงานต่างประเทศเหมือนกัน เพราะเคยมีตัวอย่างข้าราชการบางคนถูกส่งไปดูงานต่างประเทศ ในปีที่ต้องปลดเกษียณอายุก็เคย ซึ่งก็น่าจะพิจารณารวมเข้าไปในกฎเกณฑ์ดังกล่าวด้วย

พฤหัสบดีที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๘

หมายเหตุ :–

ทุกวันนี้มีวิธีเลี่ยงยิ่งกว่านี้อีก ถ้าเป็นทหารจะมีการย้ายเข้าประจำกรมก่อนปลดเกษียณหนึ่งปีเท่ากับเป็นการพักผ่อนไปในตัว ข้าราชการพลเรือนก็ลาป่วย ๓ เดือนก่อนเกษียณ งานหลวงก็ขาดแต่เงินเดือนจ่ายเต็ม.

พรรคเสรีมนังคศิลาภายใต้ยี่ห้อใหม่

พรรคการเมืองของรัฐบาล ซึ่งตามข่าวว่าจะตั้งขึ้นแน่ ตามความเรียกร้องต้องการของกลุ่มนักการเมือง ตลอดจนวงการทหารนั้น ถ้าเป็นความจริงก็อยากจะพยากรณ์ว่า คงจะยุ่งเหยิงและปั่นป่วนเช่นเดียวกับพรรคเสรีมนังคศิลา ของจอมพล ป. พิบูลสงคราม และชาติสังคมของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ อย่างไม่ต้องสงสัย มีเหตุผลหลายประการที่ทำให้เชื่อเช่นนั้น ข้อที่ควรหยิบขึ้นมาพิจารณาก็คือ

พรรครัฐบาลที่ว่าจะตั้งขึ้นมานี้ เป็นการก่อตั้งขึ้นมาจากความเรียกร้องต้องการของกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิดรัฐบาล จะเห็นได้จากที่จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีได้ปฏิเสธอยู่เสมอว่า ไม่ใช่เรื่องจริงจัง โดยยืนยันเจตจำนงเดิมว่าจะวางมือจากการเมืองเพื่อกลับไปปฏิบัติหน้าที่ทางด้านทหาร ซึ่งเป็นอาชีพเดิมต่อไป แต่ตลอดเวลา

เหล่านั้นก็ได้มีข่าวปรากฏออกมาเรื่อย ๆ ว่าได้มีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ในเรื่องการตั้งพรรคการเมืองถึงขนาดเตี๊ยมตัวบุคคล สำหรับตำแหน่งต่าง ๆ เอาไว้ครบ เป็นต้นว่าจอมพลถนอม กิตติขจรเป็นหัวหน้าพรรค พล.อ. ประภาส จารุเสถียร เป็นรองหัวหน้าพรรค นายพจน์ สารสิน เป็นเลขาธิการพรรค ในกรณีเช่นนี้เรียกได้ว่าเป็นการก้าวผิดมาตั้งแต่ต้นทีเดียว เพราะในทางที่ควรนั้นเมื่อตั้งพรรคขึ้นแล้วสมาชิกของพรรคจะเป็นผู้เลือกตั้งตำแหน่งสำคัญดังกล่าวเอง หาควรยัดเยียดให้สมาชิกต้องตกอยู่ในภาระจำยอมไม่

ข้อยุ่งยากประการต่อมาก็คือ การที่กลุ่มนักการเมืองทั้งในอดีตและปัจจุบัน ทั้งที่เคยเป็นฝ่ายค้านและฝ่ายสนับสนุน เมื่อรู้ว่ารัฐบาลจะตั้งพรรคการเมือง ก็เฮโลกันมาสมัครหรือแสดงเจตนาที่จะเป็นสมาชิกพรรคนี้ เพื่อสนับสนุนให้จอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไปอีก โดยให้ความเห็นว่ายังมองไม่เห็นใครจะมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับสภาพการณ์บ้านเมืองเท่ากับจอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน.

การที่นักการเมือง พากันแห่เข้ามาเป็นสมาชิกรัฐบาล เพียงเพื่อสนับสนุนให้นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันได้เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไปเท่านั้น เป็นการขัดกับหลักการของระบอบพรรคการเมืองอย่างเห็นได้ชัด

เพราะการที่นักการเมืองจะเข้าอยู่ในสังกัดพรรคการเมืองได้นั้น จะต้องพิจารณาให้ถ่องแท้เสียก่อนว่า ตนเองมีอุดมคติในทางการเมืองอย่างไร และพรรคการเมืองที่ตั้งขึ้นมานั้นมีแนวนโยบายเน้นหนักไปในทางไหน เมื่อเห็นว่าพอจะไปกันได้โดยไม่ขัดหรือฝืนความรู้สึกจึงค่อยร่วมกัน แต่พรรครัฐบาลที่ว่านี้ ยังไม่ปรากฏแนวนโยบายอะไรออกมาเลย แต่อดีตนักการเมืองก็วิ่งเต้นเข้าเป็นพวกด้วย ซึ่งถ้าไม่เพ่งเล็งตัวบุคคลเป็นเรื่องสำคัญกว่านโยบายแล้ว ก็ควรจะตั้งข้อสงสัยเอาไว้ก่อนว่านักการเมืองเหล่านั้นเข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว อย่างที่พรรครัฐบาลเคยประสบปัญหายุ่งยากมาแล้วทุกสมัย

พรรครัฐบาล ยังไม่ทันเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา ก็มีข่าวเกิดการแตกแยกความคิดเห็นกันขึ้นมาแล้ว เริ่มด้วยฝ่ายหนึ่งสนับสนุนให้นายพจน์ สารสิน เป็นเลขาธิการพรรค เพราะเป็นตำแหน่งสำคัญ แต่อีกกลุ่มหนึ่งกลับเห็นไปว่านายพจน์ สารสิน เป็นสุภาพบุรุษเกินไป คงจะคุมลูกพรรคไว้ไม่ได้ เห็นว่า พล.อ. ประภาส จารุเสถียร ในฐานะผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของทหาร และเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีข้าราชการอยู่ในสังกัดกระจายอยู่ทั่วประเทศ จึงเหมาะที่จะดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรค

เราไม่เข้าใจว่า เพราะเหตุใดพรรคนี้จึงต้องการแต่ความที่มีอำนาจ และมีสมุนบริวารมากมาดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรค ใน

เมื่อพรรคนั้น เป็นที่รวมของคนที่มีอุดมคติทางการเมืองแนวเดียวกัน เป็นที่รวมของผู้มีความรู้ความสามารถ เหตุใดจึงรังเกียจคนที่ได้ชื่อว่า เป็นสุภาพบุรุษในทางการเมืองอย่างนายพจน์ สารสิน ผู้มีประวัติไม่เคยด่างพร้อยในด้านความซื่อสัตย์สุจริต เหตุใดจึงคิดกลัวเสียแต่เนิ่น ๆ ว่าพรรครัฐบาลที่จะตั้งขึ้นมานั้นจะเต็มไปด้วยบรรดา "ดาว" ทั้งหลายทั้งปวง จนต้องควบคุมกันด้วยอำนาจบาตรใหญ่

อันที่จริงก็ยังไม่สายเกินไปนัก ที่จะวางหลักการ สร้างรากฐานของพรรคการเมือง เพื่อเป็นแบบอย่างอันดีของพรรคที่จะเกิดตามขึ้นมาในอนาคต.

อาทิตย์ที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๐๘

หมายเหตุ :–

ขณะนี้พรรครัฐบาลเป็นรูปเป็นร่างขึ้นแล้ว นายก ฯ เป็นหัวหน้าพรรค พล.อ. ประภาส จารุเสถียรและนายพจน์ สารสิน เป็นรองหัวหน้าพรรคเลขาธิการได้แก่ พล.อ.อ. ทวี จุลละทรัพย์ ส่วนสมาชิกปรากฏว่ามาจากเกือบทุกพรรคเป็นขนม 'รวมมิตร' อ่างใหญ่ทีเดียว.

ยุคของการวิจัย

ทุกวันนี้ เมืองไทยเรา เต็มไปด้วยเครื่องหมายปรัศนี มีแต่ความสงสัยไม่แน่ใจเหมือนประเทศที่เพิ่งเกิดใหม่ ใหม่ทั้งภูมิประเทศและตัวบุคคล จึงมีแต่ปัญหาที่ต้องถามตัวเอง ถามชาวบ้านอยู่ตลอดเวลากว่า ๓๐ ปีแล้ว อยู่ ๆ เราก็ตั้งปัญหาให้คิดว่าประชาธิปไตยแบบไทยนั้นคืออะไร ไม่รู้ว่าเพราะเหตุใดจึงมีข้าราชการฉ้อราษฎร์บังหลวง รัฐบาลทำการค้าเองทำไมจึงต้นทุนหายปลายทุนหลุด เหตุใดวัยรุ่นจึงประพฤตินอกลู่นอกทาง ถามกันเรื่อยไปจนกระทั่งปัญหาที่ว่า เหตุใดคนจึงไม่มีงานทำ เมื่อหาคำตอบไม่ได้ หรือได้แต่ไม่ถูกใจ ก็ตั้งกรรมการผู้เชี่ยวชาญขึ้นวิจัย เราจึงมักได้ยินอยู่เสมอ ถึงเรื่องคณะกรรมการชุดนั้นวิจัยปัญหานี้ กรรมการชุดนี้วิจัยปัญหานั้น จนแทบว่าจะจดจำกันไม่ไหว

นอกจากนี้แล้ว เรายังมีความรู้สึกว่าวิทยาการต่าง ๆ ในโลกนี้ช่างเจริญก้าวหน้าเสียจนเราตามไม่ทัน ดังนั้นเราจึงขอผู้เชี่ยวชาญที่เป็นฝรั่งมาช่วยในเรื่องวิธีทำนา เรากำลังขอผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นมาสอนเรื่องการปลูกกล้วยหอม ทั้ง ๆ ที่อาชีพดังกล่าวปู่ย่าตายายของเราทำมาก่อน และทำได้ดีจนกระทั่งส่งเป็นสินค้าออกไปขายได้

การวิจัยครั้งหลังสุด ที่เราได้ยินมา ก็ได้แก่การวิจัยของคณะกรรมการสาขารัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการเมือง หรือความเป็นประชาธิปไตย ในข้อที่ว่าควรจะดำเนินการในรูปใด ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุที่ว่า ปัญหาพัฒนาการทางเศรษฐกิจนั้น ควรจะได้มีการพัฒนทางการเมือง และสังคมให้สอดคล้องต้องกันกับระบอบเศรษฐกิจ ตามความเหมาะสม

ในที่ประชุมกรรมการวิจัยได้มีการศึกษาที่จะปลูกฝังระบอบประชาธิปไตยลงในหมู่ประชาชนทุกชั้น เท่าที่พิจารณากันมาแล้ว สิ่งสำคัญจึงควรจะให้เด็กเริ่มศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาล โดยเริ่มตั้งแต่การเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน เสริมสร้างเสถียรภาพในทางเศรษฐกิจให้มั่นคง เพราะประชาธิปไตยจะงอกงามได้นั้น ขึ้นอยู่กับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของชาติเป็นสำคัญ และจะต้องอาศัยเวลาพอสมควร

คณะกรรมการยังมีความเห็นต่อไปอีกว่า ในระยะที่ประชาชนต่าง ๆ ในโลก กำลังมีความยุ่งยากกันอยู่ในขณะนี้ การจัดปัญหาทางการเมืองภายในจะทำแบบทดลองเหมือนเมื่อ ๑๐ ปีก่อนย่อมไม่ได้ จะต้องถือเอาเหตุการณ์ของประเทศใกล้เคียงที่เกิดขึ้นอยู่นั้นมาเป็นบทเรียนต่อไปจึงจะเหมาะสม

ผลการวิจัย ปัญหานี้ออกจะพึ่งยากอยู่สักหน่อย แต่ก็พอจับเค้าได้ว่า การปลูกฝังระบอบประชาธิปไตยลงในจิตใจของประชาชนนั้น เราจะสอนผู้ใหญ่หรือไม้แก่นั้นเห็นจะไม่ได้ผลเสียแล้ว จะต้องเริ่มกันที่เด็กเล็ก ๆ ซึ่งเป็นไม้อ่อน แต่การสอนจะเป็นผลดีได้อย่างไร ถ้าเรียนกันจากตำรา ไม่ได้เรียนจากของจริง เราก็รู้จิตวิทยาของเด็กดีอยู่แล้วว่าชอบจดจำทำตามผู้ใหญ่ เพราะฉะนั้น การที่จะให้เด็กอนุบาลรู้จักเคารพสิทธิผู้อื่น อันเป็นบทเรียนเบื้องต้นของระบอบประชาธิปไตย ผู้ใหญ่ ก็ควรจะได้ทำให้เห็นเป็นตัวอย่าง แต่ในเวลาเดียวกันผู้ใหญ่เราก็ยังไม่รู้ว่าประชาธิปไตยคืออะไร เพราะยังอยู่ในระหว่างการวิจัยเหมือนกัน ประชาธิปไตยแบบไทยนั้นคืออะไร กระทรวงมหาดไทยทำโครงการพัฒนาพลเมืองเอาไว้ยาวเหยียด เพื่ออบรมประชาชนให้รู้เรื่องประชาธิปไตย แต่ก็ยังทำไม่ได้เพราะรัฐธรรมนูญยังไม่คลอด รวมความแล้วระหว่างนี้ ผู้ใหญ่เองก็ยังไม่รู้ว่าประชาธิปไตยนั้นอย่างไร แล้วเราจะสอนเด็กกันวิธีไหน

การวิจัยที่น่าคิดอีกอย่างหนึ่งก็ได้แก่การวิจัยปัญหาที่ว่า การใช้กำลังเปลี่ยนแปลงรัฐบาลมาหลายครั้งหลายหนแล้ว ควรเรียกการกระทำนั้นว่าปฏิวัติหรือรัฐประหาร กรรมการมีความเห็นว่าควรเรียกพฤติการณ์นั้นว่ารัฐประหารเพราะถ้าใช้คำว่าปฏิวัติแล้ว หมายถึงการยึดอำนาจที่มีกำลังจากประชาชนเข้าร่วมด้วย เพื่อโค่นล้มรัฐบาล ไม่ใช่แต่ฝ่ายถืออาวุธเข้าทำการโดยประชาชนไม่ได้มีส่วนรู้เห็นด้วย

เราก็อยากจะถามขึ้นมาบ้างว่าเรา วิจัยกันทำไมให้เสียเวลา เพราะเมื่อได้ผลแล้ว เกิดอะไรที่เป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองบ้าง หรือว่าจะมีวิธีป้องกันการปฏิวัติรัฐประหารได้.

มกราคม ๒๕๐๙

หมายเหตุ :–

บางครั้งผลการวิจัยปรากฏออกมาแล้วไม่มีคนรับฟังก็มี อย่างการวิจัยปัญหาคอรัปชั่นในวงราชการเป็นต้น การวิจัยพิมพ์ดีดแป้นอักษรแบบเก่ากับแบบใหม่ ก็ยังเป็นเรื่องที่ถกเถียงกันอยู่.

เด็กหัวแดงและเด็กผมหยิก

กรณีทหารพันธมิตร จำนวนหนึ่ง เข้ามาปฏิบัติการอยู่ในประเทศไทย ตามความตกลงร่วมมือในทางทหารขององค์การสนธิสัญญาซีอาโต เพื่อป้องกันประเทศไทยให้รอดพ้นจากการรุกรานของคอมมิวนิสต์นอกประเทศ ซึ่งก็นับว่าเป็นความอุ่นใจของรัฐบาลและประชาชนดีอยู่ แต่ในเวลาเดียวกันก็เกิดมีปัญหาทางสังคมขึ้น หลายประการ เป็นต้นว่า ทหารต่างชาติเหล่านั้นเข้ามาสมสู่กับหญิงไทยจนเกิดเด็กหัวแดงและพันธุ์นิโกรเป็นจำนวนมาก เด็กเหล่านี้อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นเด็กไม่มีพ่อ เพราะเหตุว่าไม่ได้เกิดเพราะความรักหรือการแต่งงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย หากแต่ว่าเป็นการได้เสียกันเพราะฝ่ายหนึ่งต้องการบำบัดความใคร่ อีกฝ่ายหนึ่งต้องการเงิน และเมื่อเด็กเกิดออกมาแล้ว ก็ไม่ได้รับความรักใคร่ใยดีจากแม่หรือญาติพี่น้องเท่าที่ควร จึงเกิดปัญหาทางสังคมขึ้นภายหลัง เด็กเหล่านี้กล่าวกันว่ามีเป็นจำนวนมากในจังหวัดภาคอีสานที่มีกองทหารต่างชาติตั้งประจำอยู่

ปัญหาต่อมา ก็ได้แก่ศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีของไทยเราต้องพลอยถูกทำลายไปด้วย เพราะวัฒนธรรมตะวันตกของทหารต่างชาติเหล่านั้น กับวัฒนธรรมของเราผิดกันมาก และเมื่อทหารต่างชาติซึ่งเปรียบเหมือนแขก ไม่พยายามคล้อยตามประเพณีของเจ้าของบ้าน และเจ้าของบ้านไม่รู้จักหวงแหนประเพณีประจำชาติของตน มัวเห็นแก่อำนาจเงิน และความสนุกสนานกันเสียแล้ว ก็เป็นที่น่าวิตก และด้วยเหตุดังกล่าวแล้ว เราจึงมักจะพบเห็นกันอยู่เสมอว่าทหารต่างชาติกับหญิงไทยเราพลอดรักกันตามสนามบิน ในบาร์ ตลอดจนกอดจูบกันข้างถนนหนทาง บนแท็กซี่ ทั้งกลางวันและกลางคืน เป็นธรรมดาเหลือเกินสำหรับการจูงมือกันขึ้นโรงแรมอย่างหน้าตาเฉย ปราศจากความกระดากอาย แต่เป็นอันตรายต่อความรู้สึกของเยาวชนที่ได้พบเห็นเป็นอย่างยิ่ง

ความจริงการประพฤติ และการปฏิบัติระหว่างหญิงไทยกับทหารต่างด้าวเหล่านั้นเป็นเรื่องหวงห้ามกันไม่ได้ ไม่มีกฎหมายฉบับใดที่ห้ามหญิงไทยสมสู่กับทหารต่างชาติ และไม่มีกฎหายฉบับใดอีกเหมือนกันที่ห้ามไม่ให้ทหารต่างชาติแสดงบทรักกันในประเทศไทย เพราะเขาเข้ามาในลักษณะพิเศษ มีความตกลงที่มีสนธิสัญญาต่อกัน การกระทำความผิดของทหารต่างชาติเหล่านั้น เขาไม่ยอมให้ตำรวจไทยจับหรือขึ้นศาลไทยก็ย่อมกระทำได้

หมายความว่าเราไม่มีทางป้องกันอย่างอื่น นอกจากขอความร่วมมือจากพ่อแม่พี่น้อง ให้ช่วยกันอบรมสั่งสอนลูกหลานที่เป็นหญิงอย่าปล่อยตัวจนเกินไป ให้ช่วยกันรักษาเกียรติของหญิงไทยเอาไว้บ้างเท่านั้น

ข่าวดีที่ควรกล่าวถึงในโอกาสนี้ก็คือ ในการให้สัมภาษณ์แก่ผู้แทนหนังสือพิมพ์เมื่อ ๒ วันมานี้ จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีได้เปิดเผยว่า กำลังดำริที่จะออกกฎหมายเพื่อคุมทหารต่างด้าวที่เข้ามาปฏิบัติการในประเทศไทย ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยว่ากล่าวตักเตือน รวมทั้งการจับกุมผู้กระทำความผิดดำเนินคดีในศาลไทยได้ด้วย ความดำริของนายกรัฐมนตรีดังกล่าวแล้ว ถ้าได้รับความร่วมมือจากมิตรประเทศ และทำได้สำเร็จ ปัญหาต่าง ๆ ที่เรากำลังหนักอกหนักใจอยู่ในขณะนี้ ก็คงจะผ่อนคลายลงได้บ้างเป็นแน่.

วันพุธที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๐๘

หมายเหตุ :–

ได้มีการสำรวจตามจังหวัดที่มีกองทหารต่างชาติตั้งอยู่พบว่า ผู้หญิงชนบทของเราละทิ้งครอบครัวไปเป็นนางบำเรอ เมียเช่าของทหารต่างชาติกันมากขึ้น ส่วนปัญหาเด็กหัวแดงตาน้ำข้าวหรือหัวหยิกตัวดำนั้น ก็ได้มีองค์การสังคมสงเคราะห์ยื่นมือเข้าช่วยเหลือ โดยเฉพาะในระยะหลังนี้ทางการทหารสัมพันธมิตร ให้ความร่วมมือกับทางการไทยเราดีขึ้น ยอมรับรู้ในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีและยอมขึ้นศาลไทย.

ทำไมต้องสงวนอาชีพให้คนไทย

เนื่องจาก กฎหมายสงวนอาชีพบางอย่างไว้ให้กับคนไทย ซึ่งใช้อยู่ในขณะนี้ไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะปัจจุบันได้มีอาชีพใหม่ ๆ เจริญก้าวหน้าไปมาก การกำหนดอาชีพสงวนไว้สำหรับคนไทย เพียงไม่กี่ชนิด เช่นงานช่างเงิน เครื่องเขิน อาชีพเย็บสบงจีวร ขับขี่รถรับจ้างนั้น เป็นอาชีพเล็กน้อยเหลือเกิน และเมื่อคำนึงถึงว่าการค้าและการเศรษฐกิจส่วนใหญ่ตกอยู่ในมือของคนต่างด้าว คนไทยในฐานะเจ้าของบ้านมีอาชีพหลักอยู่สองอย่าง ถ้าไม่เป็นข้าราชการก็เป็นชาวนา ผลิตข้าวออกมาให้ชาวต่างชาติขาย ถึงคราวเทศกาลคนต่างด้าวหยุดทำการค้า เจ้าของบ้านเดือดร้อน ไม่มีอาหารกลางวันกิน อาหารเช้าเย็นก็ชักจะฝืดเคือง ดังนั้นเพื่อที่จะให้คนไทยได้มีบทบาทในทางการค้า และเศรษฐกิจของตนเอง ทางราชการจึงจะแก้กฎหมายเปลี่ยนสงวนอาชีพไว้ให้คนไทย เป็นกฎหมายจดทะเบียนอาชีพคนต่างด้าว

เราเห็นด้วย และขอสนับสนุนหลักการของกฎหมายฉบับนี้อย่างเต็มที่ เพราะเหตุว่าตามความเป็นจริงนั้น อาชีพทุกอย่างในบ้านเมืองของเราควรจะเป็นของคนไทยทั้งหมด แต่เรายกเว้นอาชีพอะไรบ้างที่เรายังไม่พร้อมหรือไม่สามารถพอให้คนต่างด้าวมีสิทธิทำ เราก็ระบุเป็นอย่าง ๆ ลงไปในกฎหมาย ไม่ใช่ปล่อยให้คนต่างด้าวหอบเสื่อผืนหมอนใบเข้ามาแบบแต่ก่อน แล้วจับอาชีพอะไรก็ได้ เว้นไม่กี่อย่างที่กฎหมายกำหนดสงวนไว้ให้คนไทย

ต่อไปนี้ หมายความว่าตามกฎหมายใหม่ คนต่างด้าวเข้ามาจะต้องสอบถามกันก่อนว่าจะเข้ามาประกอบอาชีพอะไร มีความสามารถและทุนรอนขนาดไหน เมื่อทางราชการพิจารณาแล้วเห็นว่าอาชีพนั้นไม่หวงห้าม ก็อนุญาตได้โดยจดทะเบียนไว้ เมื่อเป็นเช่นนี้ เรื่องที่จะเข้ามาหาบเร่ขายลอดช่อง เต้าฮวย หรืออะไรในทำนองนั้น ทางราชการก็คงจะไม่อนุญาตแน่ และอาจจะรวมไปถึงอาชีพนักร้องนักดนตรีตามบาร์ และไนท์คลับด้วย เพราะว่านักร้องและนักดนตรีคนไทยเราก็มีอยู่เหลือเฟือแล้ว ไม่ควรให้คนภายนอกเข้ามากอบโกยเอาเงินออกไปโดยเสียภาษีเพียงเล็กน้อย

ตามข่าวที่เปิดเผยออกมาในระยะแรกก็ว่าอาชีพช่างฝีมือในการก่อสร้าง เป็นต้นว่าช่างไม้, ช่างอิฐ, และช่างปูน การค้า

ขนาดเล็กประเภทร้านชำและร้านอาหาร ก็ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวทำด้วย ซึ่งถ้าเป็นความจริงก็น่าจะเป็นผลดี เพราะเหตุว่าปัจจุบันนี้ทางราชการก็ได้พยายามทุ่มเทงบประมาณหนักไปในด้านส่งเสริมอาชีวศึกษา เรามีโรงเรียนก่อสร้างอยู่หลายแห่งแล้ว เด็กที่สำเร็จออกมาควรจะได้มีอาชีพโดยทั่วถึงกัน และในปัญหาความชำนาญนั้น เมื่อได้จับงานทำอย่างจริงจังก็คงจะเกิดความชำนาญขึ้นมาเอง ไม่จำเป็นจะต้องอาศัยช่างคนต่างด้าว อาชีพการค้าขายก็เช่นเดียวกัน เรามีโรงเรียนพาณิชยการผลิตเด็กนักเรียนออกมาปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก แต่แล้วก็ต้องทำราชการหรือเสมียนห้างกันหมด น้อยรายนักที่จะทำการค้า เพราะไม่มีทุนประการหนึ่ง และค้าขายแข่งกับคนต่างด้าวไม่ได้อีกประการหนึ่ง เพราะฉะนั้นถ้าต่อไปนี้กฎหมายส่งเสริมเด็กเหล่านี้มีโอกาสทำการค้าบ้าง ในที่สุดการค้าก็จะตกอยู่ในมือคนไทยสมความปรารถนา.

อาทิตย์ที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๔

หมายเหตุ :–

เรื่องนี้ก็เหมือนกับหลายพันหลายหมื่นเรื่องที่เป็นแต่ความดำริ แต่ไม่มีการลงมือทำให้เป็นเรื่องจริงจังขึ้นมา.

เมื่อที่ดินกลายเป็นสินค้า

นายศักดิ์ ไทยวัฒน์ อธิบดีกรมที่ดิน ให้สัมภาษณ์ผู้แทนหนังสือพิมพ์แสดงความหนักอกหนักใจออกมาว่า ที่ดินในพระนคร–ธนบุรีและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งเป็นย่านความเจริญ มีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ รัฐบาลเองก็ไม่มีอำนาจที่จะยับยั้งหรือตรึงราคาไม่ให้สูงขึ้นกว่านี้ หรือรักษาราคาปัจจุบันเอาไว้ได้ ทั้งนี้เพราะเศรษฐีที่ดินเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกที และสาเหตุอีกประการหนึ่งเกิดจากความเจริญในด้านการพัฒนาประเทศ และความเจริญในด้านการค้าและอุตสาหกรรม

ข้อเสียหายอันเกิดจากที่ดินมีราคาแพง ก็คือประชาชนส่วนใหญ่ที่มีรายได้น้อย โอกาสที่จะมีที่ดินเพื่ออยู่อาศัยหรือที่ทำกินของตนเองก็ยิ่งยากขึ้นทุกที นอกจากนั้นแล้วรัฐบาลเองจะก่อสร้างหรือใช้ที่ดินพัฒนาประเทศ ก็จะต้องใช้งบประมาณเป็นค่าที่ดินก้อนใหญ่ เป็น

การสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ ยกตัวอย่างเมื่อรัฐบาลมีโครงการจะสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาอีกแห่งหนึ่งที่ท่าช้างวังหน้า ปรากฏว่ามีการกว้านซื้อที่ดินกันขึ้น จนทำให้ราคาที่ดินแพงกว่าราคาสะพานหลายเท่า

ผู้เขียนเห็นด้วย กับอธิบดีกรมที่ดินว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสที่จะมีที่ดินอยู่อาศัยเพราะเหตุว่าราคาที่ดินหนีรายได้ไกลลิบออกไปทุกที และถ้าคนมีรายได้น้อยจะมีที่ดินเป็นของตนเองได้ ก็หมายความว่าต้องออกไปอยู่นอกเมืองในท้องถิ่นกันดาร ตรงกันข้ามกับคนมีเงินหรือคนต่างด้าว ซึ่งมีรถยนต์ แต่มีโอกาสอยู่ในเมืองย่านความเจริญได้เสวยผลจากบริการสาธารณูปโภคของรัฐบาลอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ทั้งไฟฟ้าน้ำประปา และถนนหนทาง

ความจริงวิธีระงับยับยั้งไม่ให้ที่ดินมีราคาแพงจนเกินไปนี้ก็พอมีอยู่บ้างเหมือนกัน ถึงจะไม่ได้ผลเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์แต่ก็น่าจะลองทำดูนั่นคือ กำหนดเป็นนโยบายให้แน่นอนลงไปว่าที่ดินนั้นสำหรับเป็นที่อยู่อาศัย ไม่ใช่สินค้าที่จะกักตุนขึ้นราคาเพื่อหากำไรกัน พร้อมกันนี้ก็ใช้มาตรการกำหนดขนาดที่ดินเพื่ออยู่อาศัยภายในเมืองให้แน่นอนลงไป ใครมีที่ดินเกินจำนวนที่กำหนดไว้ก็เรียกเก็บภาษีให้สูงขึ้นเพื่อป้องกันนักค้าที่ดินที่จะกักตุนเอาไว้ หลักการที่ว่านี้ดูเหมือน ก.ต.ภ. ก็เคยเสนอไว้แล้ว ซึ่งเรียกว่าภาษีเสริม แต่ก็ยังมีเสียงคัดค้านกันอยู่เพราะเกรงว่าจะต้องเสียภาษีแพง

ความจริง โครงการสร้างอาคารสงเคราะห์ของรัฐบาล ก็มีส่วนช่วยแก้ปัญหาที่ดินราคาแพงได้มากเหมือนกัน คือเมื่อประชาชนไม่เดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยแล้วความจำเป็นที่จะดิ้นรนหาซื้อที่ดินก็ลดน้อยลง ปัญหาอยู่ที่ว่าเมื่อไรอาคารสงเคราะห์จะมีจำนวนพอกับความต้องการของประชาชน และเมื่อไรคนจนจึงจะมีโอกาสได้อยู่อาศัยในย่านที่มีความเจริญได้บ้างเท่านั้น

ข้อเท็จจริงอีกประการหนึ่งก็คือกฎหมายของกรมที่ดินเองที่ห้ามคนต่างด้าวมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน แต่ทางราชการก็ไม่มีทางที่จะรู้ได้ว่าที่ดินแปลงไหนบ้างที่ซื้อโดยทุนคนต่างด้าว แต่ใส่ชื่อคนไทยเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์แทน อย่างผู้หญิงคนหนึ่งที่กว้านซื้อที่ดินบางกอกน้อยที่จะสร้างสะพานท่าช้างคนเดียวถึง ๕ ล้านบาท ก็น่าจะได้พิจารณาถึงว่ามีต่างด้าวอยู่เบื้องหลังหรือเปล่า ?

ศุกร์ที่ ๑ กันยายน ๒๕๑๐

หมายเหตุ :–

ทุกวันนี้คนไทยเราถูกไล่ทางอ้อมให้ออกไปห่างย่านความเจริญ ไกลออกไปทุกที ส่วนคนต่างด้าวเงินหนามีสิทธิอยู่ในเมือง ได้ใช้บริการต่าง ๆ ที่ทางรัฐบาลจัดให้เป็นต้นว่าไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์กันทั่วหน้า ดังนั้น การที่ที่ดินมีราคาแพงนอกจากจะไม่เป็นธรรมแก่คนจนแล้ว ยังเป็นอุปสรรคต่อนโยบายส่งเสริมการลงทุนอีกด้วย.

การสำรวจผลงานของรัฐบาล

มีรายงานข่าวว่า รัฐบาลกำลังเร่งสำรวจผลงานที่ปฏิบัติมาแล้ว และกำลังจะปฏิบัติต่อไปในเวลาอันใกล้ เพื่อให้รู้ว่ามีงานใดบ้างที่ยังไม่ลุล่วงก้าวหน้าเต็มตามโครงการที่วางไว้ เพื่อจะได้เร่งรัดจัดทำให้แล้วเสร็จก่อนที่รัฐบาลชุดปัจจุบันนี้จะสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ

ทั้งนี้เนื่องจากว่าการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญได้ก้าวหน้าไปมากแล้ว การพิจารณาในวาระที่ ๒ เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว สภาก็ได้ลงมติรับหลักการไปแล้วถึง ๓๑ มาตราในจำนวนรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ๑๘๐มาตรา วงการที่เกี่ยวข้องประมาณกันว่ารัฐธรรมนูญอาจประกาศใช้ได้แน่ภายในสิ้นปีนี้ หรืออย่างช้าก็ต้นปีหน้า จากนั้นก็มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามา และมีการแต่งตั้งรัฐบาลชุดใหม่เข้าบริหารประเทศตามระบอบประชาธิปไตย แทนรัฐบาลที่รับช่วงมาจากคณะปฏิวัติ

การที่ต้องมีการสำรวจ ผลงานของรัฐบาลกันขึ้น ก็เป็นความรอบคอบอย่างหนึ่ง เพราะนับแต่ปี ๒๕๐๒ เป็นต้นมานั้น บ้านเมืองเราปกครองโดยรัฐบาลของคณะปฏิวัติ การดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ก็เป็นไปตามนโยบายของคณะปฏิวัติที่กำหนดขึ้นไว้ และการปฏิบัติงานของคณะปฏิวัตินั้นบางอย่างก็อาศัยตัวบทกฎหมายที่มีอยู่เดิม บางอย่างก็ปฏิบัติตามอำนาจที่เกิดขึ้นใหม่เช่นคำสั่งของคณะปฏิวัติฉบับต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อต้องการความเข้มแข็งเด็ดขาด อันจะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งส่วนใหญ่ก็เกี่ยวกับการเร่งรัดพัฒนาประเทศและการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองเป็นสำคัญ ซึ่งถ้าจะว่ากันไปแล้วนโยบายต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วก็สำเร็จลุล่วงไปเป็นส่วนใหญ่

ได้กล่าวแล้วว่า ภายหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญแล้ว ก็จะมีรัฐบาลใหม่ที่ถูกต้องตามวิถีทางของระบอบประชาธิปไตยเข้ามา และรัฐบาลใหม่นั้นก็ย่อมจะมาจากพรรคการเมือง พรรคใดพรรคหนึ่งที่มีเสียงข้างมากในสภา ซึ่งนโยบายของพรรคนั้นอาจจะไม่ตรงกับนโยบายของคณะปฏิวัติก็เป็นได้ ประกอบกับคำสั่งคณะปฏิวัติฉบับต่าง ๆ ก็จะต้องยกเลิกไปภายหลังที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแล้ว และไม่มีหลักประกันอะไรที่รัฐบาลชุดใหม่จะรับเอานโยบายของคณะปฏิวัติไปดำเนินการต่อ ดังนั้นการที่รัฐบาลนี้จะได้สำรวจผลงาน ตลอดจนการเร่ง

รัดให้งานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติคั่งค้างอยู่ให้แล้วเสร็จ เพื่อให้นโยบายของคณะปฏิวัติสมบูรณ์ตามเป้าหมายก่อนที่จะจากไปจึงนับว่าเป็นการดี เพราะถึงแม้ว่าโครงการบางอย่างจะไม่สามารถทำให้สำเร็จลุล่วงไปภายในเวลาอันจำกัดก็จริงอยู่ แต่การเร่งรัดให้มีการทำงานและปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตลอดจนงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ให้ดำเนินไปโดยไม่ชักช้านั้น ก็ถือกันว่าเป็นความก้าวหน้าอย่างหนึ่งของบ้านเมืองเหมือนกัน.

พฤหัสบดีที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๑๐

หมายเหตุ :-

อาจจะเป็นเพราะการสำรวจผลงานครั้งนี้ก็ได้ ทำให้ได้ข้อเท็จจริงว่ามีงานและโครงการสำคัญอีกหลายอย่างที่ยังค้างอยู่ไม่สำเร็จตามเป้าหมาย รัฐบาลจึงต้องตั้งพรรคการเมืองขึ้นเพื่อหวังจะได้เข้ามาบริหารประเทศทำงานต่ออีกระยะหนึ่ง.



เจ้าภาพขอขอบคุณทุกท่าน

ที่ได้ให้เกียรติ

มาร่วมพิธีฌาปนกิจศพ

นางกอบกุล มณีน้อย

หากมีสิ่งใดบกพร่อง

ขอได้โปรดให้อภัยด้วย

พิมพ์โรงพิมพ์บรรณาคม ๕/๓๐ ก. ถนนประชาสงเคราะห์ สามเสนใน
พญาไท พระนคร นายอาคม คเชนทร์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ส.ค. ๒๕๑๑